N Nr. 21

1. NOVEMBERNUMMER 1941

Signal

Universitetsbiblioteket i Tromsø

Røreksplosjon!

En granat som skulde sendes mot de tyske stillinger, eksploderte i roret på denne store sovjetkanon og ødela den, så den ligner en underlig „stålpalme"

Foto: (PK) krigskorrespondent Jäger

Belgia 2 fr. / Bulgaria 8 lewa / Danmark 50 øre Finnland 4,50 mk. Frankrike 4 fr. / Hellas 8 drs. Iran 3 rial Italia 2 lire / Kroatia 5 Kuna / Luxemburg 25 Pf. / Nederland 20 cents / Norge 45 øre Portugal 2.— esc. Romania 16 lei / Serbia 5 Dinar / Sverige 53 øre / Sveits 45 cents / Slovakia 2.50 kr. Spania 1.50 ps. / Tyrkia 12 piaster Ungarn 36 fillér

Signal

Av innholdet i 1. novembernummer

SIDE

Fra felttoget mot Sovjetunionen

I bred front over Dnjepr
En dramatisk beretning av tyske PK-menn om betvingelsen av den mektige elven med stormbåter 11

Skulder ved skulder som for 25 år siden
„Signal"s PK-krigskorrespondent, Grossmann, tok del i kampene i det ungarske avsnitt på østfronten 6

Efterpå
Overraskende luftfoto fra forlatte kampmarker i øst 20

Marsjen inn i friheten
Ukrainske krigsfanger vender hjem 8

Tyske fly ved den finske front
Farvefotos fra fronten på tundraen 9

En sovjetflyver måtte hoppe ut 22

Rullebanen
„Signal"s tegner, PK-krigskorrespondent Hans Liska skildrer i farvebilder den strålende organisasjon av den tyske forsterkningstjeneste .. 23

Fra kampen mot England

„General tid" — ennå på Englands side?
„Signal" setter op et motregnestykke 4

Atlanterhavsslagets skole
„Signal" besøker en tysk ubåtskole 15

Ferskner for Afrika
PK-krigskorrespondent Kenneweg skildrer med farvefotos en liten opplevelse ved randen av Afrikakrigen 10

EUROPA

En fiende av Europa
Leptinotarsa decemlineata's offensiv blir brakt til å stanse ved Tysklands grense 33

Tyskland

Med pauker og trompeter
Militærmusikkens hemmeligheter 26

En kvinne som billedhugger 38

Belgia

„Signal" besøker Felix Timmermans, den store flamske maler og dikter ... 28

Danmark

Mote-hatter med gamle forfedre
En farverik side for damene 39

ASIA

Tyrkia

Sløret falt — men sporene ble igjen 32

Indokina

Indokina
Overflodens land — hemmelighetenes land 44

Fra vitenskapens område

Fra lægeverdenen 43

„Signal"s novelle

„En herre fra Kalkutta"
En fortelling av Helene von Ssachno med tegninger av K. F. Brust 27

Til underholdning

„Skal jeg fortelle alt?"
Karikaturtegneren Manfred Schmidt forteller om sitt liv 41

Dessuten mange andre interessante
og vakre farvefotos og bilder

COPYRIGHT 1941 BY DEUTSCHER VERLAG, BERLIN

Gerhard Thimm:

Livet i Moskva i året 1941

Forfatteren var inntil den tysk-sovjetrussiske krig brøt ut den 22. juni 1941 tysk journalist i Moskva. I det følgende skildrer han de inntrykk han fikk under sitt ophold i hovedstaden for „de sosialistiske sovjetrepublikkers union"

Den som for første gang kom fra Vesteuropa til Moskva, hovedstaden for „de sosialistiske sovjetrepublikkers union", hadde en foruroligende følelse av uforutsett å være blitt hensatt til en annen verden. Det var ikke denne firemillionerbys beliggenhet ved folkeskillet mellem Europa og Asia som var årsaken — men den kjensgjerning at en metropol, hvor en syvendedel av jordoverflaten ble regjert fra, hadde et fullstendig proletarisk preg. Når man lærer en verdensby å kjenne, hvis befolkning går omkring i gamle, slitte eller i grove, dårlig sydde klær, så finner man det til å begynne med kanskje merkelig, men i lengden virker det foruroligende. Så begynner men å forske efter ansikter i denne masse av mennesker, som uavlatelig strømmer gjennem gatene på jakt efter sitt daglige livsbehov . . og finner stadig de samme trekk„ som bare lange, bitre år kan ha tegnet, og som har preget hvert ansikt i denne grå masse således at karakter og intelligens og ikke engang skjønnhet noen gang danner det fremherskende uttrykk. Skjønnhet? Kanskje her og der tilfeldig et folkelig-djervt pikeansikt av siste generasjon, men ellers vilde man blant disse lite inntagende, formummede kvinneskikkelser søke forgjeves efter den russiske kvinnes berømte charme, som før verdenskrigen 1914/18 var bekjent i hele Europa.

Utlendingene blir stående utenfor

Denne menneskemasse drev likegyldig forbi hinannen, albuet sig hennsynsløst op på metro og tramway og viste bare interesse når en "kamerat" hadde kjøpt et eller annet fordelaktig for å spørre hvor han hadde fått det, eller en utlending ble gjenstand for opmerksomheten på grunn av hans ualmindelige velkledde fremtoning. Man måtte virkelig leve lengre tid i Moskva for å fastslå at bolsjevismen hos sine proletariske undersåtter ennu ikke helt hadde drept det russiske folks gode egenskaper, frem for alt dets naturlige hjertelighet og også dets vidtgående beredskap til a ta ens neste som han er.

Hvordan skulde også utlendingen kunne overbevise sig om det? Sovjetregjeringen hadde ingen interesse av å føre landets innbyggere sammen med utlendinger — tvert imot, den gjorde alt for å holde den fremmede fjern fra enhver berøring med befolkningen. Det lyktes den så forbausende godt at utlendingen faktisk fullstendig var avskåret fra enhver forbindelse med byen Moskvas firemillioner befolkning.

Systemet var høist enkelt. I de få restauranter som passet for den vesteuropeiske smak, ble de sovjetrussiske gjester som satte sig til en utlendings bord, ganske enkelt vist bort. Hvis ikke kelnerens opfordring var tilstrekkelig, så ga restauratøren russeren å forstå at han vel søkte en eller annen spionforbindelse, for hvordan kunde han ellers sette sig hen til en utlending. Det hjalp alltid, for selv om denslags hensikter lå fjernt for sovjetrusseren, som gjerne hadde snakket med en utlending engang, så visste han allikevel: at nemlig hotellpersonalet handlet i opdrag fra GPU. Og ingen vilde ha noe med GPU. å gjøre.

Lignende gikk det med alle bekjentskaper som utlendingen gjorde med sovjetrussere — de ophørte alle efter kort tids forløp efter innflytelse fra GPU. Hvis de fortsatte, så kunde man være sikker på at hans sovjetiske bekjent enten allerede sto i GPU's tjeneste eller at han efterpå ble forpliktet av GPU., hvorved han fikk tillatelse til å omgås utlendingen.

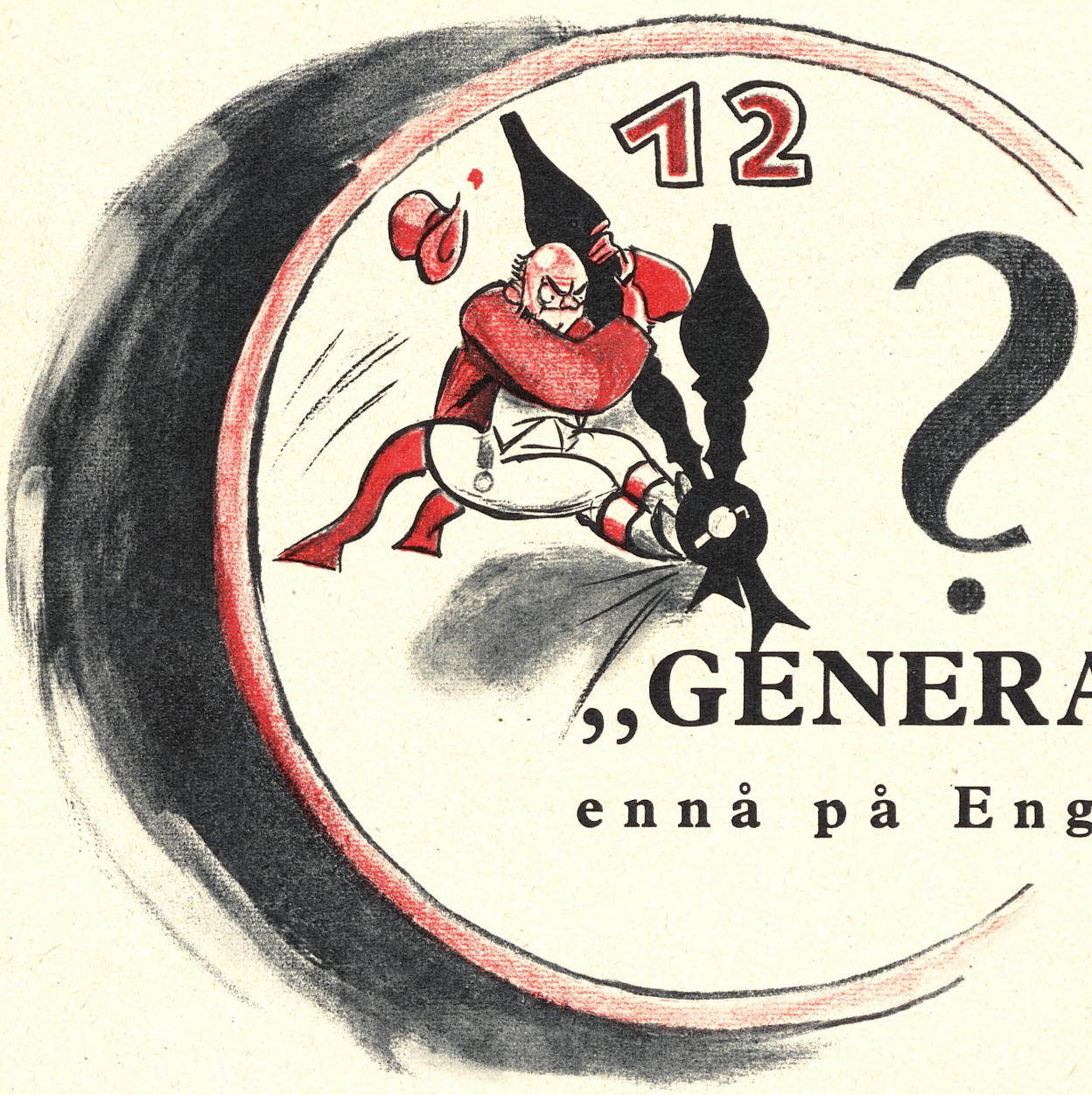
Det kunde man alltid med sikkerhet fastslå når russeren, som til å begynne med hadde vært engstelig og forsiktig, på en gang uten betenkning viste sig med utlendingen i all offentlighet.

På disse "tillatelser" til å omgås utlendinger var et helt system til overvåkning av utlendinger bygget op på. I denne tjeneste sto såvel en viss selskapelig krets av kunstnere som også de sprogkkyndige kvinnelige førere fra reiseselskapet "Intourist" og unge damer, som pleide å ferdes i hotellhallene til de fire „Intourist"-hoteller. For prominente utenlandske gjester og for journalister gas det dessuten også "selskapet for kulturell forbindelse med utlandet" (WOKS), som i meget sparsomme foranstaltninger vilde vekke inntrykket av at en slik kulturell forbindelse virkelig var ønsket. Forbindelsene til utenrikskommissariatets pressebyrå innskrenket sig til de offisielle besøk, mens det innen diplomatiet hadde utviklet sig til en forsiktig selskapelighet i den siste tid. Fra sovjetrussisk side ble det imidlertid bare engang om året holdt en stor selskapelig foranstaltning den 7. november efter vestlig tidsregning, da untenrikskommissariatet innbød alle diplomatene og også de utenlandske journalister til sovjetregjeringens gjestehus. På denne dag besto muligheten av personlig å lære spissene innen regjeringen å kjenne — med

Fortsettes side 36

Mot fienden

„Fyr!" Som et urverk er kanonérene innspilt på hverandre — enhver på sin post. Felttogene i Polen og Frankrike har de bestått seierrikt med sine haubitser, og nå står de langt inne i øst — igjen overfor fienden. Skudd på skudd farer ut av røret — infanteriet kan stole på artilleriet og dets føring av den „lange armen" Foto: PK. krigskorrespondent Bauer

„Englandtaper alle slag unntagen det det siste; England har mest utholdenhet og dermed også tiden på sin side —," det er idag som i 1941 britiske slagord. Men historien gjentar sig ikke. I følgende artikkel viser „Signal" hvordan rollene i denne krigen er ombyttet, og på hvilken side „general Tid" står

„GENERAL TID" — ennå på Englands side?

Den nøkterne undersøkelse av en britisk overtro, av Wilhelm Lorch

Tegninger: Malachowski (1), Seeland (3)

Denne krig er de nye kjensgjerningers krig. Den har kullkastet faste strategiske anskuelser som gjennem årtier har vært dosert fra lærestolene i krigsakademiene. Hva er der ikke i de to krigsår blitt omstøtt av beregninger som før ble betraktet som ufeilbarlige: Maginotlinjens uovervinnelighet, frontenes tilstivning, verdenskrigens fremmarsjtider, store krigsskibs usårlighet overfor angrep fra luften ... atter og atter viste det sig tidligere størrelser tapte i verdi og andre ukjente vinner i vekt, at denne krig utspilles på en ny plan. Og nå forestår ennå en erkjennelse: den erkjennelse nemlig at tiden ikke lenger arbeider for England.

„General Tid" — en gammel forbundsfelle

I garden av „generaler" som England trådte inn i krigen med og som til å begynne med skulde erstatte de manglende soldater, var „general Tid" på en måte høire fløimann, han overraget de andre forholdvis kortlivede „generaler" som „Vinter", „Revolusjon", „Tåke", og hva de nå allers, hurtig født i fantasien, het. Englands håp konsentrerte sig om ham allerede av den grunn at det ikke hadde noen annen. Undertiden på den tid da de tyske lynfelttog bruste hen over Polen og Frankrike, så det ut som om også „general Tid" måtte gå av. Men nå går England og Tyskland inn i det tredje krigsår. Står ikke „general Tid" atter på forreste front, berettiger ikke han som hører til Englands bekvemste og eldste forbundsfeller til nye forhåpninger, går ikke det gamle regnestykke dog endelig op?

Det måtte egentlig gå op dersom denne krig vilde forløpe slik som England har ønsket sig det. Men det var ikke tilfelle fra krigens begynnelse. Ved krigsutbruddet manglet den fullstendige lukning av blokaderingen og lammelsen av den tyske økonomi, de utmattende materialslag og de fastkjørte fronter manglet. Tyskland som er skolert gjennem verdenskrigens erfaringer, råder over en så vital økonomisk kraft og over en så sterk egen livsbasis, som ikke kan berøres av blokaden, at tiden til å begynne med overhodet ikke virket. Dertil kom at hvert større tidsavsnitt og hvert felttog ikke brakte Tyskland noen svekkelse, men en krafttilvekst som straks kunde merkes. Hvor jevnt og sikkert den tyske økonomiske kraft er vokset med tiden, viser sig særlig tydelig f. eks. med hensyn til kull og jern, rustningens grunnpilar:

Jernproduksjon i det tyske maktområde:

(Beregnet på grunnlag av produksjonstallene fra 1938)

Ved krigsutbruddet	Jernproduksjon i mill. t	Råstålutvinning i mill. t
(Det gamle rike, Østerrike og Protektoratet)	15.4	25.1
Efter Polen-felttoget 1939	+ 0.9	+ 1.5
	16.3	26.6
efter felttoget i vest 1940 (Nederland, Belgia, Luxemburg og Frankrike) . . .	+ 38.4	+ 9.9
	54.7	36.5

På råstoffsiden er ikke tatt hensyn til den opnådde definitive sikring av malmtilførselen fra Sverige og Norge efter felttoget i Norge i en samlet mengde — 1938 — av ikke mindre enn 10.2 millioner tonn, så vel som de kjempemessige mengder av beste skrapjern fra slagmarkene i øst og vest og sluttelig det naturlige skapjernavfall i de besatte områder.

Og så til kull og koks som jo er av største betydning for malmsmeltingen og dermed for rustningsindustrien:

Kullproduksjon i det tyske maktområde

(beregnet på grunnlag av produksjonstallene fra 1938)

Ved krigens begynnelse	Stenkullproduksjon i mill. t	Koksutvinning i mill. t
(Det gamle rike, Østerrike og Protektoratet)	200.2	46.0
Efter Polen-felttoget 1939	+ 38.1	+ 2.0
	238.3	48.0
efter felttoget i vest (Nederland, Belgia, Luxemburg, Frankrike)	+ 90.0	+ 12.0
	328.3	60.0

„General Tid" har altså virket på forsyningen av Tyskland med de to viktigste rustningsgrunnstoffer på følgende måte: jernmalmbasisen ble mer enn tredoblet, skrapjernforsyningen forbedret på det sterkeste, råstålproduksjonen, stenkullutvinningen og koksproduksjonen fikk en meget betraktelig tilvekst. I denne forbindelse kan videre pekes på at forsyningen av den for luftoprustningen så viktige kjempemessige tyske aluminiumsindustri ble avgjørende forsterket og sikret gjennem de franske boxitforekomster, die største i Europa.

Hertil kommer de veldige industrielle kapasiteter der, som følge av terrengerobringer, nå står til disposisjon. Denne forbedring som er opnådd under krigen må ikke undervurderes: virkningen av det britiske luftvåpen blir stadig mer forminsket ved at ikke bare tallet på de bedrifter som arbeider for Tyskland er blitt større, men at også radien for det tyske produksjonsområde stadig blir forlenget. Mens de engelske produksjonssteder trenger sig sammen på et forholdsvis lite øirum, brer de fabrikker som arbeider for Tyskland sig ut over kjempemessige rum som er blitt stadig større i løpet av krigen. I den samme tid er den engelske produksjon av stenkull med 232 millioner tonn, koks med 13 millioner tonn, jernmalm med 12.1 millioner tonn og råstål med 10.7 milloner tonn øiensynlig neppe blitt forhøiet, men er snarere sunket som følge av de svære tyske luftangrep på de engelske produksjonssentrer, mangel på arbeidere og desorganisasjon.

Hvordan forholder det sig med ernæringen?

Nå kunde dette bilde være ensidig.

Hvorledes ser altså stillingen ut for Tyskland på jordbruksproduksjonens område?

Også her har stillingen sammenlignet med forholdene under verdenskrigen endret sig grundig. I motsetning til hin siste tidens triumf mot Tyskland i verdenskrigen står Riket nemlig idag ikke på et trangt rum, omgitt av kjempende hærer, det danner tvert

imot — efterat det hittil under hele krigen aldri var virkelig innesluttet og aldri helt avstengt fra de viktige tilførsler — det levende midtpunkt i et Europa hvor der, bortsett fra dets østgrense, ikke mer føres krig men arbeides. Dette arbeid utføres efter tysk tilskynnelse og med tysk hjelp med det mål å mobilisere alle Kontinentets krefter.

Det er så altfor lite kjent hvor sterke disse kontinentale krefter virkelig er. Hemmet av billigere oversjøiske tilførsler, truet av avsetningskriser som følge av manglende krediter og ikke minst som følge av manglende organisasjonskunst og handlekraft, svarer førkrigstidens europeiske produkjon på langt nær til de produksjonsmuligheter som Europa virkelig råder over. Hvis Kontinentet utnytter de økonomiske reserver det har, da kan produksjonen og graden av selvforsyning endres i et betraktelig omfang.

Det gjelder særlig for jordbruksproduksjonen. Utvidelsen av den planmessige fordeling av de enkelte dyrkningsopgaver så vel som intensiveringen av dyrkningsmetodene kan endog i løpet av forholdsvis kort tid føre til en stigning som veier. På sakkyndig tysk hold ble følgende opstilling over den gjennemsnitlige avkastning pr. hektar i årene 1929 til 1933 (i dobbeltsentner = 100 kg) betegnet som karakteristisk:

I	Hvete	Bygg	Poteter
Tyskland	21.7	20.1	156.1
Frankrike	15.5	14.8	110.0
Polen	11.8	12.1	112.7
Norge	16.2	18.8	185.5
Spania	9.2	12.2	116.0
Ungarn	13.5	14.1	62.0
Bulgaria	11.6	13.4	49.3
Jugoslavia	11.1	9.6	58.9
Romania	9.6	10.3	91.1

Her kan tiden riktignok gjøre undere! Den senere tids utvikling i det rumenske jordbruk er for eksempel et bevis på tempo og omfang av disse øknings-muligheter. Ifølge opgaver av den rumenske landbruksminister har der i den siste tid funnet sted følgende forandringer:

Dyrkningsareal steget
i millioner hektar

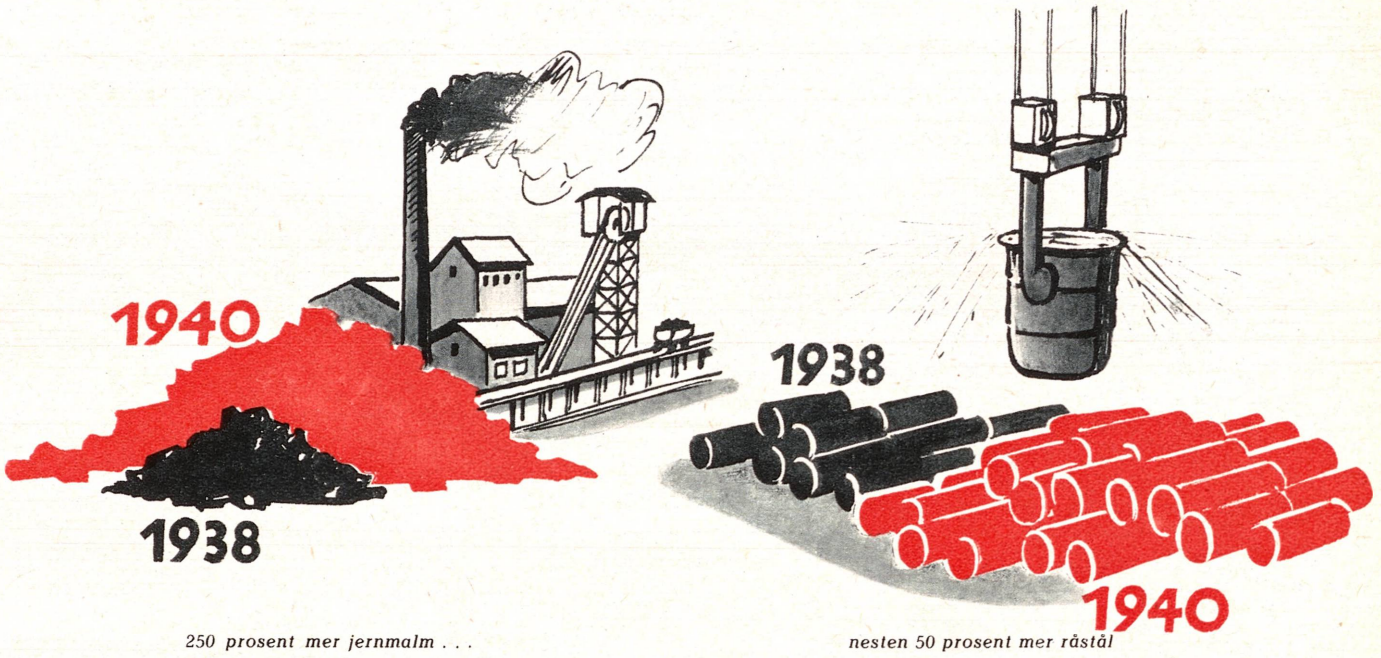
		1939/40		1940/41
Brødkorn	fra	2.35	til	2.62
Bønner	„	0.03	„	0.06
Erter	„	0.06	„	0.12
Solsikker	„	0.15	„	0.30
Sukkerroer	„	0.04	„	0.06

Avkastning steget
(i waggons)

		1939/40		1940/41
Brødkorn	fra	136.000	til	245.000
Bønner	„	8.800	„	17.300
Erter	„	7.000	„	14.000
Solsikker	„	13.300	„	27.000
Sukkerroer	„	51.200	„	98.000

Forutsetninger for slike stigninger var og er garantien for avsetning og lønnsomme priser så vel som Tysklands praktiske medhjelp som — i det annet krigsår! — leverte til Romania 1000 traktorer, 200 treskemaskiner og tallrike andre jordbruksredskaper, deriblant også 50 separatoranlegg og 50 smørmaskiner for nybygde eller moderniserte rumenske meierier.

Romania er bare et eksempel. I sydøst og i det nordlige Europa, i Generalguvernementet og ved Pyreneene, overalt føres plogen gjennem nytt land, Frankrikes udyrkede brakkland er forsvunnet, og den danske fiskerflåte moderniseres, Europa innhøster mer for hver høst.

250 prosent mer jernmalm . . . — *nesten 50 prosent mer råstål*

nesten 65 prosent mer stenkull . . . — *og 30 prosent mer koks . . .*

sto til Tysklands disposisjon efter det første krigsår

Hvorledes virker tiden i England?

Øker altså tiden den europeiske produksjonseffektivitet og dermed Kontinentets kraft, så bringer den England ingen analog gevinst. For øiens rustningsproduksjon er der satt bestemte grenser som den ikke kommer utover. Der er mangel på produksjonsanlegg og der mangler mennesker. En øi med 40 millioner mennesker kan ikke måle sig med et kontinents økonomiske kraft. I England vet man best at det økonomiske „dekke" overalt er for kort: innkaller regjeringen soldater, blir det mangel på arbeidere, trenger industrien arbeidskraft, kan jordbruket ikke engang berge den lille høsten, søker flyfabrikkene menn, lider kullproduksjonen under det. Nøiaktig likedan er det med fordelingen av de industrikapasiteter som står til rådighet. Under alt dette blir den tonnasje som seiler for England dag for dag mindre, derfor føles stadig sterkere mangelen på råstoffer og den så påtrengende nødvendige utførsel til opretholdelse av betalingsevnen.

Heller ikke den siste innvending, nemlig henvisningen til at den amerikanske hjelp vokser med tiden, kan tillegges noen avgjørende betydning. Helt bortsett fra at særlig transporten av de amerikanske leveranser alltid er og blir usikker, vil den amerikanske og den engelske produksjon tilsammen på de krigsviktige områder neppe overgå den tyske produksjon som støtter sig til Europa. I England synes man, i det minste enkeltvis, å vite dette meget godt, iallfall var mr. Philipp Helwilt-Myring klar over det virkelige forhold da han i sitt brev til „The Times" for 28. 8. 41 skrev:

Romanias eksempel: dyrkningen av korn, bønner, erter, solsikker og sukkerroe ble planmessig øket. Avlingene vokste delvis til mer enn det tidobbelte

„. . . Vi får for tiden ikke noen hjelp fra Amerika som man selv med den villeste fantasi kan betegne som „overveldende". Der er heller ikke den ringeste garanti til stede for at vi vil få den iår, neste år, når eller overhodet noen sinne . . . Illusjonen om at vi bare behøver å holde Hitler i sjakk til de amerikanske leveranser vinner krigen for oss må vi straks bestemme oss til bli ferdige med."

Hva imidlertid England med tiden sikkert vil opnå, er den stadig sterkere utarming. Stykke for stykke av de oversjøiske besittelser smuldrer op, penger og effekter, reserve efter reserve og for kort tid tilbake også substansen, blir opslukt av den engelske krig. Uttrykt i nøiaktige tall ser „general Tid"s resultater i finansiell henseende i England slik ut:

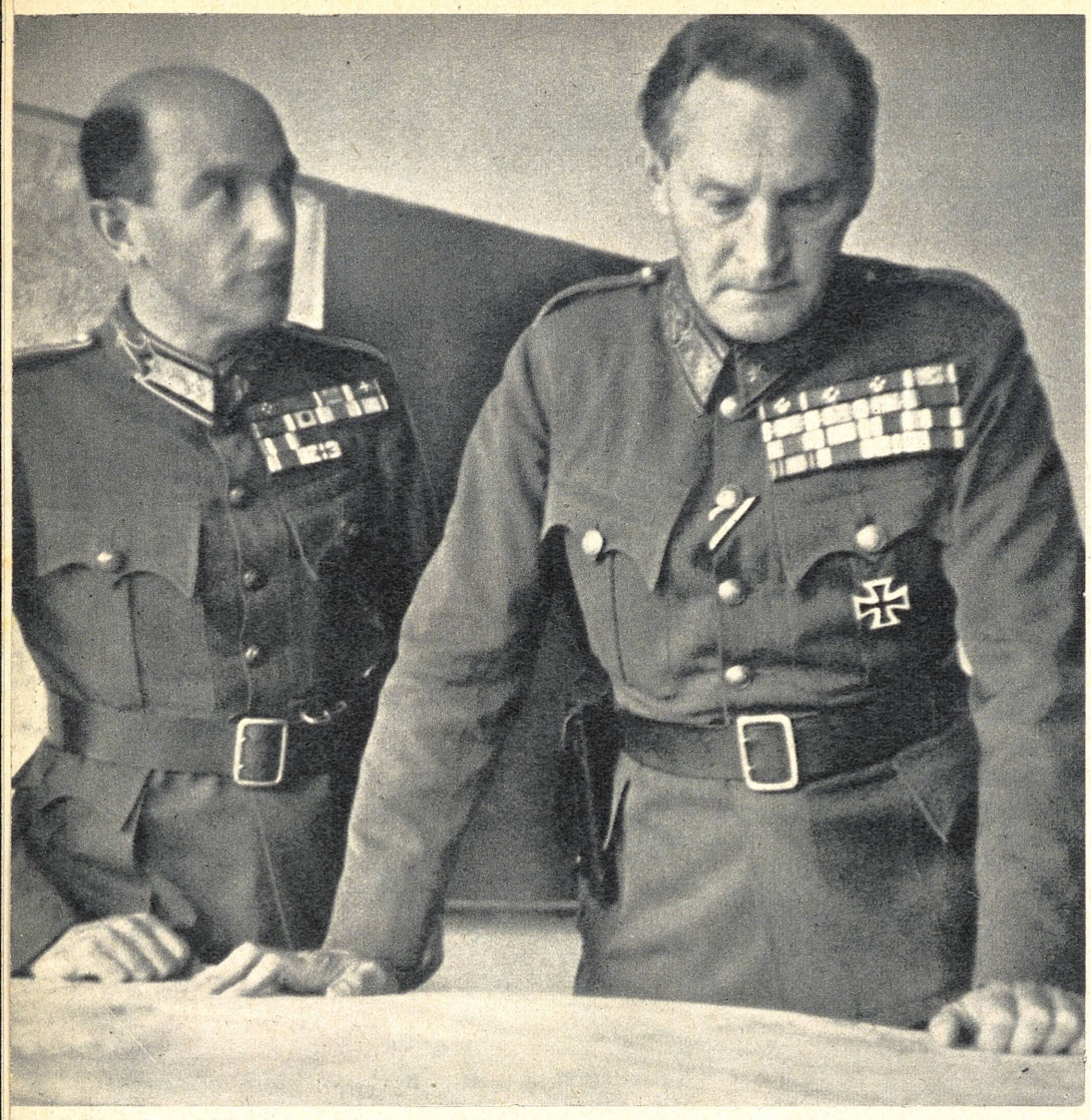
Budsjettår	Budsjettsdefisit
1938/39	128 millioner pund
1939/40	768 „ „
1940/41 (1. anslag)	1900 „ „

Tiden som den tyske krigsfilosof Clausewitz kaller et begrep med mangeslags bedragerske skinn", virket tidligere engang som våpen, den var det ennå i verdenskrigen. I mellemtiden er dette våpen blitt sløvt, det virker ikke lenger overfor Tyskland midt i et våkent, levende Europa, overfor et stort økonomisk rum som er sterkt i sig selv. Men i England ser man det ikke. Man vil ikke se. Man holder sig til det „bedragerske skinn" fordi det er det siste håpets skimmer, og man tror stadig på den uttjente „general Tid", som kommer til å bli dyrere for England enn noensinne en annen general fra ett eller annet land i verden; man tror på ham, enskjønt han allerede for lang tid siden ikke lenger kjemper på Englands side . . .

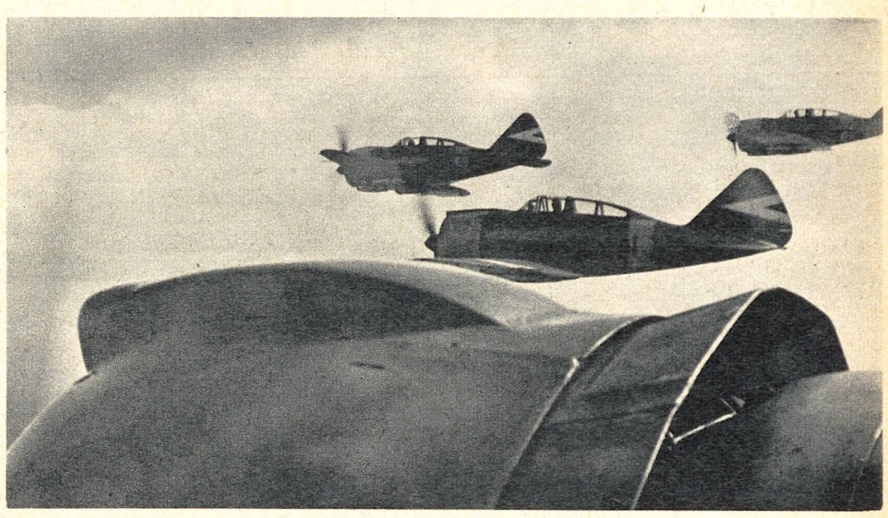
Skulder ved skulder som for 25 år siden

Ungarerne kjemper med

Vår PK-krigskorrespondent Grossmann var en tid med i kampene på det ungarske avsnitt av østfronten. Atter kjemper de forbundne ungarske tropper side om side med de tyske kamerater slik som i verdenskrigen. I slaget ved Uman bidro de meget til at fiendens gjennembruddsforsøk mot syd ble forhindret. Under et flankeangrep som en tysk pansergruppe foretok mot byen Nicolajew og som førte til denne bys erobring, måtte de ungarske korps ta del i hårde kamper.

Like bak fronten *traff jeg kommandanten for de forbundne tropper, general von M., i hans stabskvarter. Generalstabssjefen, oberst Z., erklærte mig i korthet den foreliggende situasjon. Begge offisærer hadde allerede i verdenskrigen kjempet mot Russland og jeg traff senere mange offiserer som kjente slagmarken godt fra verdenskrigen*

Jagerfly settes inn. *Det ungarske luftvåpen er ennå av ung alder, med det har bestått sin ilddåp med glans. Jeg så disse jagerfly skyte ned 15 Ratas under en overføring av tyske panserstyrker over Dnjepr, da sovjetrusserne med sine luftreserver søkte å forhindre overgangen*

Også ungarerne fullfører kolossale marsjytelser. *På veien til en fortropp i det ungarske avsnitt innhenter vi en bataljon som i ilmarsj må frem til forreste linje. I løpet av krigen har det ungarske infanteri kjempende og seirende tilbakelagt mer enn tolv hundre kilometer*

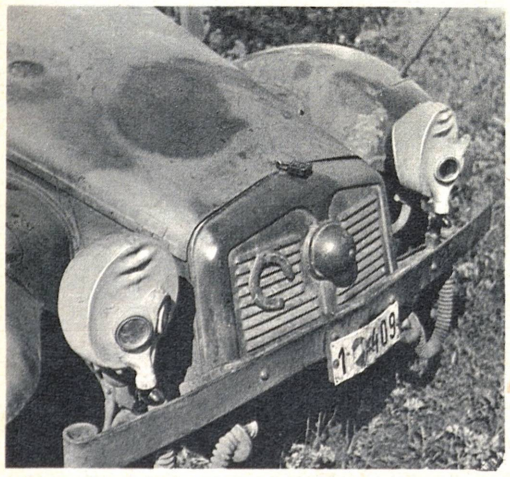

Før angrepet på fiendtlige stillinger ved Dnjepr. *Med dette mannskap fløi jeg over Dnjepr. Befalingen lød: Bombing av opdagede fiendtlige batteristillinger. Da rekognoseringsflyveren den neste dag forela sine bilder, så vi at åtte av tolv opdagede batterier var tilintetgjort og at en jernbanelinje var ødelagt av en fulltreffer*

Nedenfor: **Kavaleriet måtte kjempe som beredent infanteri.** *Jeg var overrasket over å se forholdsvis meget kavaleri. Senere så jeg selv at de motoriserte avdelinger på mange steder ikke klarte å komme frem gjennem den bunnløse søle på veiene og at kavaleri derfor måtte settes inn i de avgjørende kamper. Dette moderne infanteri som med hestens hjelp kan komme frem i det vanskeligste terreng, forføier over samtlige svære våpen, antitankskyts og panservogner innbefattet*

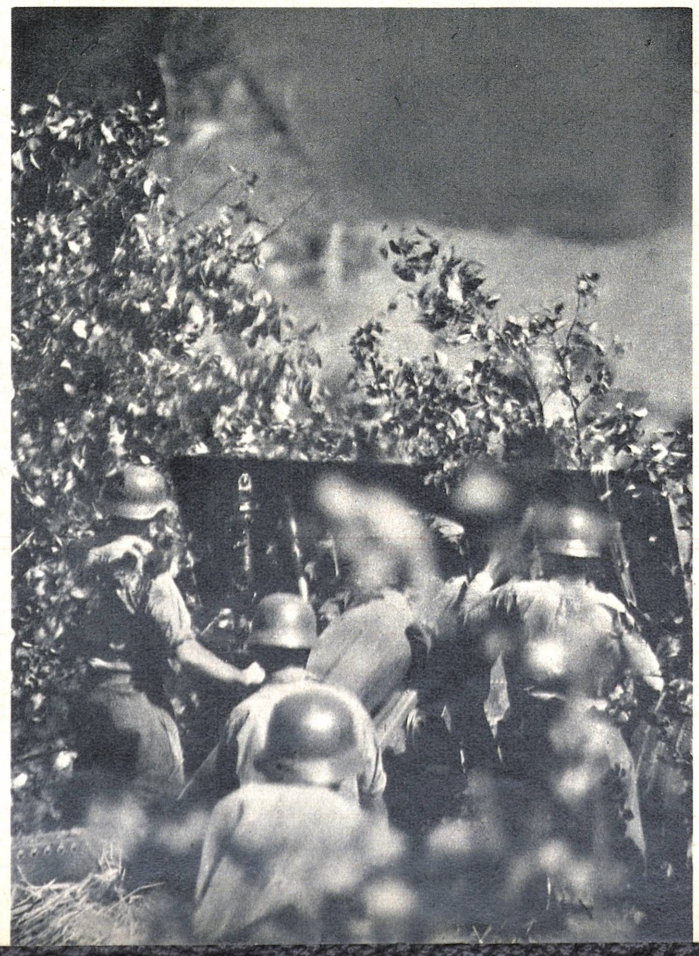

„Molotow-Cocktails" i maisåkeren. *I sine hærmeldinger bryster sovjetrusserne sig med en ny slags bandekrig. Men den er vel heller et tegn på militært forfall enn en „ny" form for vel overlagt taktikk. Vi kjører med to panservogner innover et terreng som var meget godt egnet for denne slags „kamp". Fienden hadde satt inn små avdelinger der. Disse tropper, som sjelden var kledd i uniform, men for det meste i et skiddent røveraktig antrekk, forsøkte å skremme oss med sine gangstervåpen, men de falt allesammen, så nær som en . . .*

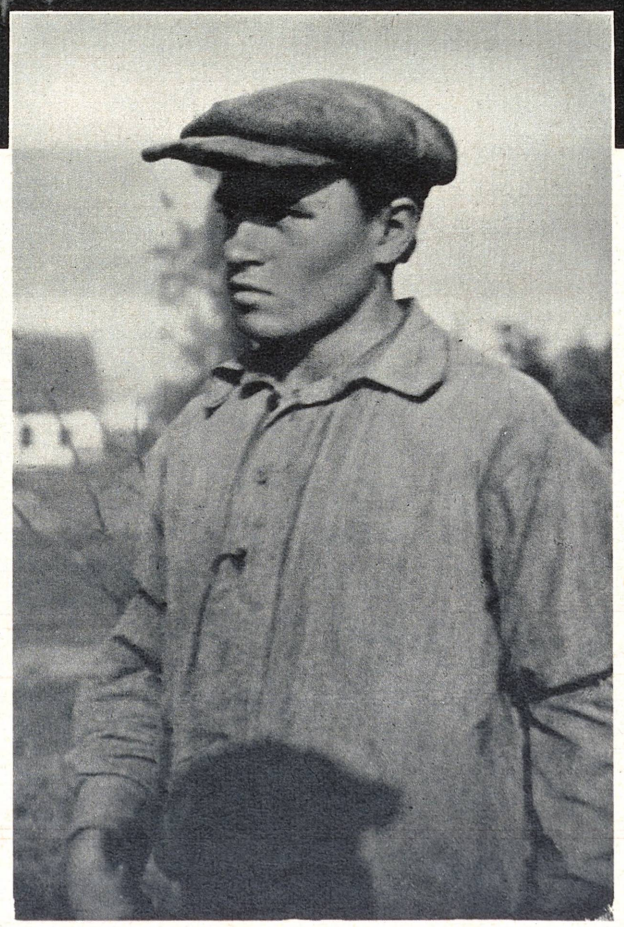

Erobrede sovjet-gasmasker som blendingsmiddel på en Honved-terrengvogn. *Våre seierrike våpenfeller erobret uhyre mengder av kanoner, mitraljøser, geværer og maskinpistoler, og i det hele tatt av all slags krigsmateriell*

Fotos: PK.-krigskorrespondent Grossmann

Godt kamuflert ungarsk batteri. *Til tross for at jeg hadde et godt kart og hadde fått nøiaktige anvisninger var det nesten umulig for mig å finne det 15-cm-batteriet, som var gått i stilling under en tregruppe*

. . . som under sin flukt løp like i armene på en speidertropp. Han var 19 år gammel og visste ikke hvorfor og for hva han kjempet. Han hadde fått to ukers utdannelse og vilde nok helst være blitt hjemme. Han er typen på den slags spioner, som sovjetrusserne setter over elven om natten og som forsøker å utføre sitt opdrag som et harmløst menneske blant den „tilbakevendte" befolkning

Marsjen inn i friheten

Ukrainske krigsfanger vender hjem

200 kilometer til fots eller i „panjevogn" *har mange av disse ukrainske kvinner tilbakelagt for å lete efter sine menn i fangeleiren og hvis de finner dem, følger de med dem til hjemlandet*

„Har du ikke sett Mykola Krawchenko?" *En frigitt ukrainer blir av kvinnene i hjembygden bestormet med spørsmål om deres slektninge*

Nye fangetog er inntruffet — *og nå kiker kvinnene over gjerdet, i håp om allerede langt borte å opdage sin så lengselsfullt savnede mann, bror eller sønn*

„Adolf Hitler gir dere friheten tilbake!" *roper en tolk i leiren til sine kamerater — og høie jubelrop, ledsaget av en livlig vifting med frigivelsesdokumentene, er svaret*

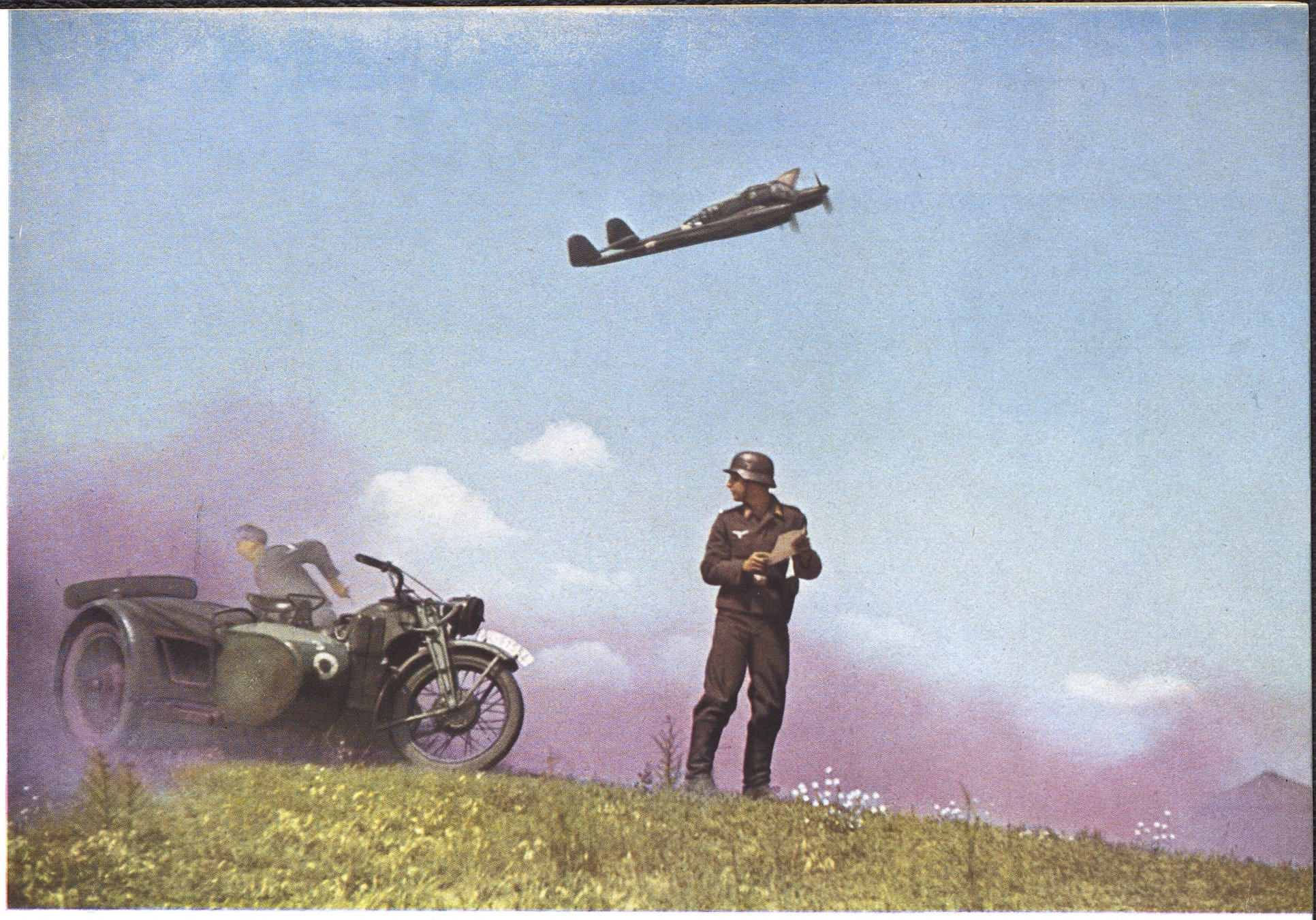
Med klingende spill *fra et hurtig improvisert musikkapell marsjerer de frigitte ukrainer til jernbanestasjonen. Om tre eller fire dager vil de igjen være hjemme og kan gå inn for opbyggingen av sitt hjemland*

Gjensynet. *Utallige ganger om dagen gjentar denne scenen sig: et gledesrop, en stormende omfavnelse, kyss og tårer. Og de som ennå venter, får nytt mot ved dette synet*

Fotos: PK. Artur Grimm

Tyske fly på den finske front

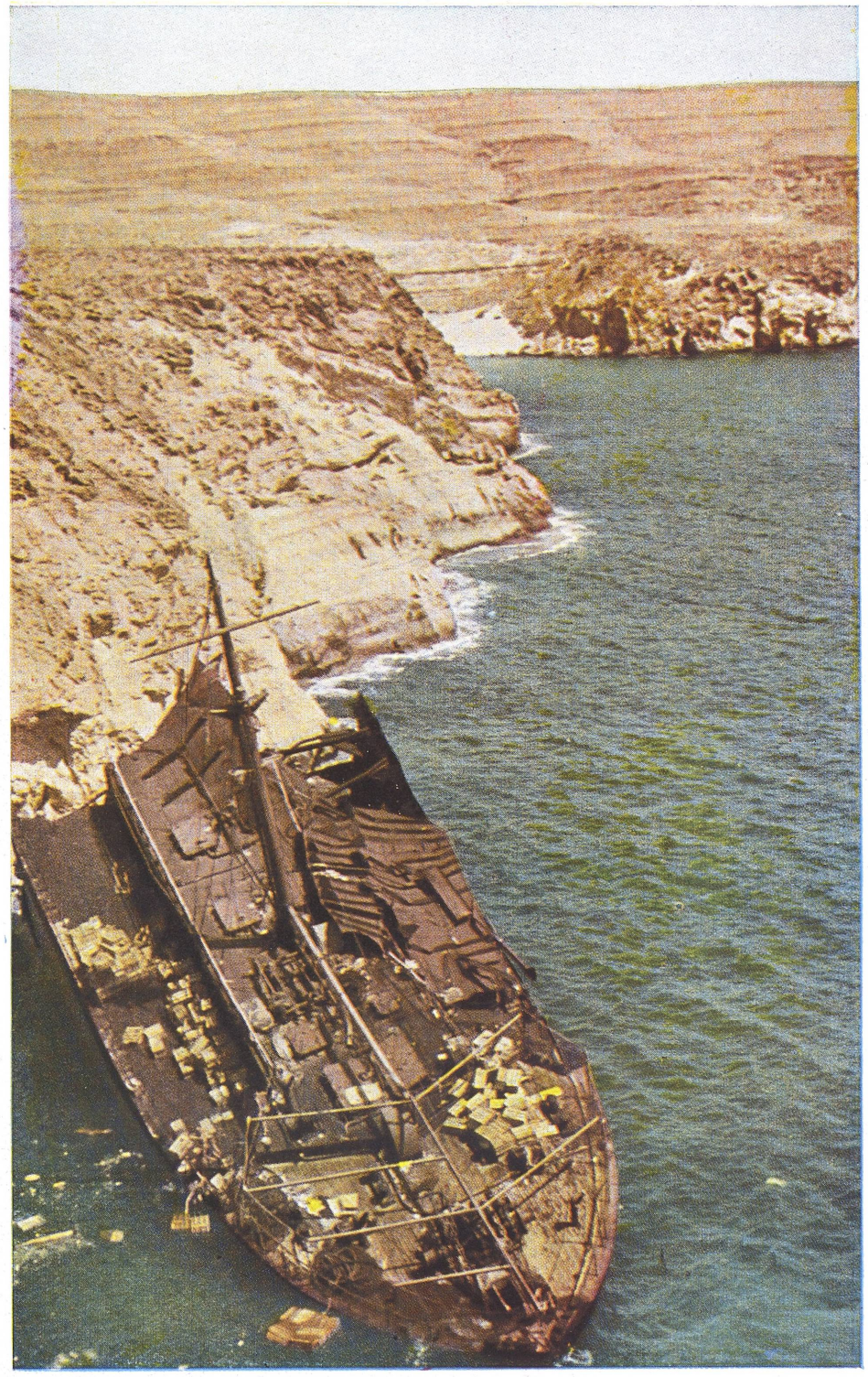
En tysk opklaringsflyver har kastet en melding ned over den fremrykkende tropp. Mens mannen i sidevognen skynder sig efter røkfanen for å lete efter meldingen, orienterer kjøreren sig hurtig efter en terrengskisse i den finske tundras evige ensformighet Foto: PK. Grosse

Et høist besynderlig møte, som vår billedkorrespondent tok på en feltflyplass i Finnlands høie nord - et tysk kampfly og en rensdyrhjord i fredelig rast Foto: H. Wagner

Ferskner for Afrika

Fotos: PK. krigskorrespondent Kenneweg (4)

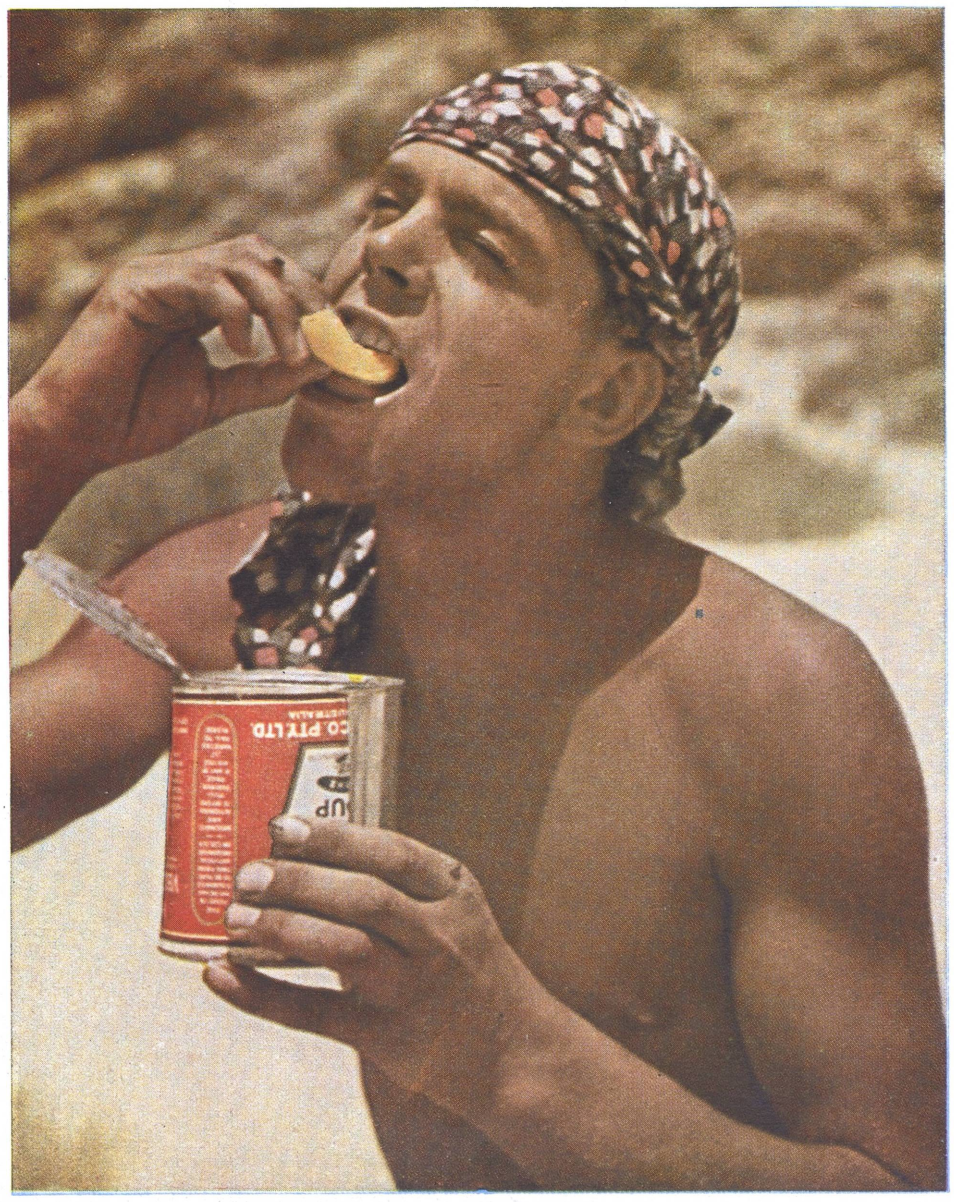
1 **Strandgods.** En italiensk ubåt har skutt på denne fraktdamperen i en engelsk konvoi i Middelhavet. Den er brukket i to. Vinden har langsomt drevet baugen mot syd og inn til stranden. Der ligger den i en av de utallige bukter ved Cyrenaikakysten, som aldri befares

2 **Prisekommando.** Soldater i en tysk panserspeider-avdeling, som efter varm kjøring lette efter et sted å bade, fant vraket. Lukene var hele, lasten i god behold. I gummibåten blir den første prøve av byttet rodd i land

3 **Arbeidspermisjon.** De lykkelige „opdagere" har fått tjenestefri. I seks dager ror de begeistret frem og tilbake til skibet. Da er funnet berget og stablet op

4 **Kostelig innhold.** Det som var bestemt for de engelske tropper i Alexandria, kommer nå de tyske soldater til gode: vin, whisky, sigaretter og utallige bokser med ferskner fra Kalifornia. De smaker særlig godt i varmen

I bred front over Dnjepr...

Den 16. september 1941 meldte forsvarsmaktens overkommando: „I Ukraine har tyske hærgrupper med virksom hjelp av luftvåpnet i dristige angrep dannet brohoder på de viktigste steder av Dnjeprs brede nedre løp." Hva der rummes av soldatiske prestasjoner bak disse korte ord i den tyske forsvarsmakts beretning, gir „Signal" beskjed om i følgende beretning av PK.-Krigskorrespondentene Brenner, Hackl, Kirchhof, Koch og Røssler

Intensiv artilleriild. *I sitt nedre løp er Dnjepr en mektig, bred elv. Tross deres hurtighet vil det ta mange minutter for stormbåtene å sette over den. Så lenge elvebredden på den andre siden ennå er besatt av fienden er overfarten umulig. Fra den tidlige morgen hamrer derfor det tyske artilleri løs på de fiendtlige stillinger. Ilden farer fra venstre til høire, fra den forreste til den bakerste del av stillingene, uten pause, i timevis*

Artilleriets øie. *Like ved strandbredden ligger artilleriets observasjonspost. To menn har arbeidet sig frem til denne plass og fire øine stirrer spent over til den andre siden. Observasjonsposten har direkte telefonledning til artilleriets kommandoplass. Når de opdager en eller annen bevegelse på den andre elvebredden så leder de artilleriskytningen dithen. Mitraljøsekuler fra den andre siden piper om ørene på dem*

Under det fiendtlige artilleris ild. *Det tyske infanteri ligger i dekning et stykke bakenfor og venter på signal til innsats. Nå begynner det sovjetiske artilleri å skyte over hit. Splinter og jordklumper spruter omkring. Enhver trykker sig tett ned til bakken og presser kroppen ned i dens ujevnheter. Bare én gjør det ikke, PK.-krigskorrespondenten som tok dette bildet. Mens de andre søker å dekke hodet så godt de kan, må krigskorrespondenten holde sig oppe, stille inn apparatet sitt, sikte inn motivet og betjene utløsningen uten hensyn til at kulene slår ned rundt omkring ham*

Nå er det avgjørende øieblikk kommet. *Det er blitt helt stille på den andre siden. Den tyske ildgivning har gjort sin virkning, fienden har tilsynelatende trukket sig tilbake. Nå stormer infanteristene frem av sin dekning og ned til båtene. Disse båtene har stått sin prøve, de er bygget av solide treplanker og har en kraftig motor akterut. I ett nu var de bemannet og støter fra*

Sett fra et tysk jagerfly. *For å sikre overfarten mot angrep fra luften, krysser tyske jagerfly over stedet. Den første båt har nettop kommet sig løs fra stranden*

Forgjeves skyter det sovjetiske artilleri ennå en gang. *Nedslagene ligger tett ved båtene, men allikevel ikke nær nok. Soldatene er lynsnart gått i dekning. Splinterregnet går over. Mennene og båtene er i god behold*

Overfarten begynner på bred front. *De følgende minutter er avgjørende for aksjonens heldige resultat. Er fienden tilstrekkelig nedkjempet? Det tyske artilleri hamrer rasende løs på den andre strandbredd*

Ansiktene gir uttrykk for situasjonens spenning. *I dypt bøiet stilling, rorgjengeren er den eneste som står opreist — stirrer mennene over mot den andre bredden. Men der faller ikke flere skudd fra den kant*

„Nå må de være kommet over", *tenker mitraljøsemannskapet, som skal sikre overgangen. „Og nå går de i land", vet de i neste øieblikk, for nå forlegger det tyske artilleri sin ild lenger fremover og frigir strandbredden for sine egne tropper*

Ved målet. *Knirkende setter båtkjølen sig fast på sandstranden. Mennene griper sine våpen og hopper i land. Med lynets hurtighet danner de en skytterkjede som stormer fremad bak deres eget artilleris salver*

Det tyske artilleri følger allerede efter. *Pionérene har bundet sammen to og to båter ved hjelp av forbindelsesbroer. Kanonene er kjørt op på dem og tildekket med grener og kvist for ikke å bli opdaget fra luften. Langsomt, under båtmotorenes larm, setter de over til den andre siden. I og med artilleriets overføring er foretagendet lykkes. Det viktige brohode på den andre siden av Dnjepr er dannet*

Tre timer senere. *Stranden på denne side av elven begynner plutselig å bli livligere igjen. Der kommer båter og ferjer fra den andre bredden og legger til. Soldater hopper i land. Men de bærer ingen våpen, de er avvæpnet. Det er de første sovjetrussiske fanger. Tusener vil komme efter*

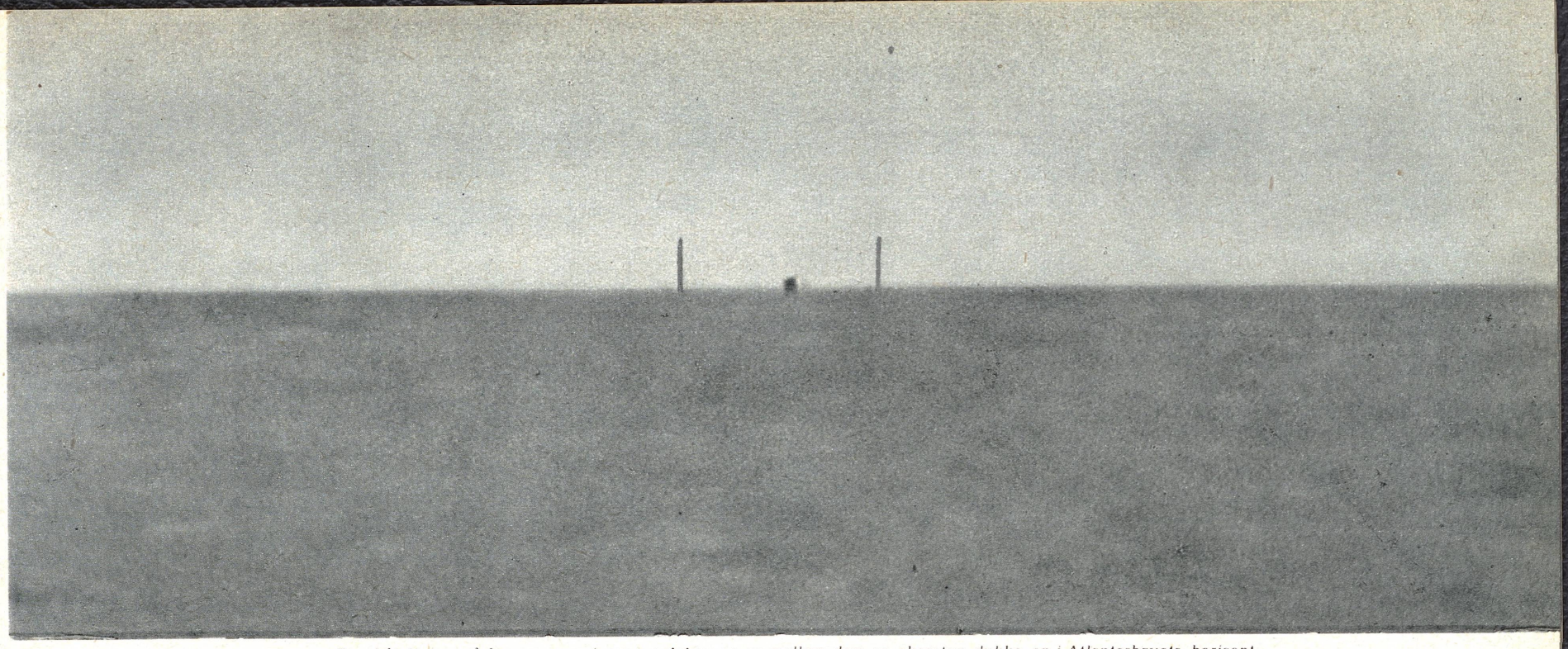

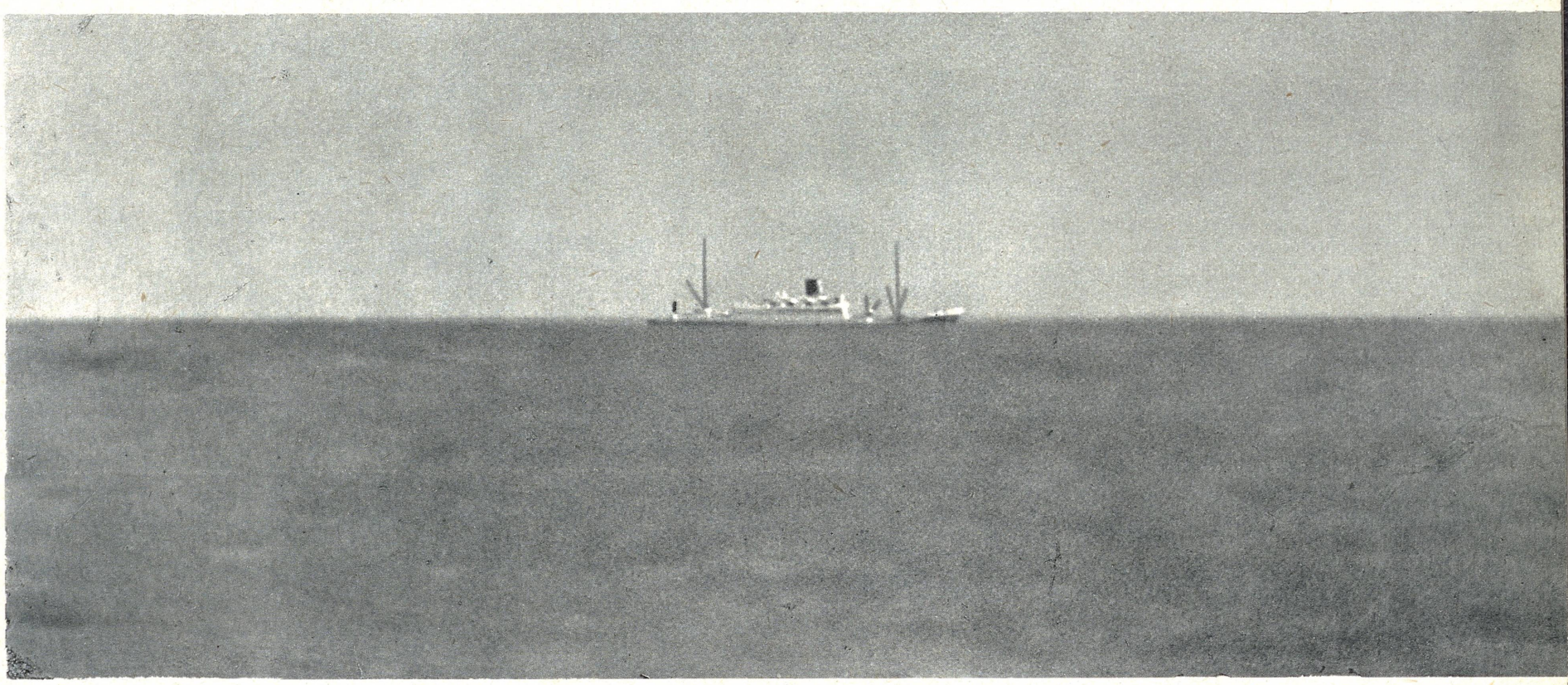
Efter stormingen

I dagevis har de stått i kamp og så langt borte byens bygninger rake op — og nå står de selv på det høie tårnet i citadellet i Kiev. De ser ut over elven, hvor stormbåtene suste frem, på broene, som den flyktende fiende stakk i brann, og videre utover de langstrakte vidder i det ukrainske land

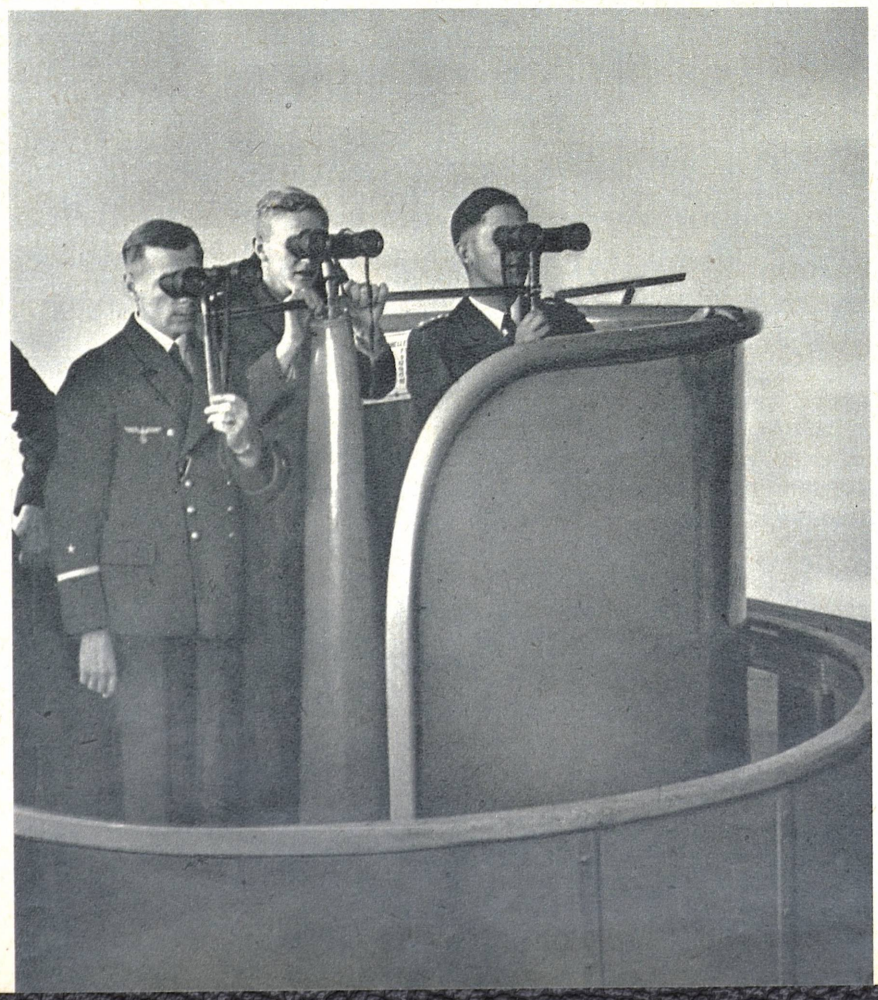
Foto:
PK. Krigskorrespondent
Schmidt

En ubåt ligger på lur og ser: et par mastetopper *og mellem dem en skorsten dukke op i Atlanterhavets horisont. Avstanden mellem mastetoppene viser at det dreier sig om et større skib. For å avgjøre det helt, går man nærmere...*

...å, det er virkelig en „stor fangst," et handelsskib på over 10000 tonn.

10000 tonn i horisonten

„Signal" på besøk i en tysk u-båtskole

Krigserfaringen har satt Tyskland i stand til å gå helt nye veier med hensyn til utdannelsen av sine u-båtmannskaper. Tyskland har to u-båtskoler. Den nyeste av dem er fullstendig innrettet efter de praktiske erfaringer som de tyske u-båtkommandanter har samlet i de to siste krigsår. Bare på denne ene skolen ble der i sommer utdannet 4000 unge u-båtfolk, og ikke bare offisersaspiranter, men alle slags mannskaper fra kokker til annenstyrmenn.

Utdannelsen av u-båtsfarerne er særlig krevende av den grunn at også den simple matros må forføie over grundige kunnskaper på flere forskjellige områder. Om mulig skal enhver av dem være en god elektriker og motorfagmann, bortsett fra at han må være i besittelse av de elementære sjømannskunnskaper. Når elevene — som prinsipielt bare består av frivillige — begynner på skolen, har de allerede fått den militære grunnutdannelse. Nå går de en hård, men samtidig morsom tid i møte. For å klare det kolossale arbeidspensum må de arbeide minst tolv timer hver dag. Den vordende u-båtsmann tilbringer disse timer dels over

Anspent betrakter mennene i ubåtens tårn sitt offer. Men et eller annet synes ikke å stemme, for mennene i tårnet ser ikke ut som om de skulde stå ute på det stormende hav, de har ikke noe på hodet og ikke oljetøi på sig — det ser virkelig ut som om de betrakter skibet fra sikkert hold i en godt opvarmet forelesningssal. Skulde det dreie sig om en spøk . . . ? Nei —

15 →

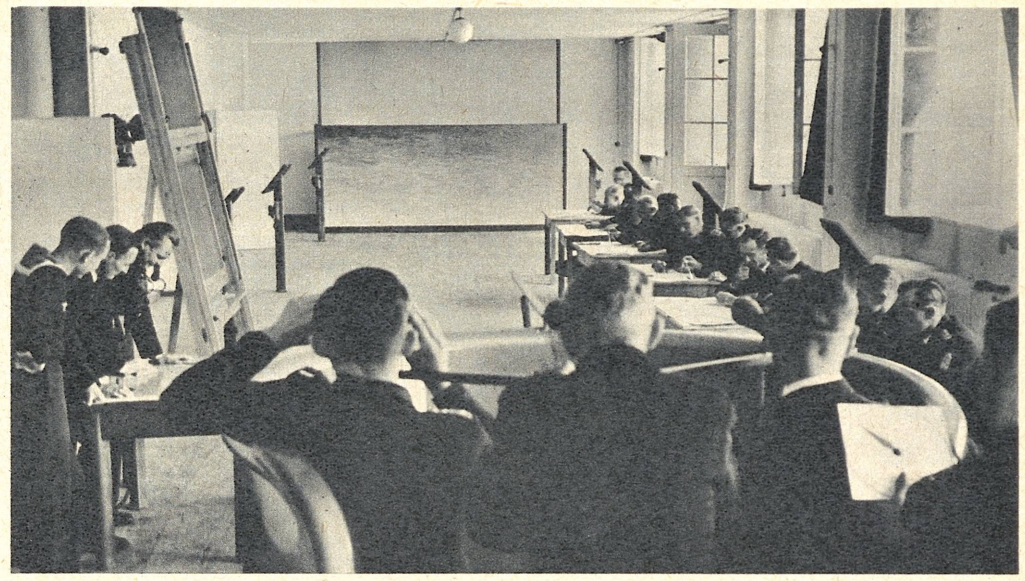

vannet, dels under vannet, på sportsplassen og på skolebenken.

Ombord i en trang u-båt er det ikke plass till å undervise svært mange elever. Man har derfor brakt sjøen og skibene inn i skolesalene. Den taktiske, tekniske og dykkerundervisningen foregår i skolerummene, og apparatene er for den største del laget av lærerne og elevene selv.

Det som den fremmede iakttager av skolelivet først legger merke til er at det på denne skole synes å være bare en måte å bevege sig på, nemlig springmarsj. Det er et prektig syn å se disse tusen av velvoksne, friske, leende, hvit-

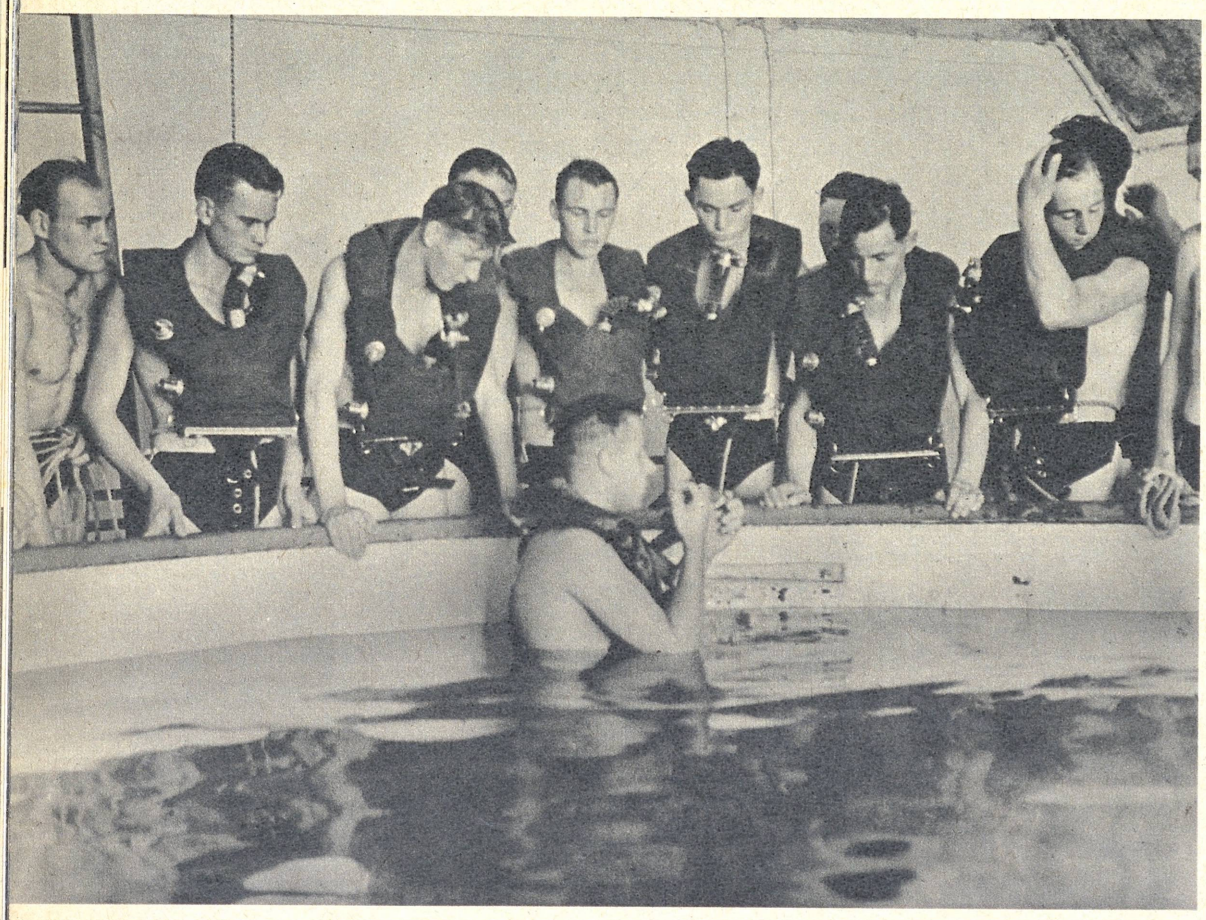
— det er alvor. *Men det er bare alvoret i skolen, hvor Tysklands fremtidige ubåt kommandanter får undervisning. Skibet som de så anspent holder øie med, er en attrapp, som av en matros beveges bak den malte sjøen; den synes å være nær eller fjern alt efter som matrosen beveger den*

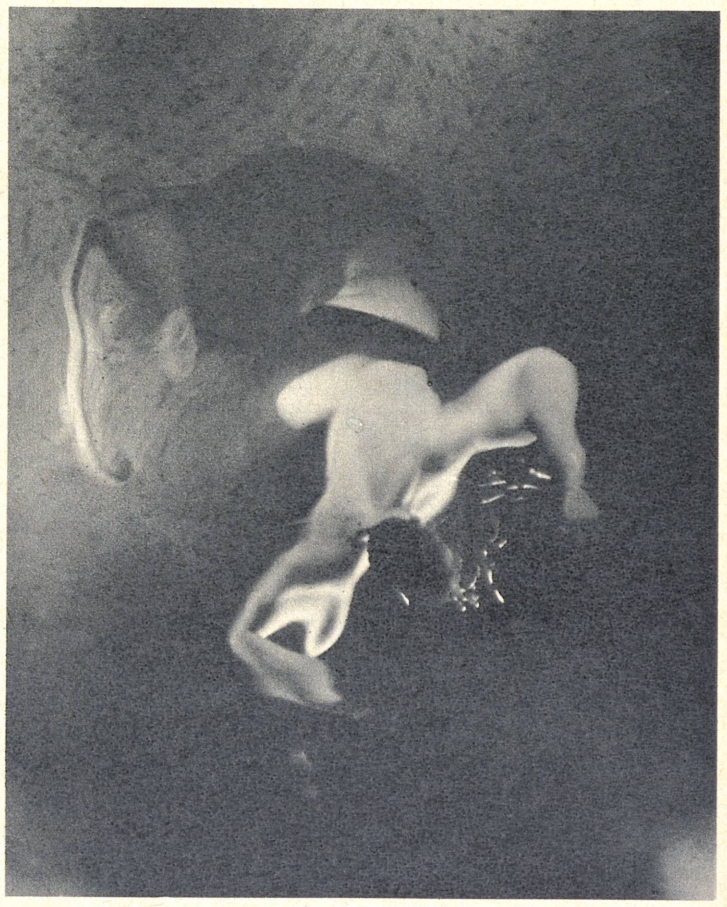
Gåtens løsning, det formentlige oseanet er en teaterkulisse. *Bak den står en matros, som beveger skibsmodellen. Elevenes opgave er det å optegne det kunstige skibs kurs nøiaktig. Det som idag ennå er lek . . .*

. . . i morgen vil det være arbeid. En konvoi opdages! *En ridderkorsbærer i den tyske marine, en dyktig ubåtkommandant underviser kadettene. På bordet er oseanets lengde- og breddegrader optegnet. Konvoien er opbygd. Hvordan angripes den best? I sin fantasi ser elevene ikke kartbordet, men det virkelige hav*

Leken blir stadig alvorligere. *Ubåtmannen skal ikke opfatte vannet som et fiendtlig element. Han skal gjøre sig til venns med vannet. Daglig øves dukkingen med „dukkingsredderen", en „kunstig lunge". Den gjør det mulig for svømmeren å opholde sig i store dybder. Men også uten den „kunstige lunge" . . .*

. . . må ubåtmannen føle sig beslektet med fisken. *Hans erfaring må si ham: vanner trekker mig ikke nedover, men det driver mig opover. „Dukkingsredderen" hjelper mig til å stige op av dybder, som hittil gjaldt for å være ubetvingelige for mennesket (Bildet ovenfor t. høire)*

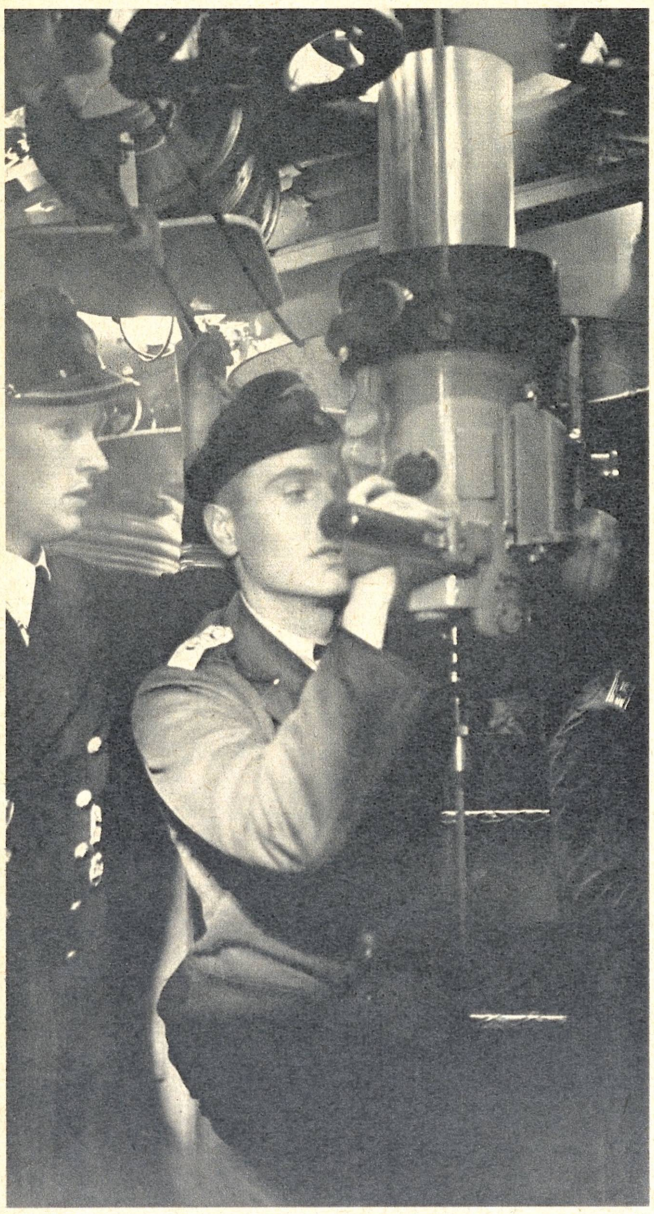

Ubåten inne i værelset. *For utdannelsen av våre ubåtfolk har man bygd op et komplett ubåtmaskineri i en undervisningssal. Råoljemotoren og det elektriske maskineriet blir daglig vist elevene i drift. I ubåten selv er maskinene innebygd slik at det er meget vanskelig å studere dem. Her, i den rummelige undervisningssal kan hver enkelthet og sammenvirkningen av maskinene lettere studeres PK: Pabel*

kledde gutter når de stormer over dekket på sine losjiskib, når de myldrer ut av kaserneportene eller når de syngende marsjerer til skolen.

Dykkerundervisningen er naturligvis den som først og fremt fanger legmannens interesse. Denne har den største praktiske og psykiske betydning. Den betyr for u-båtmannen det samme som øvelsen med fallskjerm for flyveren. Den unge mann skal miste skrekken for det element som fremtidig skal være hans. Dykkeøvelsene finner sted i kjempemessige vannbeholdere av glass, som er flere etasjer høie. Grønt lys fra lykastere oplyser bassengene på en selsom måte. Fra hver av etasjene kan man se inn i bassengene gjennem et koøie og nøie kontrollere elevenes bevegelser. I bassengets nederste etasje befinner det sig en efterligning av et u-båttårn. Elevene blir brakt inn i dette og lærer nå å åpne tårnluken idet de nedenfra fyller tårnet med vann. Så stiger de fra tårnluken op i det grøntlysende vann helt til øverste etasje, hvor den friske luft venter dem. De lærer å svømme og dukke under vann med og uten hjelpemidler og blir så varsomt og vedholdende gjort fortrolig med det nye element at de snart er Neptuns ekte disipler, for hvem øvelsene ute og på sjøen har tapt sin skrekk — og som snart vil forstå å sette skrekk i sine fiender.

En mester ved periskopet *viser eleven i ubåten hvordan man behandler sikterøret. Ennå er eleven altfor forsiktig. Han må presse røret tett inn til øinene*

Å koke av to kasseroller for tredve mann, *er ubåtkjøkkenets kunst. Allerede i ubåtmennenes alminnelige utdannelsestid søker lærerne ut de kokebegavede blant elevene. Det behøver ikke å være fagfolk, de må like å koke og være økonomiske, for å koke avvekslende mat for mange menn under vann i lengre tid, det er nesten alkymi*

Fremover med godt humør! *Bare erfarne ubåtkommandanter, vaktoffiserer og ingeniører underviser de fremtidige tyske ubåtfarere. De vet at å fare i ubåt, det kan bare folk med godt humør. Derfor går man med spøk og latter til arbeidet*

STÅLFLASKER - VENTILER

Gjennemgangsventiler – Hjörneventiler

for alle slags
komprimerte gasser

som kullsyre, surstoff, kvelstoff, edelgasser, pressluft, vannstoff,
ammoniak, acetyl, klor, fosgen, svovelholdige syrer, klormetyl.

•

Drivgass-spesialmodeller for største ydelser, med kokegass, generatorgass,
Methan, Propan, Butan.

AGEFKO KOHLENSÄURE-WERKE

GESELLSCHAFT MIT BESCHRÄNKTER HAFTUNG

Avdeling Ventil-fabrikk

BERLIN W 62

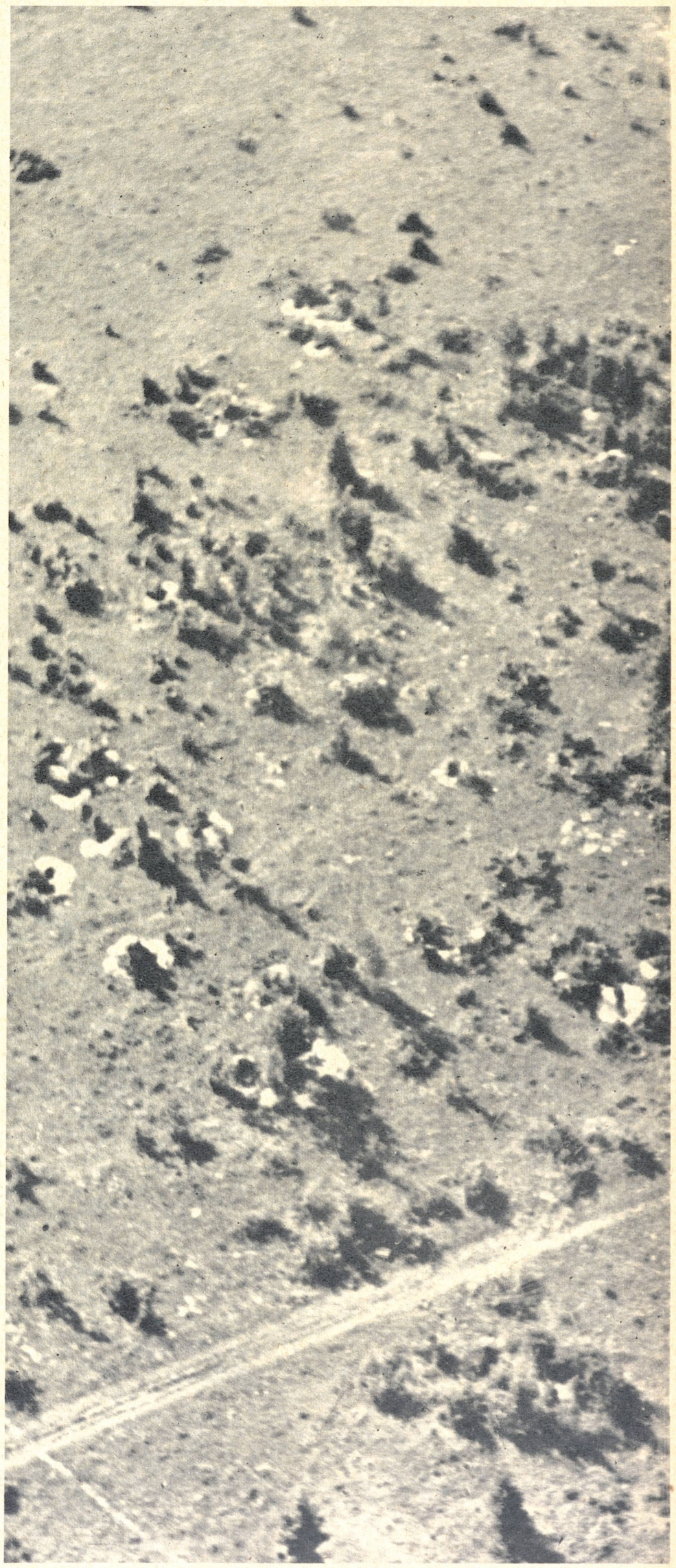
50 års praksis

Beste verkstedsarbeid og hensiktsmessigste konstruksjoner garanterer størst mulig sikkerhet og billighet i drift for et hvert formål.

Efterpå . . . Slik ser de forlatte kampmarker i øst ut for flyveren

En kornmark, *halvt innhøstet, gjennemløiet av panservognspor, full av primitive bolsjevikiske forsvarsstillinger — krigen dro videre*

Snikskytternes paradis: *enkeltstående busker. Bak disse gravde sovjetrusserne sine skyttegraver. De tyske opklaringsfly fikk i rett tid øie på motstandsredene*

Stadig det samme bilde: *bolsjevikenes hullrekker og gravstriper — atter og atter overvunnet og alltid opdaget av de tyske soldater*

En av sovjetrussernes improviserte feltstillinger, *som ble ødelagt enda hurtigere enn den opsto. Man kan ennå se de tyske panservogners angrepsmåte, som fikk rømmet dette motstandsrede* Fotos: PK. Jütte

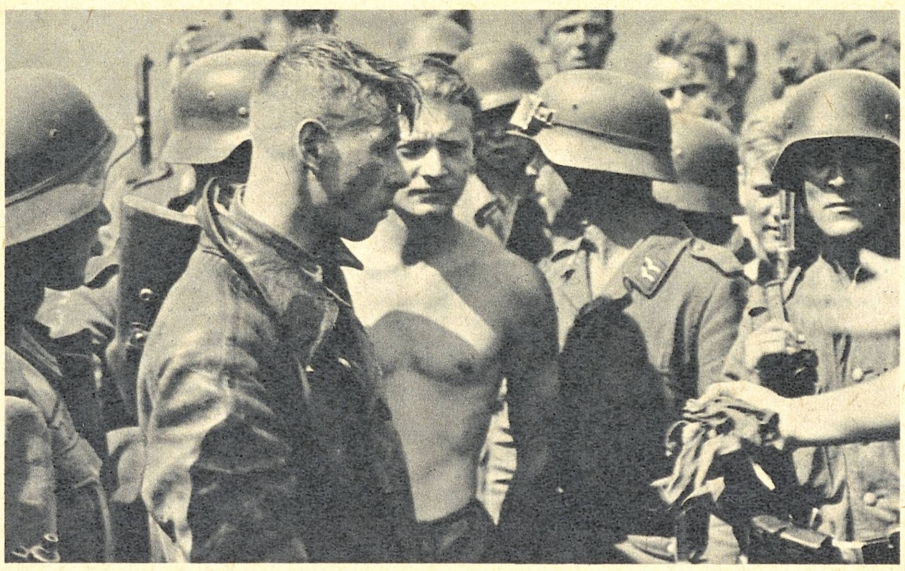
Slutten på en luftkamp i østen: En sovjetisk pilot redder sig ved å hoppe ut av sitt fly

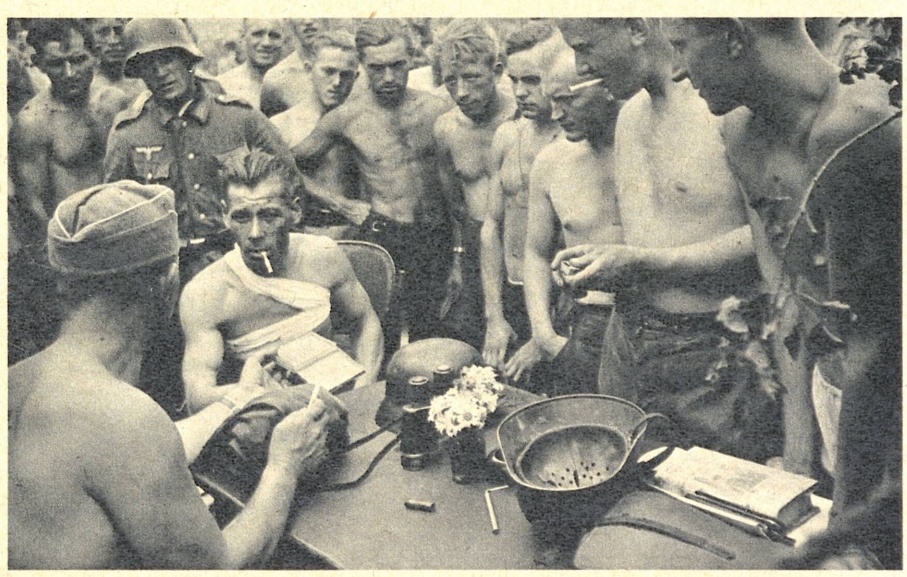
Landingen lykkes. Men nå forsøker flyveren å skjule sig i en nærliggende krattskog og å skyte på de tyske soldatene. Men motstanden varer ikke lenge

Fotos:
PK. Röder

En sovjetflyver måtte hoppe ut

Utmattet og ennå lammet av kampens uheldige utfall blir sovjetløitnanten brakt til forhør

Det hadde han ikke ventet. Efter en tallerken varm mat fra feltkjøkkenet begynner den første mistro å forsvinne

Den lette skulderforstuing som han fikk ved nedspranget, er behandlet av lægen og ved en sigarett blir han sågar pratsom

„Slik er dere altså, dere tyskere," sier han og ser forundret på sine motstandere. „Og hos oss har man sagt at dere skyter ned alle fanger"

I siste øieblikk...

„Signal"s tegner, PK. Hans Liska, skildrer de tyske forsterkningers „under" i øst

„Hvis det ikke var gått i orden", fortalte vår tegner, „kunde det blitt høist fatalt for oss. Ikke langt fra N. var det, der forsøkte fienden å bryte igjennem våre linjer med et panservogn-angrep. Men alle angrepsforsøkene fra den forbitrett kjempende motstander var forgjeves. Stadig nye sovjetiske panservogner blir stående i den velrettede ild fra våre stormkanoner og går op i røk og flammer. Vår kanon har avskutt nesten all ammunisjonen. Det fiendtlige angrep synes å bryte sammen, men da dukker det en ny stålkoloss op i røken. Nå blir det først alvor. Kameratene, som skulde hente ny ammunisjon, har alt vært lenge borte. Om de nye ammunisjonskolonner i mellemtiden er nådd hit? Lageret må vel ligge langt bak, men gjennem sølen her kan ikke noen vogn komme frem — situasjonen blir stadig mer kritisk. Den sovjetiske panservogn er kommet på skuddhold, — vår stormkanon fyrer den siste ammunisjon ut av rørene. Det dreier sig nå bare om sekunder . . . Da kommer våre menn hesblesende frem, midt i ildlinjen sleper de på en teltduk med den nye ammunisjon til kanonen. Noen håndgrep, noen skudd, en stikkflamme, kjempen er ikke noen motstander mer. Vi er reddet — ammunisjonskolonnene var allikevel kommet frem i rett tid!" Forsterkningenes „under" har hevdet sig nok en gang

En av den tyske organisasjons beste ytelser

„Rullebanen“

På de store militære forsterkningsveier i øst foregår det — som „Signal“s tegner viser her — en uavbrutt kolonneferdsel i begge retninger dag som natt. For å gjennemføre forsterkningsferdselen på kjempefronten i øst, må det opbys et under av organisasjon. Så langt jernbanene kan greie det, ruller transporttogene fra hjemlandets magasiner til fronten. Hvis denne transport faller bort på grunn av ødeleggelse eller sprengning av broer, blir motorvogn-kolonner satt inn. De kjører da til de forskjelligste arméeforpleiningslagere eller forpleiningsstøttepunkter, som ligger ved de store ferdselsveier. Her henter så divisjonene det de trenger. I hver divisjon dreier det sig om 2000 mann, som tar sig av etappetjenesten. Hertil hører også de rene

forsterkningstjenester for den mangesidige ammunisjon, for bensin og olje, sanitetstjenesten, veterinærtjenesten, forvaltningstjenesten, som med et bakerikompani og et slaktertog forsørger troppene med de nødvendige friske levnetsmidler, og så til slutt feltposten.

De bedre veiene er forbeholdt de motoriserte tropper som „rullebaner". Infanterikolonnene må marsjere ved siden av veien. På disse rullebaner stopper ikke ferdselen. Lastebil efter lastebil suser frem mot sitt bestemmelsessted. Furer og hull i veiene ryster mennesker og maskiner sammen. Men utbedringstropper er allerede i ferd med å gjøre veiene farbare igjen ved hjelp av grener, planker og stener. De fordringene som stilles til sjåførene i disse kolonnene, er nesten overmenneskelige. Inntil 450 km. kjører de om dagen. Ofte er veiene så innhyllet i støv at man neppe kan få øie på omrissene av vognen foran. Sand trenger gjennem klærne, øinene brenner, og man må ikke bare passe på veien og vognen. Motorsykkelskytter sikrer transportene, men atter og atter må hver enkelt vogn være forberedt på å bli angrepet av spredte fiendtlige enheter. Stopper en vogn på grunn av motorskade, eller blir den liggende igjen på strekningen på grunn av fiendtlig beskytning, da blir ladningen overtatt av andre vogner. Men det går fremover, fremover for enhver pris, for der fremme venter kameratene!

Tegning av PK. Hans Liska

Saksofoner finnes i tysk militærmusikk bare i luftvåpnet

De ble opfunnet i midten av forrige århundre og på grunn av sin smidige klang først anvendt i militærmusikken. Først senere tikk instrumentet anvendelse i jazzmusikken. Fotos: PK. Hermann og dr. Panoff

Med pauker og trompeter

Militærmusikkens hemmeligheter

Militærmusik som setter i like i nærheten eller som plutselig svinger inn i gaten på det nærmeste hjørne, er av en tysk dikter blitt kalt „dommedagstrompetene"; klinger den derimot fra det fjerne, så sammenligner han den med en flagrende sommerfugl.

Militærmusikkens hemmelighet er av dobbelt natur. Den er en blanding av melodi og rytme. Rytmen er nesten ennå viktigere enn melodien, den understøtter marsjskrittene og holder kolonnen sammen, men melodien er det som bærer hver enkelt ut over det hele. I den europeiske soldatermusikk forener orienten sig med oksidenten. Oprinnelig ble det blant soldatene i Europa spilt bare piper, trommer og fanfarer; piper og trommer gikk i forveien for fotfolket, rytterne hadde de lange trompeter, „de adlige instrumenter" som var en levning fra ridderspillene. Derfor er det ennå i dag slik, at musikkmesteren i kavalerimusikken ikke har noen taktstokk, slik som hans kollega i infanteriet, han gir sine tegn med trompeten. (Se bildet til venstre oventil).

Paukene og halvmånen stammer fra orienten. Det er viktig å merke sig, at halvmånene, hestehalene og klokkene ikke er noen instrumenter, men er janitsjarenes gamle, raslende felttegn, hine tyrkiske elitetropper som den gang kjempet foran Wiens murer mot de tyske arméer. Tyskerne hjemførte dem som erobrede seierstrofeer og bar dem som symboler foran musikken.

Paukene var allerede for lengere tid tilbake, for 500 år siden, å finne i den europeiske militærmusikk. Paukeslagerens hemmelige gremmelse er at sivilistene i sin uvitenhet alltid forveksler den store tyrkiske tromme med pauken. Derfor gjøres opmerksom på, at en tromme alltid har to kalveskinn som settes i svingninger skjønt det bare blir spilt på den ene. Pauken har bare et eneste skinn som er spent over et metallbekken og som ved hjelp av skruer kan spennes inn på den ønskede tonehøide. (Bilde til høire). Bare en kjelepaukeslager regnes i militærmusikken for en riktig paukeslager, alle de andre er trommeslagere. Man må være klar over dette for riktig å vurdere den ridende paukeslagers værdighet. Pauken var alltid et særlig fornemt ryttermstrument. I Prøissen fikk dragonerne og husarene lov å slå pauke bare når de hadde utmerket sig ved særlig tapperhet. Paukeslagerens stolthet skriver sig ikke bare fra dette, men også fra hans ridekunst. Under paukespillet kan de bare dirigere hesten ved hjelp av benene.

I infanterimusikken gis det en annen hemmelighet. Sivilisten tror i almindelighet at den såkalte „tamburmajor" er kapellmesteren. Dette er galt. Mannen med den lange stokken med kvastene er bare anfører for musikken. Kapellmesteren marsjerer ved siden av halvmånen. Med andre ord: tamburmajoren sørger for musikernes militære korrekthet, at personifisere tradisjonen, men musikkmesteren står for musikken, som en gang flagrer om småpikene som en sommerfugl og en annen gang opflammer soldatene til kamp og seier.

. . . Vi snakket om dette og hint, men langsomt opsto det en viss fortrolighet mellem oss . . .

En herre fra Kalkutta

En fortelling av Helene von Ssachno med tegninger av K. F. Brust

På min overreise fra Amerika ble jeg kjent med en ung pike. Vi danset og jeg våget mig til å spørre om hennes navn. „Jeg heter Gracia Toricelli", sa hun, og der kunde ikke finnes noe navn som passet bedre til hennes skjønnhet. Like efter forestilte hun mig for sin far.

Overreisen forløp godt. En natt satt vi, greven og jeg, på dekket. Jeg vet ikke hva som beveget min sidemann til å fortelle mig den selsomme historien. Kanskje så han i mig en fremmed som man kunde betro meget fordi man høist sannsynlig ikke vilde treffe ham mer, kanskje rørte også min beundring for Gracia ham, iallfall spurte han plutselig:

„Si mig, kjære venn, har De noen gang lært frykten å kjenne?"

„Herregud greve", sa jeg forlegent, „der var øieblikk . . . i krigen . . . jeg vil ikke gjøre mig bedre enn jeg er."

„Ja", sa han langsomt, „også jeg lærte frykten å kjenne engang, enskjønt jeg hadde ment at jeg var kommet til verden med nerver av stål." Og derpå fortalte han følgende:

„Efter verdenskrigen sluttet jeg mig til en ekspedisjon som dro til Tibet. Tre år tilbragte jeg på disse reiser for til slutt å gjøre en avstikker til Britisk India. I Kalkutta ble jeg kjent med en merkelig mann som kalte sig Michael Svalberg og førte et urolig vandreliv. Han handlet avvekslende med ris, jute, huder, lin- og rapsfrø Han var sterk og bredbygd med et lite hode og sparsom hårvekst. Skjønt han snarere virket vill enn sivilisert, kunde man ikke frakjenne ham en fornem måte å optre på.

En aften da vi sammen opsøkte et hotell for å få oss en god middag, fortalte han mig at han vilde reise til Madras, det betydelige handelssted. „Men, kjære Dem," sa jeg, „blir det ikke kjedelig i lengden å flakke om slik uten hustru og barn?"

Mitt spørsmål fremkalte bare et uforståelig grynt hos ham, og jeg fortsatte ikke mitt forhør. Vi talte ennå om ett og annet, men langsomt opsto der en viss fortrolighet mellem oss. Da vi gikk hjem, kunde jeg ikke fri mig fra følelsen av at denne mann vilde komme til å følge mig som en skygge. Ved avskjeden trykket han min hånd og sa: „Toricelli, vær ikke doven, skriv engang til mig, det kunde interessere mig å vite hvorledes det går Dem. Her er adressen til en venn av mig, skriv til ham, han vet alltid hvor jeg er å finne", og dermed forsvant han tettbygd og med tropehjelm nedover gaten. I hånden min lå et visittkort: Sylvester St. Erth, handelsreisende i bomulls- og jutevarer, Kalkutta.

Sent på våren fikk jeg innbydelse fra en venn til å komme til Florenz.

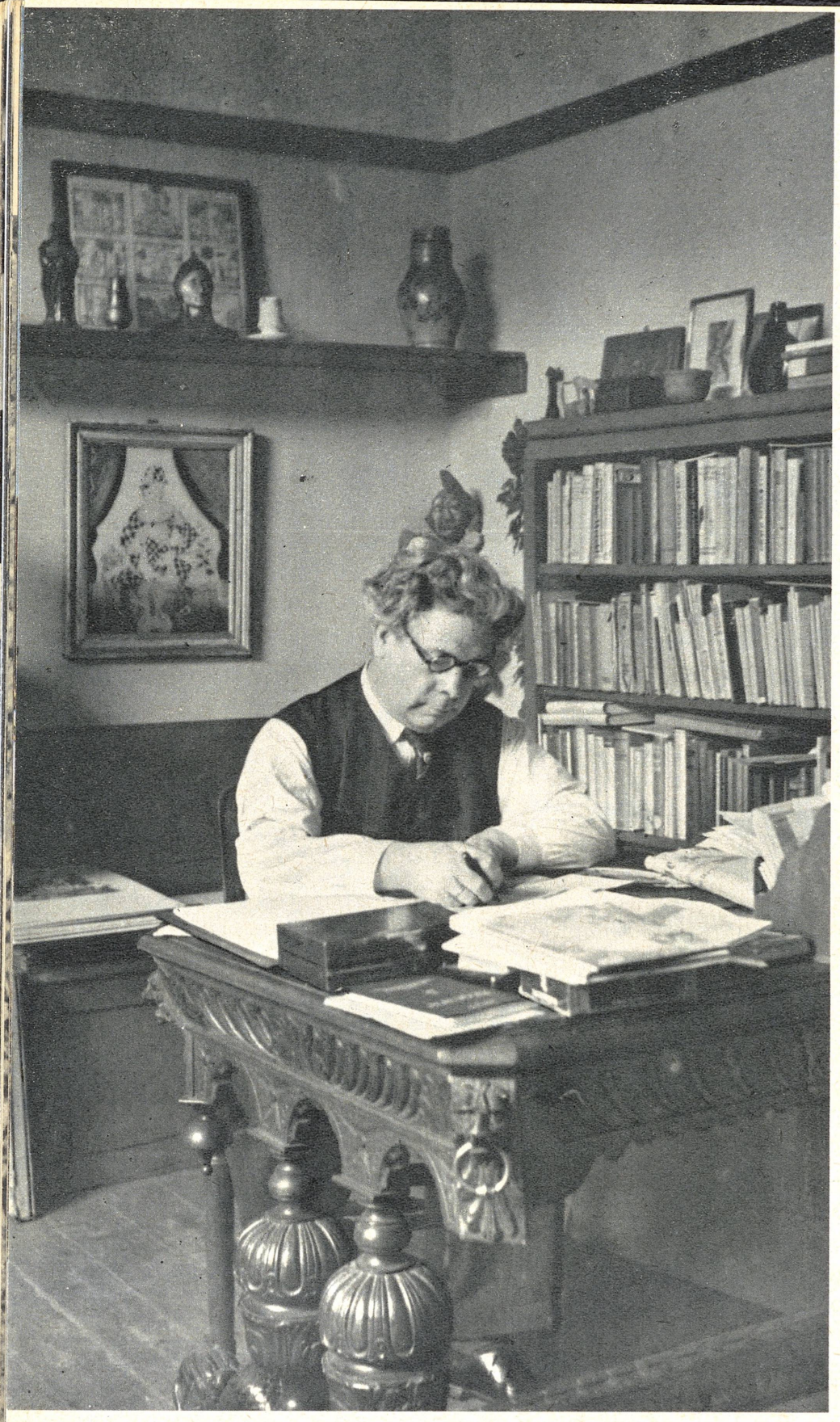
Reisen gjennem Campagnaen var vidunderlig, men jeg ble først for alvor betatt da Toscanas fruktbarhet åpnet sig ved Arno-elven.

Min venns hus bød på all komfort, og allerede den første timen satt vi sammen på den sollyse terrasse nede mellem blomstrende busker. Foruten hans hustru og begge barn, var der ennå til stede en ung pike som ble forestilt for mig som baronesse von Svalberg. Jeg var forbauset, for hun syntes mig ennå å være meget ung. I samtalens løp spurte jeg henne om hun ikke hadde en slektning i Kalkutta som kalte sig Michael Svalberg, riktignok kjente jeg ikke noe til hans baronat. Hun rødmet og sa at hennes avdøde manns slektninger var henne fullstendig fremmed, dessuten visste hun ikke hvorledes de skulde være kommet til Kalkutta. Senere fikk jeg vite at hun kom fra jevne borgerlige kretser og hadde giftet sig med baronen, som hadde bodd i Kurland, mot hans foreldres vilje. Det var under borgerkrigen hvis offer baronen senere ble.

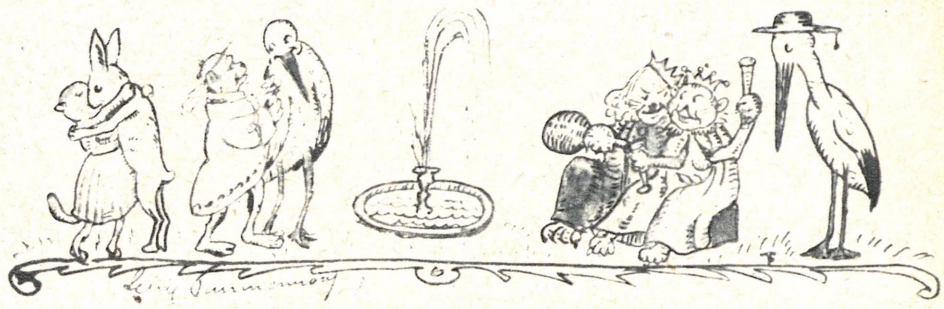
Denne kvinnes skikkelse preget sig dypt i mitt sinn. Hun var ikke hva man kaller henrivende, men jeg merket en indre glød hos henne. Ofte sammenlignet jeg henne med en blomst som like før den åpnet sig ble ødelagt av frost og visnet. Men det var øieblikk da hun levde op. Da møttes våre øine lenge og mitt hjerte fyltes av lengsel. Efter noen uker inviterte jeg henne med mig til Boboli-haven, som jeg anser for å være ett av verdens skjønneste anlegg.

Likesom Palazzo Pitti er drømmebildet av en fyrstelig palassbygning, så er Giardino di Boboli den ideale renessansehave. Dens beliggenhet på venstre Arno-bredds bakkeland er uforlignelig, utsikten over byen fra de høieste partier av besnærende skjønnhet

Fortsettes side 46

Dikteren Felix Timmermans *i sitt behagelige lille arbeidsværelse*

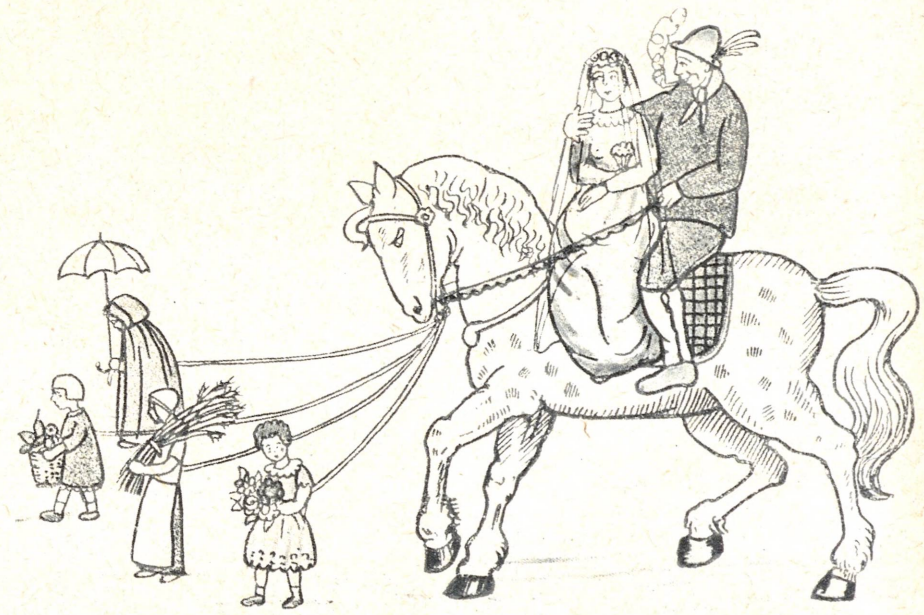
Randtegning til den lystige ballade om „Eslet Baudewein"

„Signal" besøker

Felix Timmermans

Den flamske dikter og maler —

Som han var, og som han ble

„Pallieter og Marieken, ledsaget av de fire årstider". *Farvetegning. Marieken er den pike, som Pallieter forelsker sig i, og som hans unge kone skjenker ham trillinger*

„Vedhuggeren". *På dette maleri merker man tydelig den malende dikters sjelelige samklang med Pieter Breughels verden*

For vel et halvt hundre år siden bodde blondehandleren Timmermans i den lille flamske by Lier. Han hadde fjorten barn, og hans største glede var å fortelle disse barn eventyr og fabler. Når han med sin kjerre, som ble dradd av fem hunder reiste over landet for å selge sine blondehetter, syntes hans nestyngste sønn Felix at han selv lignet en eventyrfigur. Det var nesten utrolig alt hvad han kunde: dikte, spille teater, synge, lage alle mulige slags småting og med sine beskjedne midler fremtrylle hele den brokete flamske verden.

Den lille Felix vilde bli maler. Ingen mur, ingen papirlapp, ingen bordplate som man kunde tegne eller male på, var trygg for ham. Begavelsen lå i familien. Hans eldste bror Ernst kunde på en dag male seks landskapsbilder — og ikke bare male, men også sågar selge. Utbyttet delte han med faren, som solgte bildene på sine forretningsreiser. En slik håndverksmessig dyktighet var riktignok ikke noe for Felix. Siden den dag han sammen med en venn hadde foretatt en hemmelig utflukt til Antwerpen, var han, som han senere uttrykte sig, som „fortryllet". Der så han nemlig Pieter Breughel den eldres malerier. Kjente skikkelser og legender hadde fått form og farve, og alt åndet av det flamske landskaps skjønne og kraftige luft. Den gang våknet i gutten den skapende mann som verden idag kjenner og elsker.

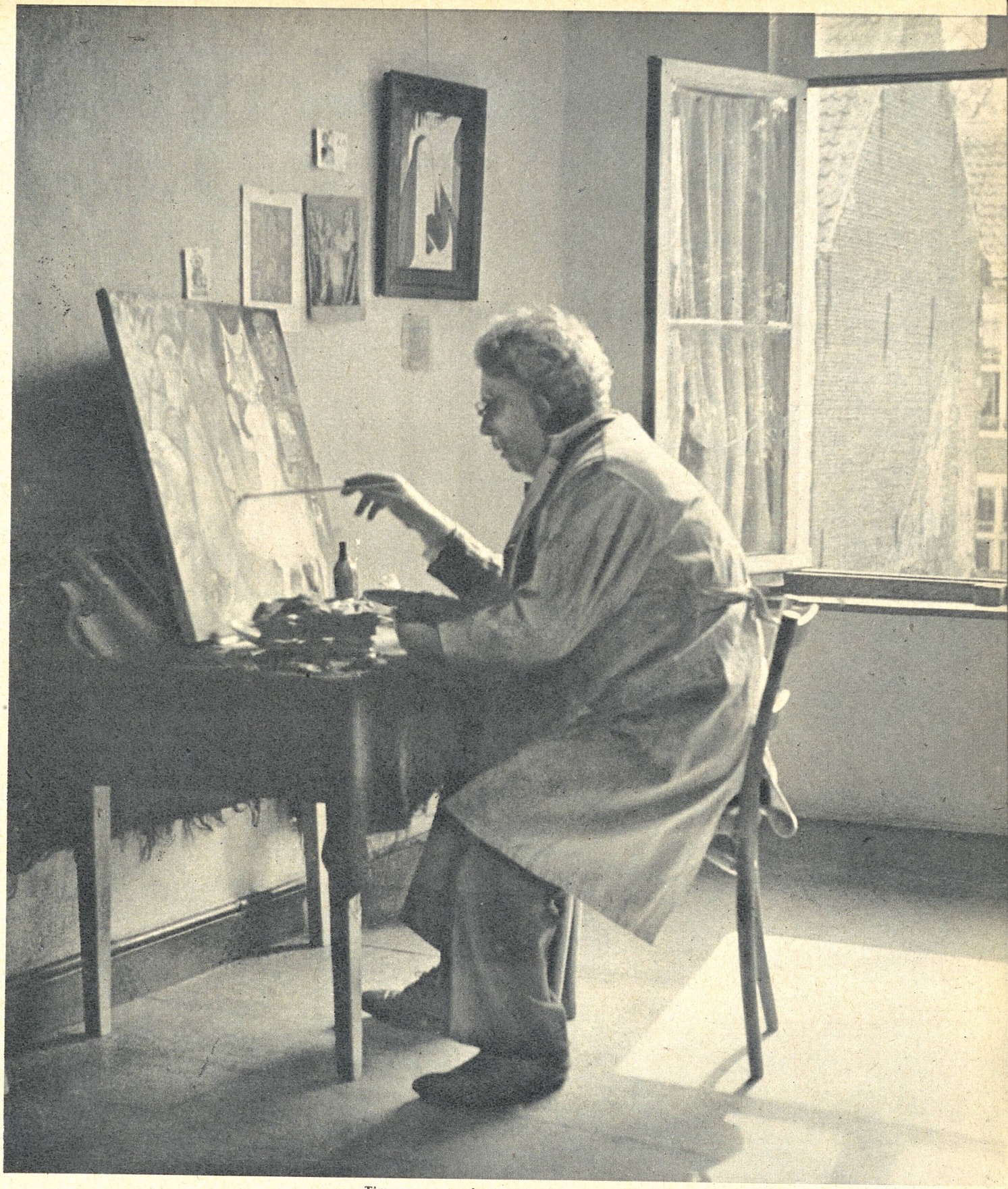
Han ble imidlertid ikke berømt som maler, men som dikter. Maleriene, som han strevde meget med, var bare en omvei. Som et ærefryktig beundret forbilde tok han de primitive gotikerne og først og fremst Breughel, som for ham var selve innbegrepet på en flamlender. Han forsøkte å sette det som levde i hans sjel og som trengte til utbrudd, i omriss og farver. Men han manglet den tålmodighet og seige

utholdenhet som skal til. De bilder som han så for sig når han grep penselen, utarbeidet i selv den minste detalj, de opsto ikke. Istedenfor disse malte han raskt henkastede improvisasjoner, hvis ynde vi forstår å verdsette nettop fordi de sånn i ett trekk er henkastet og så „ukunstlet". Men dette var imidlertid ikke nok for ham. Han vilde gi et bilde av sitt hjemland, som så lenge var forstummet i folkenes konsert. Han vilde tale som menneskene om ham talte. Det som de følte, det som gjorde livet rikt for dem, vilde han meddele andre. Og det lyktes ham.

Hans bøker er oversatt til mange sprog. Hans lesere finnes overalt i hele Europa. En av han kjæreste skikkelser er Pallieter, en enkel ung mann som gleder sig over livet selv om himlen er overskyet og stormen drar hen over takene. Han lever i samklang med naturen og årstidene er hans og hans kjæres venner. Intet kan være mer karakteristisk for dikteren Timmermans vesen enn en anekdote, som han selv engang har fortalt. Ved påsketider engang ble han meget syk. Søsteren, som stelte for ham på sykehuset, brakte ham en blomsterpotte med en rød og en hvit svibel. „Disse blomster skapte ideen om Pallieter i mig. De sto der ved siden av mig i sin saftige friskhet, i skinnet av en liten solstråle som kom gjennem gardinet, i sin enkelthet, med sine bløte farver, og sin sarte duft fortalte de at utenfor blåste våren på hornet og vakte jordens gamle hjerte til nye krefter... Blomstene dro støvete gardiner tilside, jeg så en ny verden."

Denne nye verden som han så, har han beskrevet i et sprog som er forståelig for enhver, også for dem som ikke har sett og oplevd den flamske verden.

Han kunde det, fordi han aldri mistet kontakten med det folk hvor han var vokset op. Flamlenderne er glad i fabler. De elsker å fortelle historier, de elsker spøk og de elsker fester.

Timmermans under arbeidet i sitt „atelier"

Timmermans, familiefaren, *hos sine veninder, grønnsakekonene* Fotos: Sado

Og i anledning en fest ble Felix Timmermans vist den vakreste ære som en dikter kan ønske sig. Da det engang i byen Lier, hvis borger han var og er, skulde feires et gullbryllup, stillet man op et „Pallietertog", et festtog, hvor hans boks figurer var å se på vogner, til hest og til fots, som om de ikke var opstått i et skapende menneskes fantasi, men født i kjøtt og blod med alle deres lyster, sorger og lengsler.

Og tilskuerne langs gatene vinket til dem som man vinker til en nabo, som efter en lang reise vender tilbake til sitt hjemsted.

Otto Alfred Palitsch

„Katedral i Lissenegghe". *Maleri. Dikter og maler møtes i denne storslagne og allikevel sarte komposisjon*

Skjebnehvirvel X

Et hundredels sekund begynner å fortelle . . .

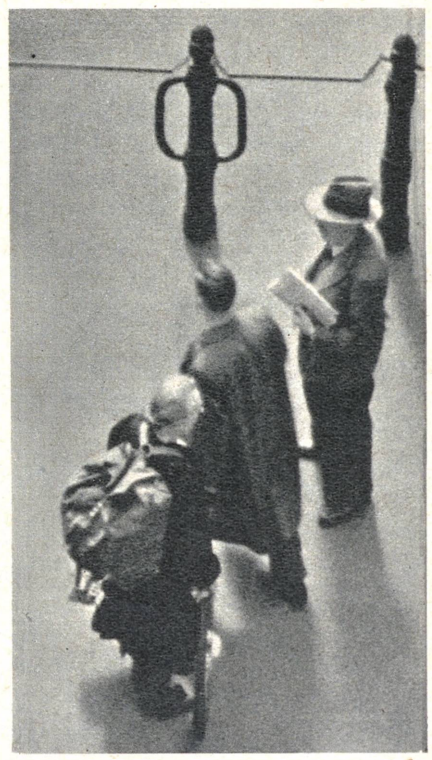
La oss anta at en forfatter vilde skrive en roman, men ikke visste hvorledes og hvor den skulde begynne. Da får han en ide. Han går på en eller annen jernbanestasjon, lar sitt kamera „knipse" i et passende øieblikk og søker så impulsivt ut bildet som fyller midten av denne siden. Se der: Hans problem har snudd sig helt om — ikke en, men dusinvis av livshistorier frembyr sig. Hvilken skal han fortelle?

„Amor på hjul" eller „Blomsterbuketten"? *Herren med koffert og dokumentmappe og damen bak ham — kan ikke det bli en selsom kjærlighets-historie på jernbanehjul? Men også mannen med den kjempemessige blomsterbuket er i høi grad verd å legge merke til*

„Enkefru Reimund slår sig igjennem" *— ingen dårlig titel for en sosial roman. Den lille Horst som henter sin mor på toget, har funnet en lommebok og . . . (fortsettelse følger)*

„Aurora reiser til Fiskevik" *— det kan bli en humoristisk bok med drastiske effekter. Aurora vilde bli bare en natt i Fiskevik, men da hun akkurat utenfor borgermesterens hus brakk ben, et forløper det helt annerledes*

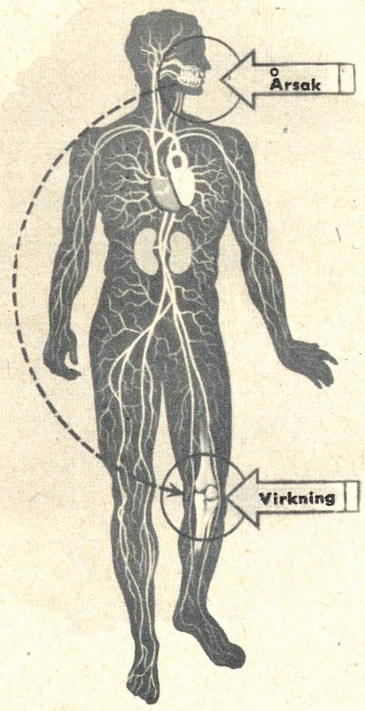
„Alene i en stor by . . ." *Det vilde nok være et psykologisk motiv med den eftertenksomme unge mann i lys regnfrakk som helt. Kanskje er det også bare tilstrekkelig for et dikt i fallende rytmer*

Eller hvorledes vilde det være med en håndfast kriminalroman? *For eksempel slik: „Da bybud nr. 23 skjøv vognen sin over perrongen, som alltid, ante han slett ikke hva der vilde skje i næste øieblikk. Et melkespann som lå på en enkel reisekurv, begynte å rulle, reisekurven veltet — og plutselig . . ." Hvis ikke det slår an!* Fotos: Voigt

Fokalinfeksjon - sykdommen med fjernvirkning.

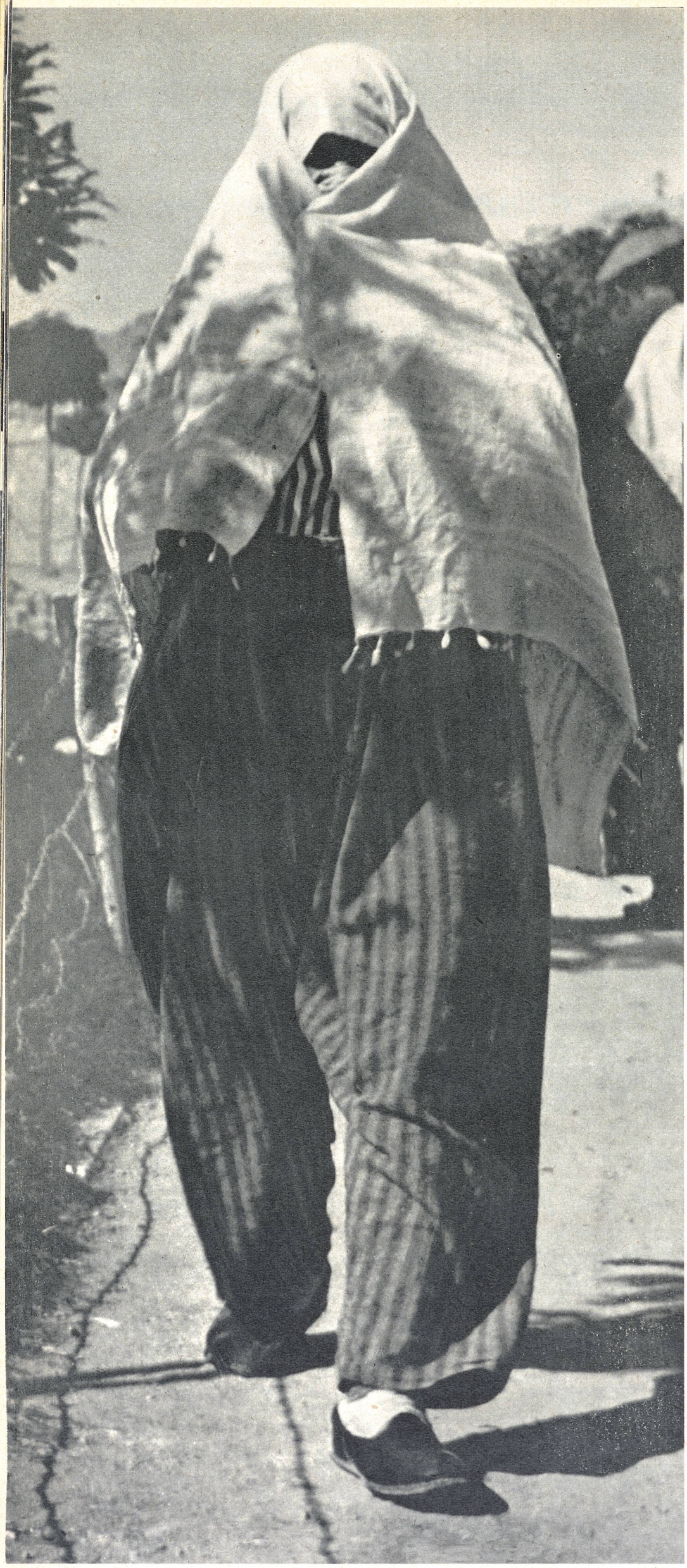
Når vi blir syke, gir vi nesten alltid bare akt på sykdommen selv, men glemmer derved for det meste at enhver sykdom har en årsak og at det mellem sykdomsutbrudd og årsak meget ofte består en større forskjell. Det mest betegnende eksempel på dette er fokal- eller årsaksinfeksjonen. Derunder forstår man en sykdom med fjernvirkning, d. v. s. at sykdomsårsaken sitter enten i mandlene, tennene eller i et annet organ, men sykdommen selv kommer til syne ved hjertet, leddene, nyrene, huden eller øinene. Fokal-infeksjonen, som utgår fra tennene, har for det meste som årsak tannråten (karies), den sykdom som er mest utbredt og i de fleste tilfelle kunde unngåes. Men hyppig er tannhule-svinnet (paradentose) skyld i fokalinfeksjonen. Utviklingen må man fore-stille sig omtrent slik at det allerede ved en liten skade i tannemaljen, altså et kariøst sted, trenger basiller inn i tannbenet og gjennem dets fine kanaler inn i tannmargen. Det opstår så en tannmargbetennelse med den fryktede tannpine, og hvis behandlingen av den syke tannen ikke begynner i rett tid, dør tannmargen, går i forråtnelse og avgir stadig giftstoffer til tannomgivelsen og gjennem blodet til hele organismen. 86 av hundre av alle revmatiske sykdommer kan føres tilbake til fokalinfeksjon, hvorved sykdomsårsakene i tennene er delaktig i avgjørende grad. Hvis alle mennesker vilde handle slik som den tannhygienske oplysning stadig fordrer, vilde de farlige tannssykdommer med sine følger bli meget sjeldnere. Men dessverre har flertallet av menneskene ennå ikke noen riktig tannpleie. Det er slett ikke nok ganske enkelt å pusse tennene flyktig om morgenen. Tannpleien med ens egen tannbørste og en pålitelig kvalitetstannpasta, som Chloro-dont, har bare virkelig mening, når tennene regelmessig blir renset hver eneste aften før man går til sengs, og tennene derved renses for alle matrester. Likeledes hører der til riktig tannpleie også den riktige ernæring, grundig tygging og stadig overvåken av tennene, så at de minste skader straks kan utbedres. Riktig tannpleie er ikke bare en sikker vei til å holde tennene iorden, men til å holde hele legemet friskt.

Kvalitetstannpastaen

Chlorodont

viser veien til riktig tannpleie.

Midt i Ankara, *den tyrkiske regjeringsby, kan man ennå møte bondekoner i den århundregamle drakt med langt slør og bukser — men slike syn blir mer og mer sjeldne*

De våger det ikke riktig ennå, *disse tre bondepikene, som vasker tøi i nærheten av Ankara. Fremfor alt håret, men også halsen skjules ennå omhyggelig. Buksedrakten vil ganske visst først komme til å forsvinne sammen med eslet, som fremdeles er det mest brukte samferdselsmiddel for den tyrkiske befolkning*

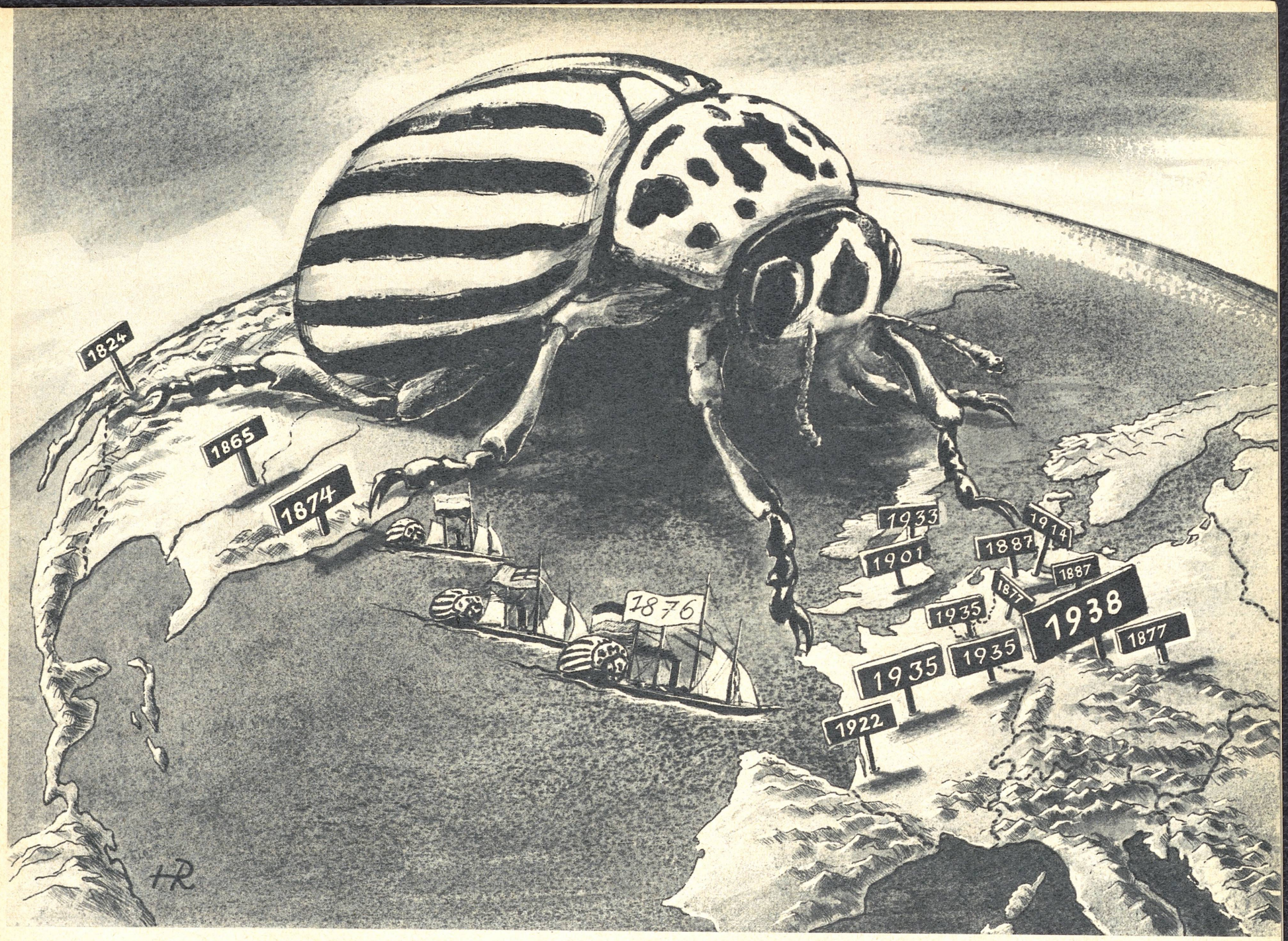
Sløret faller

men sporene ble igjen

Et lite tilbakefall? *Nei: de mørke brillene hos denne moderne tyrkerinne er virkelig bare til beskyttelse mot det grelle sollyset*

Fotos: Dorothea Wilbrandt

Potetbillens felttog fra 1824 til idag Tegning: R. W. Heinisch

En fiende av Europa

Leptinotarsa decemlineata's offensiv blir stanset ved Tysklands grense

Europa trues av en fiende for hvem det kunde lykkes i løpet av korteste tid å fremkalde en ødeleggende hungersnød på kontinentet dersom man ikke fører en intensiv kamp mot den.

Fienden er en bille av en fingernegls størrelse, det største skadedyr for jordbruket i vårt livsrum. Dens vitenskapelige navn er „Leptinotarsa decemlineata". Før kalte man den Coloradobillen, senere ble den omdøpt til potetbillen. Ett felttog har denne bille allerede vunnet. Den annen offensiv er blitt stanset takket være en mønsterverdig organisasjon og en kjempemessig innsats av mennesker og materiell.

Den harmløse fyr

Den fare som vi vil befinne oss i inntil den siste potetbille er forsvunnet fra det europeiske fastland fremgar tydelig av historien om dens første felttog som den foretok i sitt hjemland, i Nord-Amerika. Den var oprinnelig — som alle skadedyr — en uskyldig bille som levde på ville nattskyggevekster ved foten av den amerikanske fjell. En zoolog opdaget den i staten Colorado i 1824. Han frydet sig over det påfallende vakre insekt med de brokede striper, og innlemmet det i vitenskapen under navnet Leptinotarsa decemlineata. I allminnelighet ble det kalt Coloradobille. For den var jo bare et ubetydelig insekt som interesserte et par vitenskapsmenn og som beitet på noen planter av nattskyggefamilien ett eller annet sted i fjellskråningene.

Nå er imidlertid disse nattskygger en plantevekst som skjenker oss næring, medisiner og gifter og hvis rolle i menneskenes kulturhistorie kunde levere stoff til en roman om en plantefamilie. Tobakk, belladonna, tomater og poteter må her nevnes til illustrering av dens betydning. Blant disse planter utsøkte billen sig potetplanten. Denne smakte den utmerket, den fantes i overflod og således formerte coloradobillefolket sig til veldige hærskarer — nå kunde den med full rett bære det navn man kjenner den under: potetbillen.

Det første felttog

Hva der nå skjedde, da den begynte å føle sig hjemme på potetplanten, er uten eksempel i entemologien. Ennå i 1859 befant billen sig i en avstand på hundre mil vest for Omaha i Nebraska. Allerede i 1865 var den kommet over Mississippi. De amerikanske lærde beretter om dette innbrudd i Illinois at den dro gjennem staten i flere adskilte, kjempemessige hærsøiler. I 1870 finner vi den i Indiana, Ohio, Pennsylvania, Massachusetts og i staten New York. I 1874 når den frem til Amerikas Atlanterhavskyst — denne kjensgjerning var nok til å sette Europa i allarmtilstand.

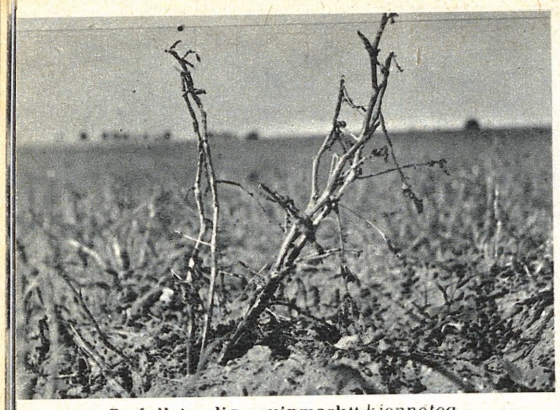
Den pestlignende utbredelse i løpet av få år var bare mulig på grunn av billens eksempelløse fruktbarhet. I løpet av ett år kan der opstå tre generasjoner. En potetbillehun klarer nemlig å sette i verden over tredve millioner barn, barnebarn og barnebarnsbarn. Det er derfor ikke så merkelig at det under de store svermetokter også engang kunde falle noen hundre eller tusen potetbiller på skib som lå i havn, eller i havneskur, og dermed var de så godt som allerede i Europa.

Men man var våken på denne side av havet. Der ble utstedt innførselsforbud for poteter og andre planteprodukter, skib som kom fra Nordamerika, ble gjennemsøkt, og potetdurkerne ble pålagt flittig og grundig å overvåke sine kulturer. Til tross for dette lyktes det noen biller å bryte gjennem sperringene. I 1877 fant man potetbiller ved Rhinen i Mühlheim og i Mellem-Tyskland ved Schildau, i nærheten av Torgau. Ti år senere dukket billen op i nærheten av Hannover. Derpå hadde man i lang tid ro i Tyskland — to ganger dukket den ennå op, i 1914 og 1934, begge ganger medbrakt av skib. Det lyktes å utrydde den straks og radikalt.

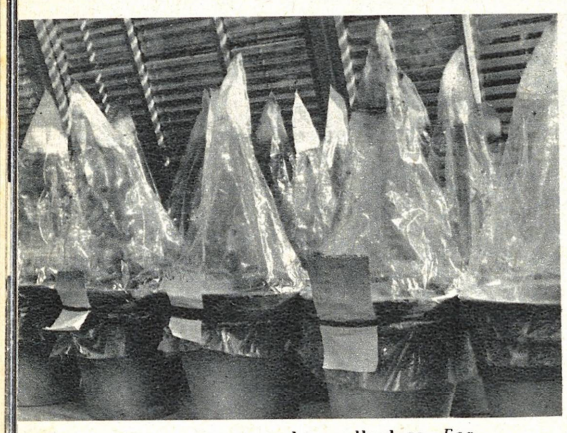
Der blir dannet et brohode i Europa

Efter den seierrike avslutning av sitt amerikanske felttog, hadde potetbillen ikke unt sig noen ro. Dens ekspansjonslyst drev den mot Europa. Den fare som derved dukket op for „potetens kontinent" kunde ikke males tydelig nok på veggen. Mot slutten av verdenskrigen lyktes det billen å få fotfeste i nærheten av Bordeau uten at man ga videre akt på den. I 1922 opdager man den. Med onde anelser forsket man videre og konstaterte med forferdelse at den allerede i all stilhet hadde spredt sig over et område på tohundreoffemti kvadratkilometer. Den amerikanske bille hadde skapt „brohodet" i Europa.

Nå kom der tretten skjebnesvangre år for Frankrike. Alle bestrebelser for å bli herre over potetbillen var forgjeves. Frankrike ble erobret av den, og shart truet den Nederland, Belgia, Luxemburg, Tyskland og Sveits. Slik

En fullstendig „ruinmark" *kjennetegner potetbillens fremrykning. Engang befengt med skadedyret, blir veldige potetakrer fullstendig opspist*

Puppe-vugger under celleglass. *For virksomt å kunne bekjempe potetbillen, må forskeren først og fremst nøie kjenne dyrenes livsvaner. I denne hensikt opdretter man systematisk forsøksdyr i laboratoriene. I disse små potter utvikler larvene sig til biller. Posene hindrer det bevingede insekt i å bryte ut*

Hvilke sorter liker den ikke? *For å få svar på dette viktige spørsmål ble der fremdrevet 1068 krysninger av de forskjelligste potetplanter som man serverer billene. Hvert glass huser fem av de slukvorne gjester, og man konstaterer daglig, hvilke potetsorter de liker og hvilke de forsmår*

Vitenskap ødelegger appetitten. *Av to fullstendig like potetplanter ble den til høire sprøitet med kjemiske midler, mens man lot den til venstre være ubehandlet for kontrollens skyld. Allerede efter to dager var denne nesten fullstendig opspist, mens den behandlede plante ble forsmådd. Larvene falt av den, døde av sult. I sommer har man utekspримentert 45 nye kjemiske bekjempelsesmidler*

løp fronten omtrent i 1935 — Belgias grense ble overskredet. Den sto to-ogtyve kilometer fra den tyske grense — en høist farlig distanse til en fiende som i løpet av et år kan rykke frem ethundreogotti kilometer!

Så trådte altså alle ansvarlige instanser i Tyskland sammen for å drøfte hvorledes man kunde møte den truende fare for folkets næringsfrihet, i det minste i Tyskland. I november 1935 ble det organisatoriske grunnlag for bekjempelsen skapt gjennem oprettelsen av en forsvarstjeneste.

Man ventet innfallet i Tyskland i 1936. Og det kom. Skadedyret optrådte i fireogtyve kommuner i det vestlige grenseland. Men potetbilleforsvarstjenesten, som hadde opslått sitt hovedkvarter i Heidelberg, var på post. Vinteren 1935/36 var der allerede blitt forberedt fem motoriserte enheter som rådet over alle nødvendige instrumenter og redskaper til bekjempelsen. Et hundre kilometer bredt bånd langs grensen ble erklært som faresone. Resultatet av denne forholdsregel kunde spores tydelig: I motsetningen til de angrepne naboland fant man i 1937, til tross for det farlige grensenaboskap, billen bare på 35 steder.

Det svarte år 1938

Da kom det „svarte år" 1938. Høsten 1937 hadde faren dog øket vesentlig til tross for den glimrende organisasjon og til tross for den utvilsomme begrensning av billen til jordbruksområder som ikke nettop kunde betraktes som intenst potetdyrkende. Ennå i oktober ble der funnet rikelig med biller i jorden. Der måtte regnes med varige arnesteder for skadedyret på tysk jord, og under en konferanse om den strategiske stilling kunde de sakkyndige høsten 1937 konstatere at man måtte vente forsterket innflyvning fra Frankrike og at ytterligere innbrudd av den bevingede fiende truet fra Belgia, Luxemburg og også fra Nederland og Sveits. Det betydde en forlenget kampfront.

Bekymringene med hensyn til 1938 ble overtrufne. Kjensgjerningene stilte, som det heter i en offisiell beretning, „de ramte naboland til Frankrike: Tyskland, Luxemburg, Belgia, Nederland og Sveits overfor opgaver som neppe kunde mestres".

Året begynte klimatisk sett så ugunstig som vel mulig, uten at man riktignok allerede om våren, kunde vite hva sommeren vilde bringe. I Frankrike begynte det med at den første potetbille allerede 11. mars ble funnet på en jordklump i Versailles. I Tyskland fant man en bille endog allerede den 8. mars, riktignok i en salatsending fra Perpignan. I april observerte man i den tysk-franske feltstasjon Ahun, som var blitt oprettet til bekjempelse av skadedyret, flere eksemplarer.

Derpå ble det roligere, og de sakkyndige åndet lettet op i de siste dager av april og i mai. For været var dårlig, billene krøp atter under jordoverflaten eller avbrøt eggleggingen. Men så kom der i slutten av mai et værlag som akkurat passet for utbredelsen av skadedyrene, først trykkende varme dager, derpå kraftige tordenstormer fra sydvest.

Når man leser opregningen av de finnesteder hvor man i disse dager opdaget billene, så forstår man kanskje derav hvor plutselig den veldige fare for potethøsten trakk op.

Der går f. eks. en husmor ut i kjøkkenet for å fylle en bøtte med vann og opdager en potetbille på vannkranen. Skolebarn finner i skolegården og på lekeplassene de vakre stripete insekter og bringer dem til de voksne. De flyr i øinene på syklister. De blir funnet i en takrenne på et jernlager — altså på steder som ikke har noe å gjøre med potetakrer.

Dermed inntrådte naturligvis høieste alarmberedskap. Søketjenesten ble forsterket. Frem for alt ble der innsatt skolebarn. Tallet på finnesteder steg veldig. Mot 35 finnesteder med 46 forekomster av biller i 1937, steg i 1938 tallet på forekomster til 14,841, — hovedsakelig som følge av innflyvninger fra Frankrike. Samme skjebne som de tyske grenseområder oplevde også Frankrikes øvrige naboland Sveits, Luxemburg, Nederland og Belgia.

Man kunde nå tenke sig i disse tall å se et bevis for menneskenes maktesløshet overfor dette verdens — fiendtlige insekt bevist. Men et eneste tall, nemlig for forekomstene i 1939, vidner om det motsatte. Der ble påvist 12,210 forekkomster. Søke-og fortvarstjenesten hadde dog kunnet betvinge den truende offensiv 1938.

Herjingen på plantene forhindres

Denne skildring av kjensgjerningene viser oss to ting. For det første fremgår tydelig av de nøkterne tall hvor stor den fare er som truer Europa. For det annet kan man se at den konsekvente, eksemplariske tyske søke-og forsvarstjeneste, som utenlandske lærde ytet all ros på den internasjonale entomologkongress i Berlin 1938, virkelig formår å bremse denne lavine av det skadedyrinnrykk. De områder som angripes av billen, blir ytterst begrenset.

Det verste ved det hele er at potetplantene spises op. De røde larvene og de stripete biller klarer, når man lar dem drive på uhindret, å lage en ødemark av potetfeltenes kraftige vekst slik at der knapt står en stengel tilbake. Den reduserte avkastning er naturligvis under slike forhold veldig. Høsten blir redusert med inntil 95 pct. De tredve millioner avkom som en eneste hunbille eventuelt kan sette inn i potetplantenes verden i løpet av et år, vil kunne tilintetgjøre toogenhalv hektar potetland. Det er med andre ord et bortfall av femogfirti tonn matpoteter, altså av tre jernbanevogner, og la oss ennå en gang huske på at dette er den skade som en eneste hunbilles efterkommere klarer å anrette.

I Tyskland har man ikke kunnet konstatere noen direkte skade ved total avspising. Det omfattende forsvar kunde forhindre den. Men den minste eftergivenhet i kontrollen vilde straks føre til nye angrep fra fiendens side. De land som allerede er befengt med skadedyret har derfor plikt til å anstrenge sig til det ytterste for å begrense billefaren fra Vest-Europa til et minimum, ja kanskje endog fullstendig fordrive den fra Europa.

Åtte kampmidler

Den tyske organisasjon for bekjempelse, som har vist sig virksom og mønsterverdig, arbeider med åtte foranstaltninger.

Forsøksbed som øi. *For å forhindre at larvene unnslipper fra forsøksbedet, blir der gravd en grøft omkring det og den blir fylt med en giftig veske. Forsøksbedet kan naturligvis bare brukes så lenge larvene ennå ikke har utviklet sig til flyveferdige insekter*

I første rekke står søketjenesten som en grundig propaganda i husholdninger og skoler går forut for. Letekolonner på 12 til 15 personer avsøker regelmessig markene. Gjennemførelsen av dette påhviler borgermesteren. Blir en bille, en larve eller egg funnet, så avlegger finneren melding hos borgermesteren eller den stedlige politimyndighet. Finnestedet er markert, billen blir drept efter bestemte forskrifter, larver og egg blir dog latt tilbake på finnestedet for de sakkyndige.

Er smittesteder kjent, så kommer som tredje foranstaltning avkjemming av stedet. Blir der i jorden funnet larver, pupper eller unge biller, blir jorden renset med harver. Derefter trer spesielle injektorer til desinfeksjon av jorden i virksomhet ved hjelp av hvilke svovelkullstoff blir sprøitet i jorden. De øvrige potetplanter som ennå er igjen på den smittede aker blir beskyttet mot skade ved sprøitning av stedet i en omkrets av tre hundre meter med en kalk-arsénveske. For å være helt på den sikre side blir et engang funnet smittet sted underlagt kontroll I faresonen kan der videre anordnes sprøitning til beskyttelse av alle potetakrer.

De åtte forholdsregler har, smidd til et virksomt våpen gjennem en streng organisasjon,, kunnet opholde strømmen av skadedyr ved Tysklands grenser. De har vist at man, når man gjør kampen mot misdederen til en folkesak, høster lønn for anstrengelsene. For de syvhundreogseksten sakbehandlere, teknikere, funksjonærer og arbeidere som i 1940 var beskjeftiget i forsvaret mot potetbillen kunde ikke for sig alene bokføre suksessen ved for første gang i skadedyrbekjempelsens historie å ha bremset potetbillen. Mulig ble hele aksjonen først derved at skolebarn, landsby-og byfolk fikk den nødvendige oplysning gjennem filmer og foredrag, brosjyrer og plansjer, flyveblad og bilder som ble spredt i millioner eksemplarer. Bare på denne måte kunde den første av de åtte forholdsregler, letetjenesten, gjennemføres.

Den praktiske bekjempelse begynner *med å konstatere om noen blant de funne larver allerede har trukket sig ned i jorden for å forpuppe sig. Jorden rundt den rammede plante blir derfor kjemmet. Finner man så pupper . . .*

. . . blir jorden desinfisert. *Med store „injeksjonsnåler" sprøiter man svovelkullstoff inn i jorden som dødelig gift for billen. Derved blir fienden først og fremst tilintetgjort i jorden*

Men seiren er først fullstendig *når alle planter på det smittede sted er blitt revet op og oversprøitet og begravd i en grop. Som en siste sikring går derpå . . .*

Fremtiden

År efter år vil man måtte arbeide videre med leting, sprøitning og desinfeksjon. For dersom det atter engang på lumre mai- og junidager skulde komme tordenstormer, da vilde det kanskje atter regne potetbiller fra vest. Således reiser der sig her den europeiske opgave om mulig å tilstoppe ugagnskilden og å sørge at den lille, flyvende fiende ikke vinner nytt terreng.

Potetbillen har ingen naturlige fiender som ville tvinge den innenfor de naturgitte skranker. Menneskene har her forsøkt å frå istand en utligning. De har fremdrevet vinlussikre vinstokker. Hvorfor skulde det ikke også en dag kunne lykkes å skaffe billesikre poteter? Kanskje kan man også på annen måte fremkalle en massedød blant skadedyrene. I den biologiske riksanstalt ble den vitenskapelige utforskning av en muggsopp, „Beauvaria effusa", begynt, som angriper billene så de dør. Man mener å kunne komme dithen at biller infisert med sporer fra denne sopp også kan smitte andre biller og at der så kunde finne sted en massedød blant dem.

Men man har også slått fast at potetbillefaren kan begrenses sterkt dersom man setter potetene i jorden først i mitten av juni i stedet for i mitten mai. Da nemlig billene allerede tidlig våkner op va sin vintersøvn, vil de da ikke finne noen næring, og en stor del av dem vil sulte ihjel. Dessuten blir generasjonsrekken redusert.

Det sterkeste hjelpemiddel mot billen blir imidlertid foreløbig forsvarstjensten. Stadig å forbedre den og utvide den er alle europeiske staters opgave. For det gjelder å bevare Europa for en ernæringskatastrofe.

. . . støttroppen med batterisprøiter *frem til angrep. Det er dens opgave å utrydde enkelteksemplarer av insekter ved å sprøite hele feltet med kalkarsén. På denne måte blir potetbillen, en av Europas farligste fiender, tilintetgjort skritt for skritt efter hvert nytt angrepsforsøk og fordrevet mer og mer fra vårt kontinent*

Fotos: Dr. Croy

Fortsatt fra side 2

Livet i Moskva i året 1941

unntagelse av Stalin, som aldri viste sig — og sitte tilbords med noen kunstnere.

Denne eiendommelige holdning overfor utlendingen hadde tilfølge at utlendingen i Moskva levde i et slags naturbeskyttelsesområde. Den som ble lengre der, måtte til slutt resignere og således kom det at også utlendingen selv holdt sig på en viss avstand fra befolkningen, hvilket jo var ønsket av den sovjetrussiske regjering. Hvorfor var det egentlig ønsket? Antageligvis bare fordi man ikke vilde at utlendingen ved personlig samvær med befolkningen orienterte sig om sovjetborgerens leve- og tenkemåte. En annen grunn kan det ikke være.

Det var dyrt i Moskva . . .

Hvordan levde nu sovjetborgeren? Sammenpresset i trange boliger (gjennemsnittlig et værelse på hver familie) var innbyggerne i den sovjetrussiske metropol stadig underveis for i tiden mellem arbeitsskiftene å skaffe sig matvarer eller se å komme over et eller annet billig av de knappe og dyre forbruksgjenstander enkleste sort (gryter osv). I løpet av det siste år, var imidlertid i det minste hovedstaden tilstrekkelig forsynt med matvarer, selv om disse var rasjonert. Men meget mer rasjonerende virket prisene, som var så høie at den store masse ikke engang hadde råd til å kjøpe selv de nødvendigste matvarer, for ikke å snakke om klær. I Moskva var prisene pr. kg.:

Brød	2,50	rubel
smør	28,—	„
billig pølse	19,—	„
bedre pølse	35,—	„
billig kjøtt	14,—	„
bedre kjøtt	24,—	„
mel, mellemsort	4,80	„
kål, fri torvpris	7,—	„
poteter, magasinert	0,80	„
poteter, fri torvpris	1,— til 1,50	„
fisk	10,— til 15	„
ost, mellemsort	25,—	„
sukker	5,50	„

Helt uoverkommelige var prisene på klær. I Moskva var prisene på:

En dress av grovt stoff og dårlig sydd	800,—	rubel
en dress av bedre stoffkvalitet	1200,—	„
en vinterfrakk	900,—	„
en vinterkåpe med katteskinn	1200,—	„
sko, billig sort	200,—	„
sko, bedre kvalitet	400,—	„

Disse priser sto ikke i noe forhold til den store befolkningsmasses inntekter. I Moskva tjente f. eks. en

metallarbeider	300,—	rubel
læge	350,—	„
ingeniør	600,—	„
hovedbokholderske	400,—	„
kvinnelig postbud	200,—	„
arbeider uten utdannelse	150,—	„

De høieste gasjer for kunstnere

Man kan lett regne ut at disse — vilkårlig valgte — yrker ikke hadde nok å leve av, selv om man tar hensyn til at ethvert voksen familiemedlem i Sovjetunionen, inkl. husmoren, måtte arbeide. Men hvordan skulde f.eks. en metallarbeiders familie med tre eller fire umyndige barn kunne bestride sitt underhold? Der strakk det vel neppe til for kåisuppe og grøt, de to retter som efter et russisk ordsprog er "våre retter".

En stor forskjell består mellem disse gasjer og gasjene til en overklasse, som for den som var lengre i Moskva, mer og mer stakk ut fra den grå befolkningsmasse i den angivelig klasseløse stat. Denne overklasse var i de senere år uten tvil blitt større i Moskva. Til den hørte „Stachanow"-arbeideren like meget som fabrikkdirektøren — som lederen av en statsfabrikk, andre fantes jo ikke, ennu ble kalt — ballerinaen i Moskvas store opera traktorføreren på mønsterbruket (Kolchos) og den bekjente forfatter og kunstner.

Men også innen denne overklasse var inntektene høist forskjellige. Best stillet var teaterfolk og kunstnere overhodet, som i den kommunistiske stat kunde opnå de største gasjer. Således tjente f.eks. en bekjent teaterleder 30.000 rubel og en ballerina 10.000 rubel om måneden. Kunstnerne var også foruten høie regjerings- og partifunksjonærer de eneste som fikk to- og treværelsesleiligheter for sig selv og som også kunde klare å holde dem. Når en „Stachanow"-akkordarbeider tjente op til 1200 rubel og en fabrikkdirektør 1500 til 3000 rubel om måneden, så hørte disse også til den begunstigede overklasse, som også hadde utsikt til ved premier å opnå særgoder (landsted, biler).

Man ser herav at i "sosialismens fedreland", som lederartikler i regjeringsbladet "Iswestija" og partibladet "Prawda" så gjerne kalier Sovjetunionen, består de skarpeste sosiale kontraster.

Hele landet består overhodet av kontraster! Det gamle Moskva, som russerne i tsarens tid kalte "sin kjære store landsby", denne de tusen kirkers Moskva med treetasjes hus, rustbrune tak og kjøpmannspalasser — det forfalt bak de bolsjevikiske nybygningers prangende fasader i pseudoklassisk og pseudobysantinsk stil. Attrappeartig virker disse nybygninger, uten enhver forbindelse med det russiske landskap, hvor det gamle "landsbyaktige" Moskva med dets historiske midtpunkt, det vektige Kremlkompleks, så godt passet inn. Nybygningenes fasader langs de brede boulevarder og Gorkigaten virket som kulisser. På begge sider av Moskvaelven sto husfasadene som milestener for en fremtidens byggeutvikling, som efter de bolsjevikiske makthaveres vilje fullstendig hadde amerikanisert Moskva. Kronen på dette verdensrevolusjonens metropols fremtidsbilde skulde sovjetpalasset ved Moskvaelven bli, som skulde stille Kreml fullstendig i skyggen. Kreml, som var byens historiske minnesmerke og som selv var en by for sig med middelalderske tårn og de berømte katedralers gylne kuppler. 400 m høit skulde sovjetpalasset bygges, kronet av en 100 m høi kjempestatue av Lenin, hvis utstrakte arm fra høiden av dette ver-

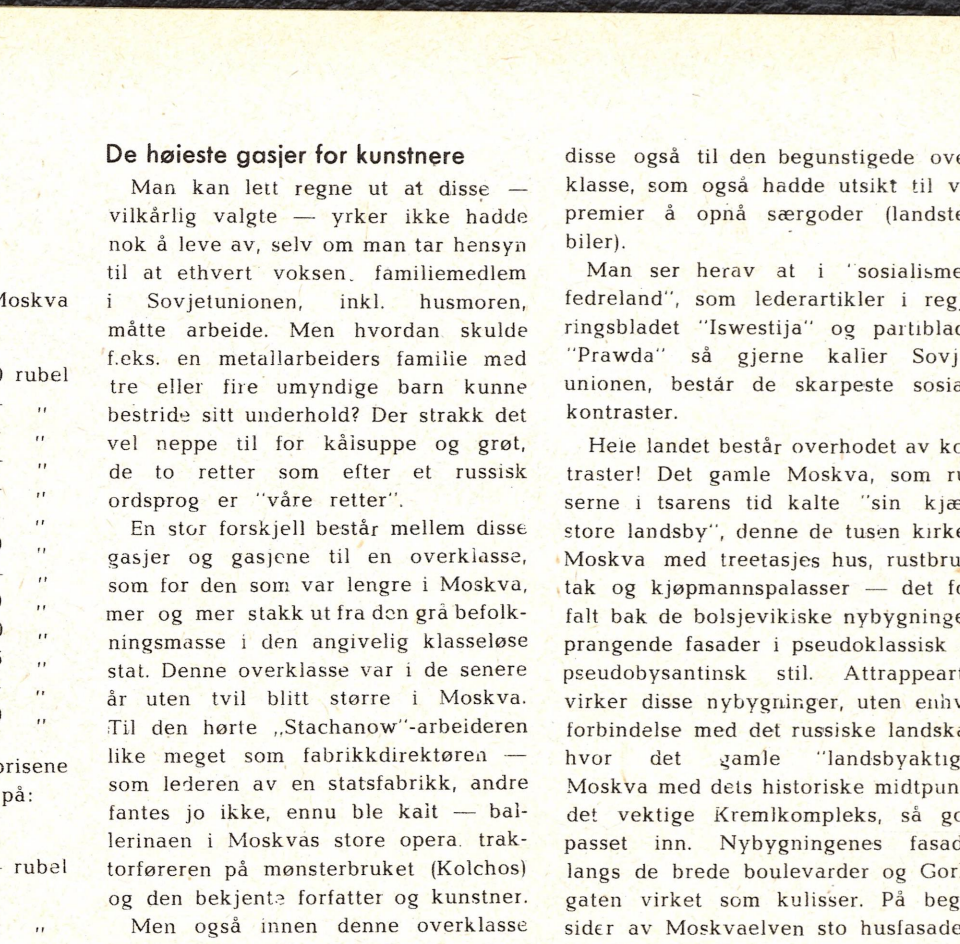
Til ethvert formål

har OLYMPIA-fabrikken den passende skrivemaskin. Til kontorbruk den pålitelige OLYMPIA 8, med dens mange fordeler, desimaltabulator og forskjellige vognbredder. Av transportable modeller fremstilles PLANA, den første tyske flate skrivemaskin, dessuten ELITE, PROGRESS og SIMPLEX. For alle disse maskiners kvalitet, uansett utførelse og pris, garanterer det felles navn

Olympia

OLYMPIA skrivemaskiner er fremstillet av
Olympia Büromaschinenwerke AG. Erfurt

Generalagentur for Norge:

G. A. GJESSING & Co. A/S., OSLO

Olympia salgssteder i Amsterdam, Belgrad, Budapest, Bukarest, København, Madrid, Paris, Rio de Janeiro, Stockholm, Zagreb. Olympia agenturer i alle verdens storbyer.

densrevolusjonens babylonske tårn skulde peke mot vesten. En del av jernstillaset var allerede reist, innvielsen skulde foregå i 1943...

Man var stolt over disse bygninger. Den sovjetrussiske agitasjon innbilte folket at det ikke fantes noe lignende i hele verden. Og ikke bare Kolchos bonden, som med en eller annen deputasjon kom til hovedstaden, også overklassen in Moskva trodde det — for på grunn av den fullstendige isolasjon fra utlandet hadde man jo intet å sammenligne med. Det er riktig at metroen i Moskva er meget moderne anlagt og at dens stasjoner var luksuriøst, delvis sågar smakfullt utstyrt Men den har først bestått i fem år og gikk bare over tre korte strekninger. At det i andre land alt helt siden århundreskiftet fantes undergrunnsbaner, og at disse baner hadde tidobbelt så stor trafikk, det visste ikke innbyggerne i Moskva. De trodde det fullt og fast som et barn, som er overbevist om at hans leketøi er best. Med denne naive tro lot de sig også trøste over den grå hverdag når bare agitasjonen innbilte dem at efterat femårsplanene var utført — man befant sig allerede i den tredje femårsplans fjerde år — skulde det flyte med melk og honning.

Det var den eneste tro som man hadde latt sovjetborgeren beholde. Fordi religion var "opium for folket", hadde bolsjevismen berøvet et av verdens frommeste folk dets kirker. Det var et rystende syn i Moskva overalt i byen å se ruinene av kirkene, som Moskva efter et gammelt ord skulde ha hatt 40 ganger 40 av. Det vil vel ha vært omkring tusen når man regner med alle de rike kjøpmenns privatkapeller. Av disse tusen kirker hadde man i oktoberdagenes stormer revet ut klokkene, som engang i mektige drønn hadde ringt inn den berømte påskefesten, da folket efter gammel skikk ga hverandre broderkysset.

De „forhenværende" og kirkene

Kupplene var trykket inn og korsene revet ned. Var rummene, hvor russerne engang i inderlig bønn knelte ned, ennu brukbare, så hadde man innrettet dem til kino, garasjer, skur eller også til leiligheter. Ut av kirkevinduenes smuldrende buer raket rustne ovnsrør og svertet de gamle murer med røk. I alterringen satt kinokassereren eller spilte jazzorkestre i pausene mellem fremførelsene av bolsjevikiske tendensfilmer, som skulde anspore til ytterligere arbeidsytelse. I omtrent femten til tyve kirker fant det ennu sted gudstjeneste. Efter anordning av den farseaktige "demokratiske" forfatning av 1936. Også disse kirker var berøvet klokkene. Til deres vedlikehold måtte de troende spare sig brødet fra munnen. Det var for det meste gamle folk fra de "forhenværendes" klasse, som Sovjetunionen kalte det gamle borgerskap.

Av disse forhenværende hadde bare få overlevd revolusjonens stormer og hungerårenes elendighet. For det meste fant man dem ennu blant vitenskapsmenn og læger, som, forlengst foreldet og trette, fylte hullene i den kommende generasjon. Men allikevel var de alltid å kjenne ut blant strømmen av den grå masse, som trengte sig gjennem gaten på vei til de store gastronomer, levnetsmiddelforretningene. Man så av deres slitte klær at de engang for et kvart århundre siden hadde vært godt og smakfullt kledd, og mange gamle øine i et fintegnet kvinneansikt under en gammeldags kyse syntes å si til utlendingen: "Også vi var engang som du".

Men eiendommelig levende — og dette var igjen en av de mange kontraster i dette uhyggelige land — ble de „forhenværendes" verden på teatret. Dette teater hadde bevart det russiske folks berømte naturlige teaterbegavelse, ja dets teatergalskap. Til tross for bolsjevismen. Og efterat de fordreide ekspresjonismer i en efterrevolusjonsepoke, som ubetinget vilde være revolusjonær, var blitt borte, spilte man det russiske teaters store klassikere: Tschechow, Ostrowski, dramatiseringer av Tolstoi og Gogol. Det var det gamle Russland som det sovjetrussiske teater brakte på scenen, og den sovjetrussiske tilskuer applauderte begeistret fordi det som foregikk på scenen var så russisk. Det samme gjaldt operaen — hvor f. eks. i „Boris Godunow" hele den ortodokse religions eventyrstemning blir levende — og baletten som hadde overtatt og videre utviklet den russiske balletts verdensberømte klassiske tradisjon.

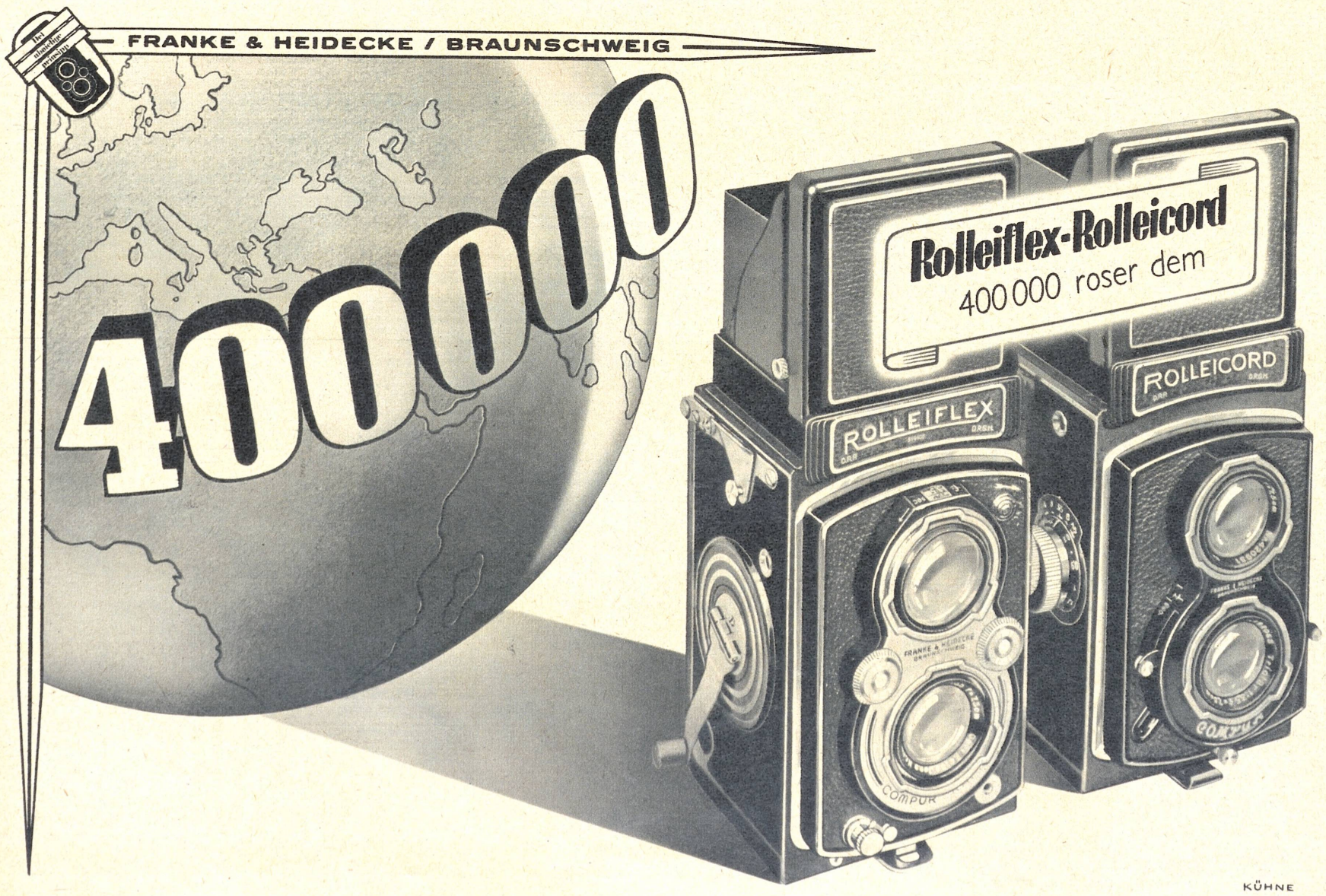
Forøvrig merker man også mange asiatiske trekk i Moskva: i bybildet, i kunsten, i levemåten og ikke minst blant befolkningen selv. Ministeren for en sydasiatisk stat, som for første gang avla Moskva et besøk, ble av utenlandske journalister spurt om hva han syntes var mest påfallende i Moskva. Han svarte at meget minnet ham om hans hjemland og henviste til den nyeste byggestil som siste år var kommet på mote, til de skurrilfantastiske elementer i teatrets dekorasjonskunst og til musikken. Det er virkelig meget interessant å se hvor stor tilbøielighet man i Moskva hadde for alt asiatisk. Den begynte med gjengivelsen av asiatisk atmosfære i scenebildene — Polowetzerdansene i „Fyrsten Igor" var f.eks. en av det bolsjevikiske teaters særlige prestasjoner — og publikums overordentlige villighet til å se skuespill fra burjatmongoliske, usbekiske, tadschikiske og andre sovjetmellemasiatiske "kunstdekader" og sluttet med en pinlig nøiaktig gjengivelse av asiatiske navn og betegnelser i den sovjetrussiske presse.

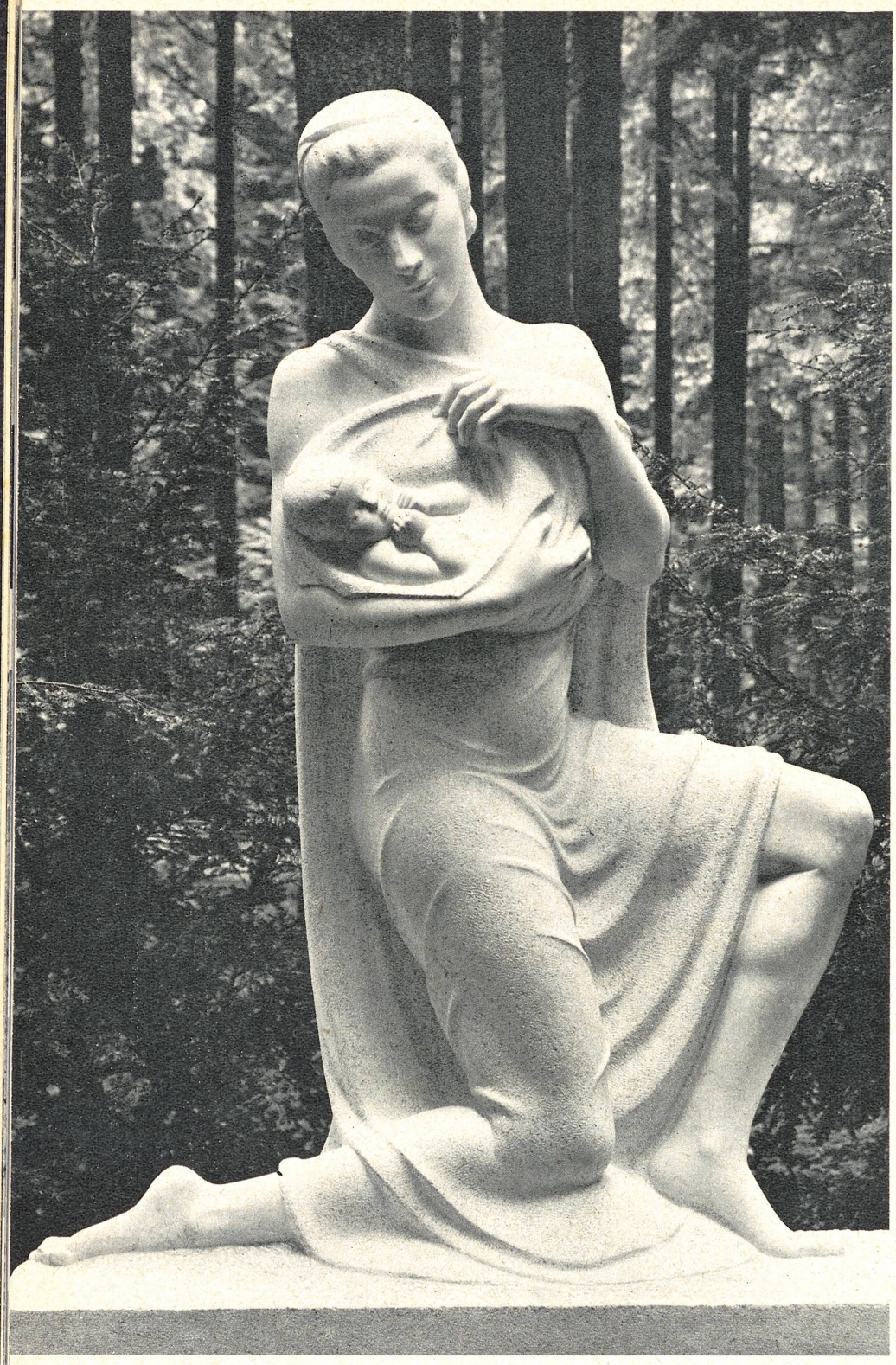
Bak grønt glass

For teatret ga de bolsjevikiske makthavere ut en hvilken som helst sum. Dekorasjonene til den store operas opførelse av "Boris Godunow" har f. eks. kostet 3 mill. rubel. Folket sultet, men de hadde et meget godt teater — som riktignok de ferreste hadde anledning til å gå i. Folket gikk til grunne i de mugne, trange boliger, men for de praktbygninger, som ble bygget ifjor — "Sovjetarméens sentralteater", bygget i form av en sovjetstjerne, og "Tschaikowsky-konsertsalen" — ble det hverken spart penger eller plass.

Det var i Moskva året 1941. Efterat "proletariets diktatur" var blitt til en eneste maktherskers diktatur og det av ham opflaskede hierarki, som levde av hans nåde, kan man fastslå flere analogier såvel med Timurlenks dager på tatarherredømmets tid, som også med Ivan den skrekkelige, som

Fortsettes side 42

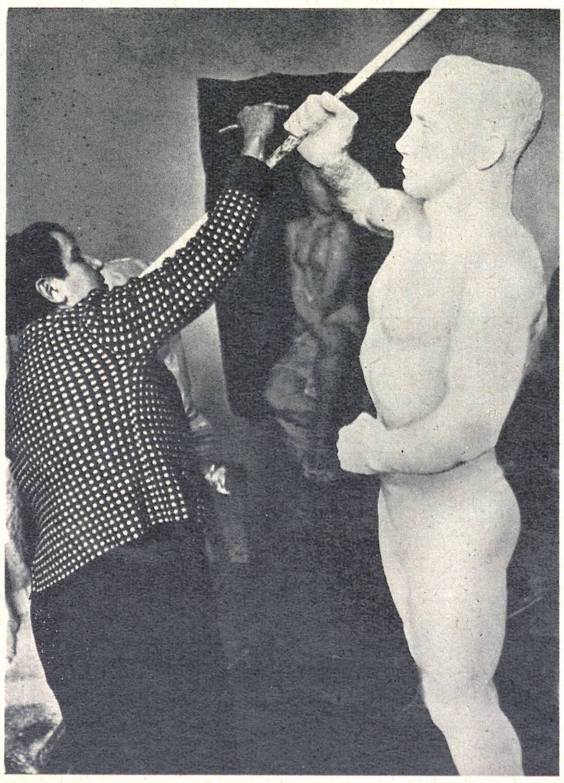

Mor og barn — *et nytt verk av Berliner-billedhuggerinnen Milly Steger. Den vakre gravsten står på Waldfriedhof i München. Det er minnesmerket over en mor, som døde ved sitt barns fødsel. Billedhuggerverket griper tilskueren ved inderlighet og sin edle, strenge form*

Til den tyske soldats ære *skapte den 60årige billedhugger denne bysten av en fallskjermjeger. Som i alle store tider gir de krigerske heltedåder kunstnerne nye impulser*

En kvinne som billedhugger

En kvinne som billedhugger? Ja, og det en som av egen kraft har skapt sig et navn og som forlengst regnes med til mestrene. Alt i unge år viet Milly Steger sig sin vanskelige kunst og fant en dyktig lærer i den tyske mester Georg Kolbe. Menneskeskikkelsen, som i årtusener har vært billedhuggerkunstens tema, utgjør også MillyStegers uuttømmelige opgave. To ting går foran alt annet for kunstnerinnen: å gi sine skikkelser sjel og en klar, fast form. Mesterlige billedhuggerverk med stor uttrykkskraft beviser at Milly Steger virkeliggjør sitt ideal trekk for trekk. Kunstnerinnens livsarbeid modnes mot udødeligheten

Ved gipsmodellen. *Milly Steger går i de minste enkeltheter over statuen til en spydkaster. Efter gipsmodellen blir så verket hugget ut i sten eller støpt i bronse*

Skapende hender. *Av bløt leire knar fingrene det første utkastet. Den endelige modell former kunstnerinnen i gips, som vel tar sig langsommere forarbeide, men er klar og ubesiikkelig*

Fotos: Barbara Lüdecke

Kjøbenhavner-motekunstneren
som har gjort utkastet til de fem hattene på denne siden, får sine impulser fra historien. Denne lille kappen med den originale besetning laget han efter den vakre egyptiske dronning Nofretetes hodepynt

Motehatter
med gamle „forfedre"

Elsasserinnens hodepynt
ga motekunstneren idéen til denne fortryllende brede sløife, som han pyntet med en moteblomst

Flanderske piker i tidligere århundre
brukte slike pelskapper og derover store sløifer av fløiel og silke

Fotos: Lüdecke

Spanierinnen bruker dette hårnettet og
over det den høitidelige svarte filthatt, mens . . .

den franske kvinne i revolusjonstiden om 1789
pyntet sig med denne kjekke, spisse lille hatten

Høit oppe i Oetztaler-Alpene, ved tregrensen, hvor cembrafuruen, som blir mer og mer sjelden, strekker sine knortede grener, står en ung pike i sin farverike tyrolerdrakt. Hun kaster et blikk tilbake på hjembygdens vilde, vakre landskap, ned mot gården, som var hennes alt... Hvem er denne kvinne? Og hva driver henne op til grensehuset, vekk fra slettene og vollene i landsbyen? Nå — det er Ilse Exl, lederen av det berømteWiener bondeteater „Exl-Bühne"

Vredens og kjærlighetens fjell

Anzengrubers „Menedsbonden" blir filmatisert

. . . hun spiller den kvinnelige hovedrolle i filmen „Menedsbonden"' som innspilles her oppe i høider på inntil 3000 m. — efter den tyske folkedikter Ludwig Anzengrubers vektigste drama

Fotos: Voigt

„Vil dere spille med?" spør Ilse Exl — og gutene og pikene nøler ikke et øieblikk

I Ache-dalen, som også forekommer i Anzengrubers stykke, vrimler det av filmfolk, optagelsesapparater og tilskuere, som er strømmet sammen fra den nærliggende landsbySølden

„Skal jeg fortelle alt...?“

spurte karikaturtegneren Manfred Schmidt oss genert, da vi ba ham om en livsskildring. Nå, det lyktes å bevege ham til å uttale sig frimodig og åpent ...

Manfred Schmidt forteller: Min far var papirgrossist. Det forklarer alt. For da papiret ikke kostet noe hos oss, fikk jeg lov å „besmøre“ det i ubegrensede mengder. Senere lærte jeg å spille saksofon, men da sa mine ulykkelige foreldre: tegn heller!

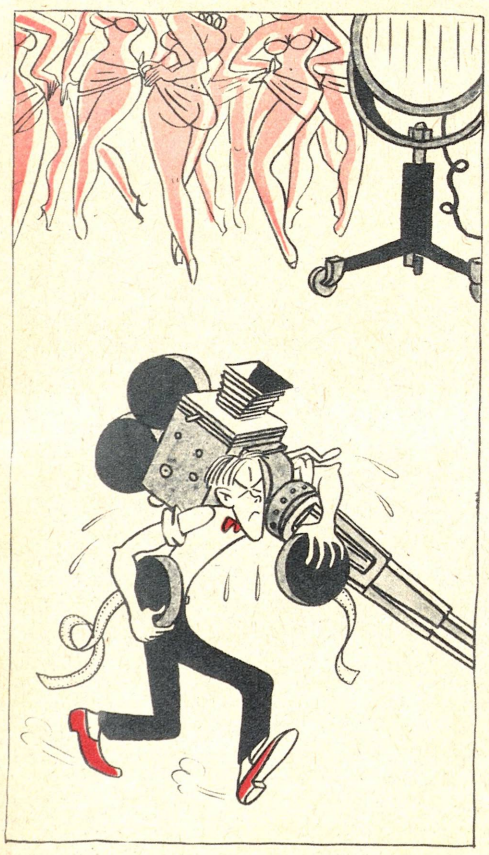
Manfred Schmidt er — i det minste i det ytre — den sarteste av våre tegnere: han ser ut som en stor gutt, som er vant til å måtte stå tilbake for en ennå større bror i alt mulig, og kvitterer det med et tappert smil. Men han har slett ikke noen større bror, det måtte da være livet selv, hvis dresser han ennå ikke har vokset sig inn i. Hermed skal det ikke være sagt at han ennå ikke har oplevd noe. Tvert i mot — han har alt reist meget rundt i verden, i hele Europa og sågar i Nordamerika. Han er opvokset i havnebyen Bremen og tilbrakte hvert år sine skoleferier på en onkels trampskib. Denne onklen var en sjøulk av den gode gamle skole, og ved siden av alle navigasjonskunstene lærte han ham også den nå sjeldne evne, å klare sig med et halvt dusin ord om dagen. Derfor er vel alle de mennesker skuffet, som inviterer Manfred Schmidt til sig, fordi de var av den mening at karikaturtegnere alltid er muntre spøkefugler, hvis vitser sprudler ut av munnen. Men hans fornøide smil er det eneste, som kommer frem, og ingen har noe imot at han snart går igjen — han selv allerminst.

Manfred Schmidt har tre gamle kjepphester: skib, rødvin og om mulig markstukne bøker. Han kan sitte i timevis foran sitt lille hus i nærheten av Berlin, se efter de små skibene, som drar over Havel — inntil endelig lengselen efter de større skibene overmanner ham: da drar han sporenstreks til Bremen, Marseille eller Amsterdam.

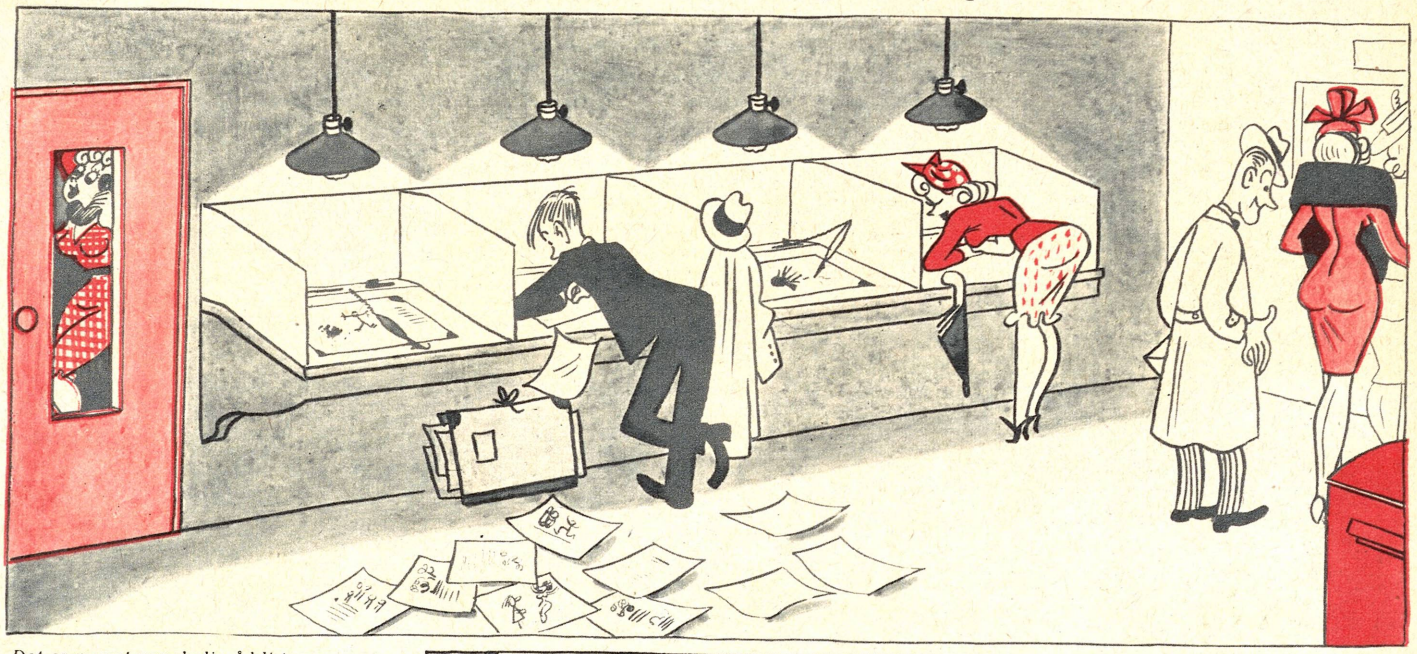
Arbeidet sitt tar han alvorlig. Han mener at det ikke er lett å ha idéer — men det sier alle, og til syvende og sist gjør han det alltid godt. Vi personlig liker hans små bilder, men hans ærgjerrighet går videre, han vilde gjerne . . . La oss overlate til ham å fortelle:

„Engang kom et redaksjonsbud til mig og spurte om jeg vilde gi ham en av mine tegninger. Jeg lot ham velge blant to hundre tegninger. Budet bladet og bladet, til han endelig sa: „Vet De — jeg venter heller ennå litt til jeg . . .“ Siden da er det mitt høieste mål å kunne tegne noe som dette budet liker så godt at han vilde ha det straks!“

Inntil idag er det ikke lykkes ham. Men Manfred Schmidt er jo ennå så ung . . .

Da jeg var ferdig med skolen, gikk jeg til filmen, men man lot mig ikke få noen sceneledelse. Og ut fra den overbevisning at det er lettere å bære en blyant enn et filmkamera, ble jeg så allikevel tegner.

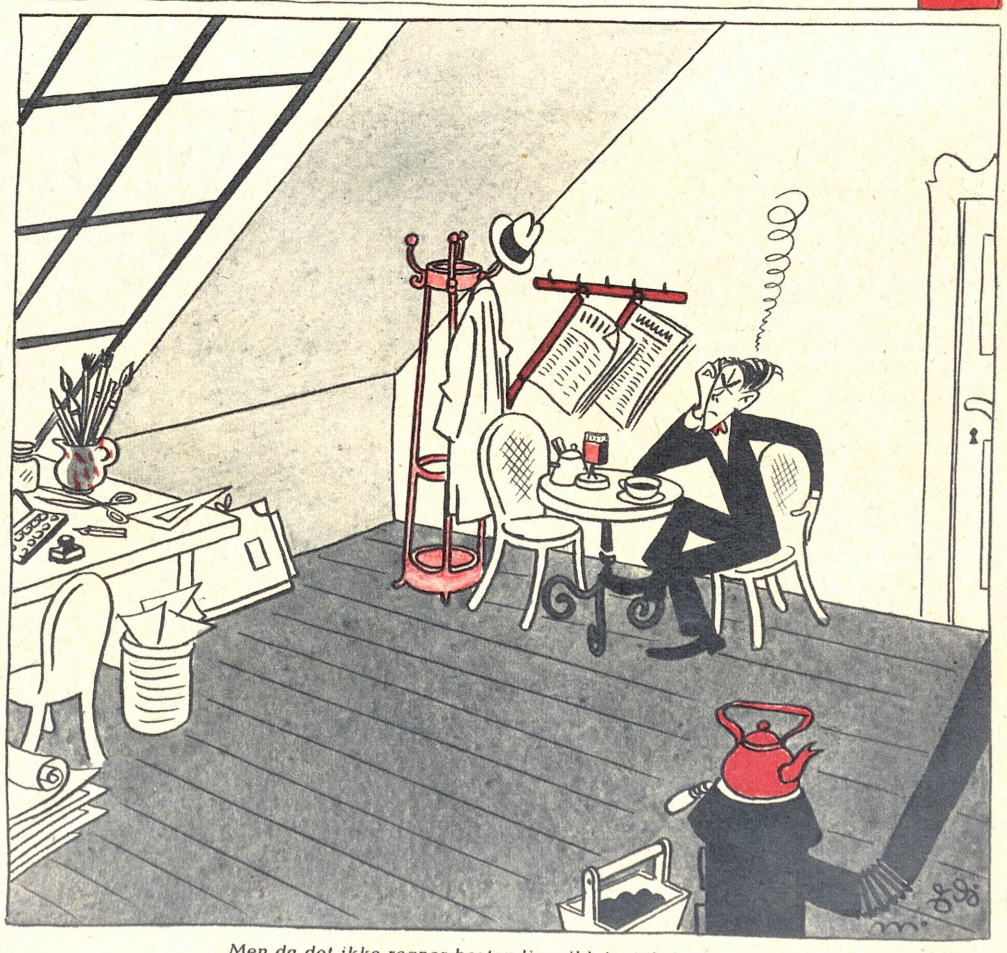
Det er meget vanskelig å bli tegner. Men ennå vanskeligere er det å ha idéer som andre også liker. En avis ga mig endelig forsøksvis noen opdrag. For å kunne greie dem midt oppe i min filmvirksomhet, tegnet jeg i middagspausen på et postkontor i Berlins aviskvartal. Det var min mest produktive tid. Selv idag, når jeg slett ikke kan få noen innfall, går jeg dit og arbeider! Det hjelper da alltid.

Da jeg var elleve år ble jeg for første gang kastet ut av en redaksjon. Jeg snek mig inn i huset, men portneren grep mig i kraven. Han trodde nemlig at jeg bare vilde kjøre op og ned i paternosterheisen

Når jeg tenkte ut morsomme ting, satt jeg allerhelst i regnværet på en benk under en sørgepil ved en elv. En konstabel trodde engang at jeg vilde kaste mig vannet og nå bare skrev et avskjedsbrev.

Men da det ikke regner bestandig, gikk jeg til slutt på en kafé. Jeg har fått mange idéer der. Min kone likte det ikke noe særlig. Men da hun merket at det ikke går på annen måte, har hun vært så rørende og har innrettet et ekte kaféhjørne hjemme! Jeg har sågar kreditt for inntil to kopper kaffe!

Fortsatt fra side 37

Livet i Moskva i året 1941

fordrev tatarene bare for å sette et annet voldsherredømme i deres sted, og som av de bolsjevikiske historikere blir feiret som "den store samler av russisk jord".

Også kjensgjerningen at den bolsjevikiske diktator forblir unsynlig for den masse han hersker over, også når han bak grønt, skuddsikkert glass, bevoktet av sin livgarde, raser gjennem gatene, og at overhodet bare ganske få får se ham, passer helt inn i dette sammenlignende bilde.

Agitasjonen påstår riktignok at maktherskeren bare er kommunismens fullbyrder, en sakfører for det "proletariatets diktatur", som Lenin sier er den siste fase i overgangen fra kapitalistisk til kommunistisk stats- og driftsform. Og det fantes uten tvil blant overklassens velpleide ungdom noen begeistrede som trodde det. Riktignok ble det selv for en overfladisk iakttager, såfremt han bare ikke var forutinntatt, stadig mer klart at kommunismen i bolsjevikisk preg vilde bli stående på denne "siste fase".

Sovjetstyret utnyttet behendig nettop den siste utvikling av den europeiske krig for dette. Under mottoet av at Sovjetunionen, "sosialismens fedreland" innen den "kapitalistiske innkretsning" var truet av krig, øket man ikke bare rustningsproduksjonen og forbedrelser av arméen i et feberaktig tempo, men ga også lover for å frata arbeiderne ennu flere rettigheter og å tvinge dem til tvangsarbeid. I samme målestokk gjorde overklassens materielle stilling fremskritt. De var slett ikke lenger redd for å gi efter for deres menneskelig sett helt ut forståelige tilbøielighet til en småborgerlig levemåte, til besittelse og eiendom.

Den videre utvikling hadde uten tvil ført til at det av Stalin bevisst skapte hierarki stadig skarpere ble skilt fra den grå masse, hvorved det ikke spilte noen rolle om denne klasse ble ennu større. Til slutt vilde det være opstått en stat, der som følge av en i marxistisk ånd fullført "utbytning av utbytterne" vilde ha forent alle rikdommer til en syvendedel av jordoverflaten i en maktherskers hånd. Akkurat som marxismen i det indre, hadde denne stat utadtil benyttet ideen om verdensrevolusjon til i deres ånd og med den samme brutalitet å forfølge imperialistiske mål. De seierrike tyske tropper er nå kommet disse planer til maktherskeren i Kreml i forkjøpet.

Fra lægeverdenen

Snorkere har mer tannsten!

Det er slett ikke noen spøk, men et faktum som mange tannlæger kjenner godt: at man hos snorkere og hos dem som av vane puster gjennem munnen, ofte kan påtreffe en særlig sterk tannstendannelse. Grunnen hertil er heller ikke vanskelig å finne. Enhver har sikkert lagt merke til at vann, for eksempel i regnpytter, tørker bort særlig hurtig ved frisk vind. Åndedrettets luftstrøm, som ved snorking strømmer ut og inn gjennem munnen, virker likeledes fremmende på fordampningen. Spyttet fordunster og de salter, som inneholdes i det, blir i øket grad liggende igjen på tennene.

Også dette er en grunn mer til å bekjempe snorkingen, som for det meste inntreffer når den sovende ligger på ryggen. Årsaken ligger for det meste i utstrekningen av halsmusklene, som er betinget av denne stilling, der bevirker at underkjeven synker ned. Det enkleste og sikreste middel til å unngå den derved forårskede snorking, er å sove på siden. Et lite knep øker virkningen: legger man nemlig når man ligger på høire side den høire arm foran brystet slik at høire hånd kommer til å ligge på venstre skulder (og omvendt ved venstrestilling), så kommer underkjeven til å ligge på underarmen. Munnen blir så å si sperret igjen, og snorkingen forhindres. Det gjelder bare å passe på en ting, og det er nettop det vanskelige når man sover: at man ikke forandrer stilling.

Finnes det yrker, som er beskyttet mot kreft

Allerede i oldtiden visste man at bienes gift, som trenger inn i det menneskelige legeme ved stikket, i enkelte tilfelle virket helbredende. I de hippokratiske skrifter finnes en henvisning til at man skulde la de lemmer som er plaget av revmatisme, stikkes av bier. Også den moderne revmaterapi anvender biegift-injeksjoner. Dermed synes dog ikke biegiftens virksomhet å være uttømt. Stadig hører man at birøkterne, som naturligvis blir hyppigst stukket, relativt sjelden blir angrepet av kreft. Hvis denne iakttagelse er riktig, vilde den være ytterst viktig ved kreftforskningen. Man har derfor i den senere tid gjennemført statistiske undersøkelser over dette. Det viste sig da at birøkterne tilsynelatende virkelig ble angrepet av kreft i mindre målestokk enn andre. Selv om det ennå er for tidlig til å dra noe slutninger av dette, så skulde det dog i det minste rettferdiggjøre et mer intensivt arbeid med dette spørsmål i kreftforskningen.

I denne sammenheng skal det nevnes at man påstår det samme om slaktere. De skal også forholdsvis sjelden bli kreftsyke. Om det stemmer og om det henger sammen med at slakteren år ut og år inn håndterer rått kjøtt og hyppig tar til sig friskt rått kjøtt og blod, blir foreløbig et åpent spørsmål. Men forskningen burde også snart beskjeftige sig med dette.

Vitamin forhindrer blodsykdommer

Bak „orduhyret" agranulozytose skjuler det sig en ondsinnet blodsykdom, som den tyske læge Werner Schultz for ca. tyve år siden fastslo. I blodet hos dem som hjemsøkes av denne sykdommen, mangler bestemte former av hvite blodlegemer. Følgen av det er en hård sykdom med feber; alvorlig halsesyke og betennelse i slimhinnene er altså infeksjoner som kroppen ikke kan greie på grunn av sine hvite „legemspolitikonstabler"s svakhet.

For noen tid siden har tyske læger innført en ny behandlingsmetode ved denne sykdommen: de foretok blodoverføringer på de syke med blod fra mennesker, som led av levkemi, altså som hadde for mange hvite blodlegemer. I mange tilfelle reddet således disse levkemipasientene, som var døds-

dømte, andre sykes liv, idet de ga dem av sitt syke blod.

Til denne dramatiske terapi kommer nå i den senere tid en annen behandlingsmåte. Det har vist sig at bestemte former av agranulozytosen, særlig de som fremkalles hos overømfintlige eller ellers disponerte personer fremkalles gjennem en rekke kjemiske lægemidler, ved å gi antipellagra-vitaminet helt kunde helbredes. Likeledes har dette stoff vist sig virksomt mot skader, som undertiden optrer ved behandling med de så utmerkede midler i sulfonamidrekken. Disse kjemiske legemers virksomhet strekker sig over alt som heter kokker. Ved samtidig å ta pellagrabeskyttelsesstoffet vil disse skader bringes til å forsvinne, og behandlingen kan sågar fortsettes videre.

Vitamin E mot tunghørthet

Behandlingen av mellemøre-tunghørtheten (Otosklerose) viste hittil ikke noe felles bilde. Man brukte røntgen- og radiumstråler, kortbølger, forskjellige arter medikamenter, levertran, gjær og mange andre forholdsregler mot dette fremskridende onde.

En tysk læge, dr. Baer, har nå anvendt vitamin E mot denne sykdom med bemerkelsesverdig resultat. Otosklerosen begynner i alminnelighet omkring det tyvende år og blir stadig mer forsterket med årene.

Ble vitamin E gitt i begynnelsesstadiet, så kunde man i tallrike tilfelle opnå en bedring.

Hvis det her ikke tydelig handler om et radikalt lægemiddel, så fortjener dog den lette og fullstendig ufarlige anvendelse av vitamin E sterk opmerksomhet.

Merkverdigheter rundt om sporten

Boksesport i all hemmelighet

Stockholms bystyre vet ennå å forhindre offentlige boksekamper. I Sverige blir dette forbud funnet særlig tungt siden Olle Tandberg, den malende amatør-Europamester, er gått over til de profesjonelles leir, og således har gjort spørsmålet om offentlige profesjonelle boksekamper akutt igjen. For ikke alltid å måtte legge veien om Gøteborg, hvor denslags boksekamper er tillatt, har man fått en original ide. Det blev grunnetен „Tandberg-bokseklubb" i den svenske hovedstad, som har i opgave å få i stand kamper i Stockholm for den nye svenske heros. Til disse aftener er det bare adgang for klubbmedlemmer, som må betale sin andel til boksekonsernet med hundre kroner, og for denne „kontingent" får de da rett til å besøke to „Tandberg-aftener" i klubbhuset. Medlemstallet er imidlertid innskrenket til 400, da klubbhuset bare har plass til 400 stoler. Disse rødpolstrede lenestoler er merket med de forskjellige medlemmers navn, og klubbetiketten forlanger at tilskuerne på disse aftener klær sig i kjole og hvitt. I Stockholms beste kretser hører det selvfølgelig til god tone å være til stede ved slike aftener.

Stockholmernes idé er ikke helt ny, — prioritets-retten for dette innfallet kan den tyske boksesport gjøre krav på. Før verdenskrigen var boksesporten forbudt i Tyskland. Ved siden av Hamburg og Berlin var Frankfurt am Main en av de første byer som begynte med boksegrupper. Adgangen til boksefor-anstaltningene var bare tillatt ved fremvisning av medlemskort, og en politirassia kontrollerte regelmessig „foreningspassene". Til de eldste venner av boksekunsten i Mainbyen hørte kunstnere, fabrikanter og rike borgere. En aften kom plutselig Frankfurts politipresident til syne ved ringen, og dermed hadde da borgerne i Frankfurt vunnet saken.

Presidenten som profet

Før begynnelsen av sluttkampene om Davispokalen i Paris 1931 holdt den daværende franske president Doumergue en tale, hvor han sa: „Det gjør mig oprikтig vondt, at det idag er mulig for mig for siste gang å innlede en finale om Davispokalen . . ." Tilhørerne ble urolige. Var presidenten kanskje overbevist om at Frankrike vilde komme til å tape pokalen? Og hadde han virkelig mot til å si det slik på forhånd? „. . . For," fortsatte Doumergue, „jeg står ikke på kandidatlisten for de neste presidentvalgene!"

Alvor og spøk mellem de hvite linjer

I sin beste tid hadde „tryllekunstneren" Henri Cochet den vanen å plutselig spille helt likegyldig under en tenniskamp. Han sto da som en nybegynner på stedet, satte op et langtekkelig ansikt, slo ut eller i nettet og tapte et sett eller to. En gang falt Cochet tilbake i denne vanen sin da han spilte mot en svakere motstander. Han tapte første sett, likeledes annet, og spilte så overbevisende dårlig at til og med hans venner trodde at det var ute med Henri. Det så ut som om han var falt i søvn midt ute på plassen. Det ble først annerledes, da det hendte noe helt uventet: dommeren gikk ut av sin påbudte tilbakeholdenhet og spurte Cochet høflig, om han kunde få ønske ham god morgen og hvordan herren hadde hvilt til da. Publikum jublet, Cochet begynte å spille tennis, og motstanderen tapte kampen. Dommeren var grev Ludi Salm, vel en av de største spøkefugler som noen gang har stått mellem de hvite linjer.

En høidesprangets Robinson

Det er slett ikke så lenge siden at spørsmålet om legemsopdragelse fikk sin store betydning i nasjonens liv, og mange av sportstørrelsene av idag måtte i begynnelsen av sin løpebane nøie sig med de allernødtørftigste hjelpemidler. Således gikk Gustav Weinkøtz, den kjente høidesprangs-rekordmann fra Køln, som ikke har forsmådd noen sportslig øvelse fra svingstangen til fotballspill, en dag ut i skogene — ikke for å slå sig ned som nybygger, men for i mangel av en sportsplass å øve sig i friidrett på en stille lysning. Som en begeistret Jahn-elev hadde han brukket begge armene ved håndleddet i en svingstangøvelse, og så måtte han „sale om". Lik Robinson på en øde øi tømret han sig høidesprang-stativ, slepte sammen sand, bevæpnet sig for stavspranget med en bønnestake, og så gikk det løs. Hvis hans første tilskuere, granene og furuene, fra naturens hånd ikke var stumme, vilde de vel til slutt ha hvisket: Den gutten blir det noe av!

Kine-EXAKTA

ennu mer lyssterk!

Det nye ultralyssterke nattobjektiv til Kine-EXAKTA, Biotar 1:1,5/7,5 cm muliggjør optagelsen av nattlige stemninger — sort-hvitt eller farvet. De eksponerer bare halvparten så lenge som med blende 1:2, og 5 ganger kortere enn med blende 1:3,5!

Utførlige brosjyrer over det „ettøiede" småbilled-refleks „Kine-Exakta" fåes gratis.

Ihagee KAMERAWERK STEENBERGEN&Co

Dresden-Striesen 672

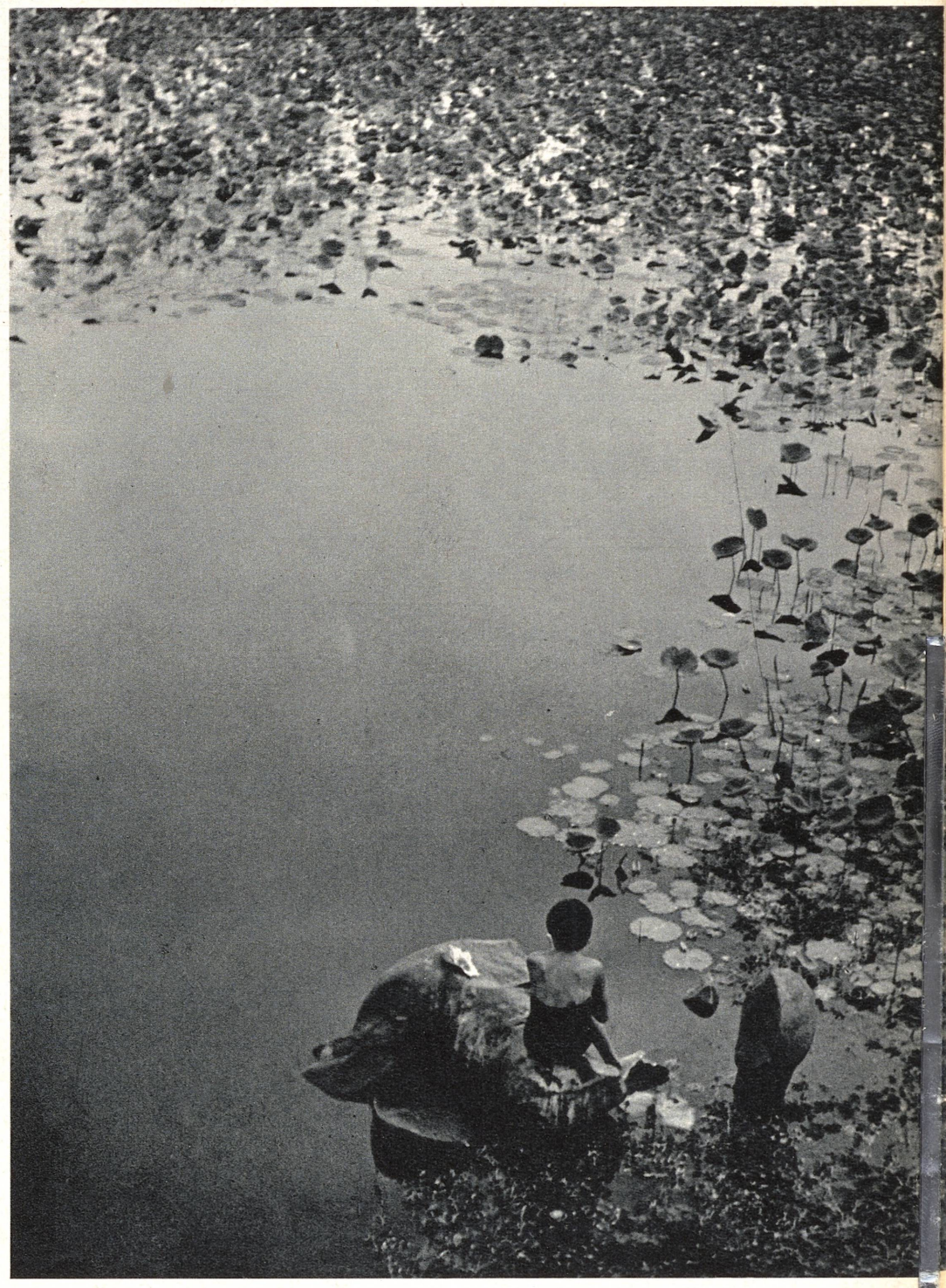
For en merkelig blinkende eske! *Forundret, men uten frykt ser den lille datteren til torvkonen fra urskogen ved Kambodscha på mannen med kameraet, kanskje den første hvite som hun i sitt liv har sett*

Indochina

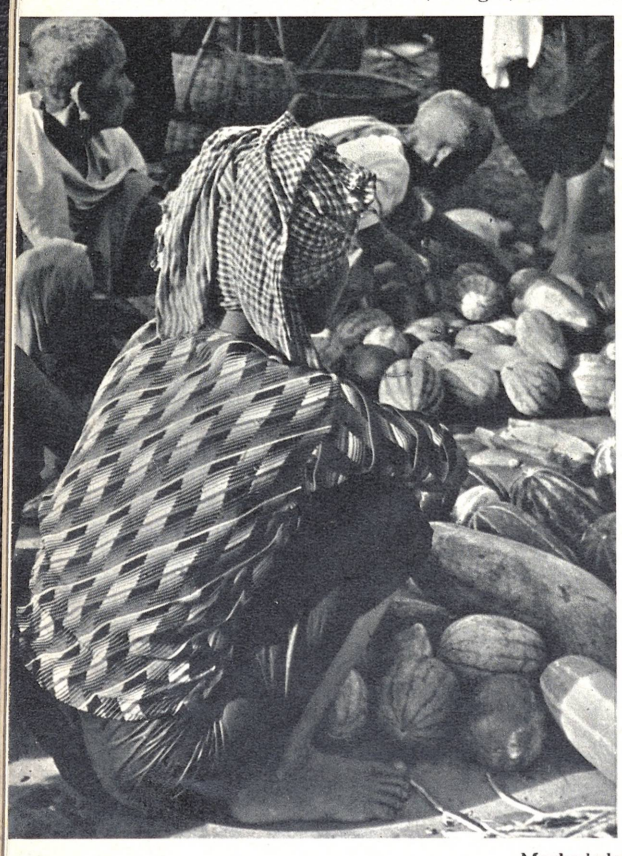
overflodens land, hemmelighetenes land

Alle fotos: André Zucca

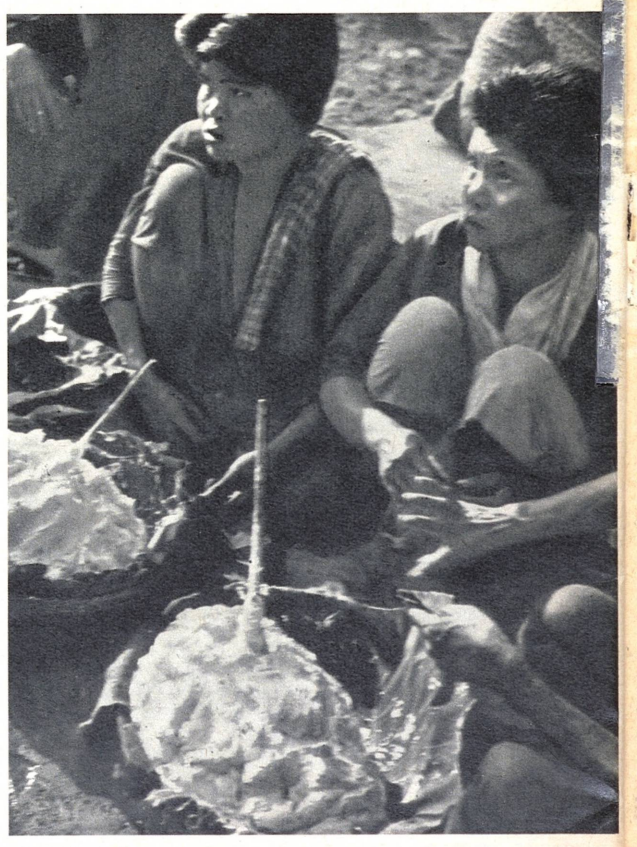
Indochina, som nylig atter rykket frem i forgrunnen i de asiatiske begivenheter gjennem overenskomstene mellem Japan og Thailand, er efter de nordafrikanske områder, Frankrikes verdifulleste besittelse. De fire „proteksjonsområder" Tongkin, Laos, Annam, Kambodscha og „kolonien" Cochinchina utgjør selv efter avståelsen til Thailand et rike av størrelse som Frankrike, Belgia, Nederland og Sveits tilsammen.

Alten ved Lotus-dammen. *I den siste skumring speiler de tallerkenformede blad sig i det opalfarvede vann. Der er ikke et vindpust. Ennå står lotusblomstene som spyd mot lyset, men når natten faller på vil millioner av rosarøde begre åpne sig til Buddhas ære . . .*

Markedsdag i Kambodscha. *Grønnsaker, ris og smør — bare et lite utvalg av den overveldende avkastning av næringsmidler som tropisk klima og overdådig vegetasjon frembringer. Bare av ris ble der årlig utført inntil 2 millioner tonn. Dessuten dyrkes der mais, hirse, maniok, jordnøtter, pepper, tobakk, te, kaffe, sojabønner, oljefrø, samt jute og bomull. Store morbærplantasjer er et ledd i silkeproduksjonen*

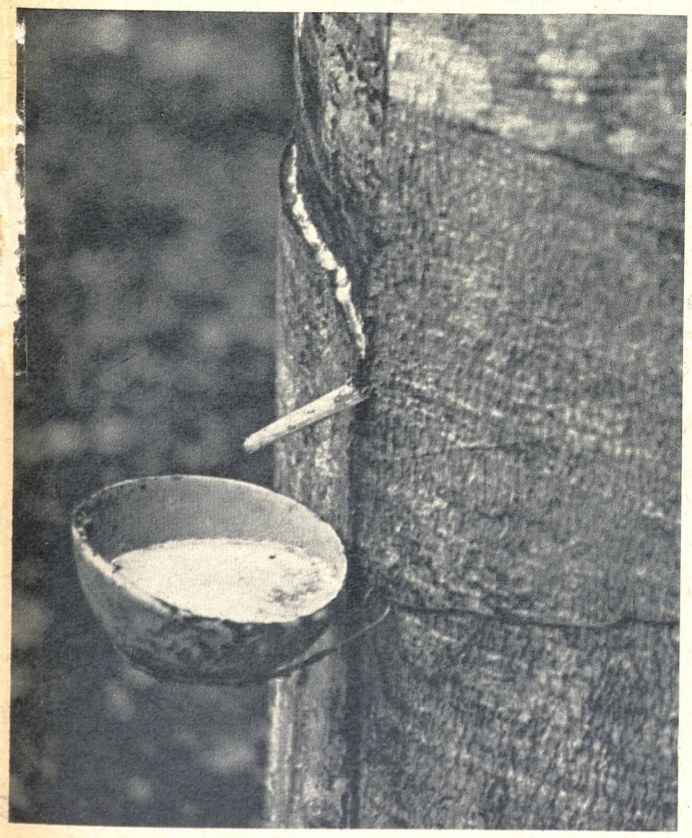
Buddhistiske gudebilder i et tempel. *En urgammel, hemmelighetsfull verden av templet danner den glansfulle krets hvor Buddha dyrkes*

Høitidelig begravelse i Tongkin. *Indochina, er en „krysning" av India og China, brahmanisme og buddhisme krysser og blander sig her med Kon-Fu-Tses og Lao-Tses lære. Buddhismen er fremherskende, men ofte tror man ennå på de gode og onde ånder som fra den grå oldtid har drevet sitt spill i naturen*

Til tross for alt pionérarbeid som allerede er gjort av moderlandet, er det overordentlig utviklingsdyktig. Ved siden av den rike avkastning av næringsmidler av alle slags, som lar sig øke ytterligere, er jordrikdommene ennå nesten uutnyttet: kvalitetskull, bly og sink, tinn, wolfram, grafitt og gull.

Ikke mindre forbausende overraskelser finner man her i sentret for to årtuseners indisk og kinesisk innflytelse: vitnesbyrd om urgamle kulturer, herlige templer og gudebilder, ruiner av hemmelighetsfulle byer, allerede nesten opslukt av den kraftige urskog . . .

Gummitre tappes. *Kautsjukk-utvinningen i Indochina har hittil vært forholdsvis liten, sammenlignet med den i de omliggende britiske og hollandske besittelser*

Fortsatt tra side 27

En herre fra Kalkutta

og stenekenes mørkegrønt, den høie himmel, endelig den langstrakte dalsenkning med sølvgrå olivenskoger og dystre sypresser forener sig i den skjønneste harmoni. Dagen var særlig vakker i sin dempede glød, og i den milde vind slo vi oss ned på en benk. Jeg bøide mig over hennes hånd og ba henne bli min hustru.

Vi tilbrakte noen år i virkelig lykke, da skjebnen vendte sig. Jeg vet ikke hvorledes det kom, men på Gracis fødselsdag fikk jeg en selsom tilskynnelse til å skrive til Michael Svalberg og meddele ham at min hustru var en tidligere baronesse von Svalberg. Jeg fikk ikke noe svar, men siden den dag var det forbi med min ro. Ikke slik at jeg lot dagene gå i gremmelse, men det syntes mig som om jeg var kommet inn i et hemmelig nett av bånd som jeg ikke kunde befri mig fra. Også min hustru syntes å ha forandret sig, ofte kastet vi oss i hverandres armer med en lidenskap som bare forutanelsen av noe skjebnesvangert fremkaller. Vi bodde i Rom hvor min familie fra langt tilbake i tiden eide et dystert palass. Lille Gracia var dengang tre år gammel, og jeg hadde for vane henimot solnedgang å gå op på Palatin og se på byen under mig.

Det var en tidlig høstkveld. Jeg var den eneste spaserende på denne tid og slo mig ned på min vanlige plass. Der nede lå Forum Romanum, til høire glødet Colosseums krater i mette røde farver. Langsomt gikk Tivoli-bergenes bløte blå over i mørkt fiolett. Et eneste øieblikk flammet alt op. Så ble det natt og ut fra denne natt skilte det sig en skikkelse i en rummelig kappe som jeg gjenkjente som Michael Svalberg fra Kalkutta.

I dette øieblikk visste jeg at jeg gjennen en årrekke hadde levd i skyggen av denne sinnsbevegelse. Jeg tok mig sammen og sa: „God kveld. Svalberg, så kom De allikevel?"

Han hadde forandret sig meget, øinene lå dypt inne i hodet og det sparsomme hår lå i hvite, tørre striper om det lille hodet hans.

„God kveld", sa han også, og føide straks til: „Det er mitt første besøk i Rom. Jeg kjenner Italia som så meget annet bare fra bøker". Derpå begynte vi å drive rundt i byen under en himmel som hang full av grønne, røde, hvite og blå stjerner. Det var en midnattstime, en uhyggelig time. Jeg var i hans makt og drev som et blad på hans viljes bølger, hans vilje som var rettet mot mig uten at jeg visste hvorfor. Ofte når vi kom innenfor vinduenes lysfelter fikk jeg et blikk av hans ansikt. En gang var det et glassaktig stivt øie, en annen gang en munn som det rykket i som hos et gråtende barn. Endelig kunde jeg ikke holde ut mer. „Hvorfor går vi slik gjennem byen?" spurte jeg. Men han bare lo, han talte med dempet stemme som han bare med anstrengelse holdt tilbake. „Hvor er huset ditt?" spurte han mig, „vis mig veien dit".

Jeg adlød, det begynte å regne, og stjernene gikk flimrende under.

„Verdensaltet revner", sa Svalberg plutselig, „jeg er dets demon. Alle rastløse er demoner. I middelalderen bygde man mennesker av sten, de hadde klør på hender og føtter, jeg har også slike klør på hender og føtter. Carlo Toricelli, jeg sier dig at du står ved min grav. Michael Svalberg har ophørt å eksistere, og du er hans morder. Skyggen hans vil vandre til Kalkutta, eller til Benares eller til Madras og handle med huder. Michael Svalberg er som en biljardkule, han blir puffet, han ruller avsted og støter sammen med en annen lignende kule. Denne andre kulen heter Carlo Toricelli. Ved sammenstøtet går begge kuler fløiten."

. . Jeg bøide mig over hennes hånd og ba henne om å gifte sig med mig . . .

Vi sto foran huset mitt som var dukket dypt ned i mørket. På hans befaling slo vi oss ned på på trinnene som førte til inngangen. Regnet silte nedover ansiktene våre. Vi tente oss en sigarett som svevet som sankthansormer i mørket, vår ånde blandet sig med hverandre og tynget oss begge.

„Vil De ikke bli med inn", spurte jeg.

„Nei", sa han, „men hvis du vil."

„Aldri i livet", sa jeg med sammenbitte tenner.

„Det er riktig slik", svarte han, „endelig er vi kommet så langt. Du hater mig altså like så meget som jeg hater dig."

Vår samtale holdt på å bli stadig mer fantastisk.

„Nei", sa jeg, „jeg hater Dem ikke, men De er mig ubehagelig, jeg tror De vil mig ondt." Jeg så hvorledes han tente sin annen sigarett, hånden førte fyrstikken med stor ro. denne ro røpet hans ophisselse.

„Jeg vil fortelle dig en historie", sa han derpå, „en merkelig historie. Der var engang en mann, denne mann het Michael Svalberg og var en stor fark, en stor dranker, en stor spiller og dertil en stor dagdriver. Slik sto det nemlig skrevet over hans vugge, enskjønt foreldrene hans var rettskafne folk. Disse fromme foreldre forsøkte å forbedre ham, men han lot sig ikke forbedre, han satt på sine gods og satte over styr det skinnende gull. Da kom en kvinne i hans vei. Mannen Svalberg trodde ikke på de rene, ærbare kvinner, han hadde hatt meget med kvinner å gjøre, og han syntes ikke de var så rene og ærbare. Tvertimot, de var som små hvite hunder som visste å forsvare et kjøttben med kvasse tenner. Ja, sier jeg dig, man kunde alltid lære noe av dem. Da kom der i mannen Svalbergs vei en kvinne som var litt annerledes. Kanskje var hun slett ikke annerledes, kanskje syntes han bare at hun var litt annerledes, slikt pleier undertiden å forekomme. Iallfall inntraff det som ingen hadde holdt for trolig. Mannen Svalberg begynte å forandre sig, han smeltet som sukker, han kastet sig på kne for denne kvinne, han fikk henne, og merkelig nok holdt også hans lune sig. Han innåndet for første gang en luft som var ren, han ble beruset av den. Da møtte skjebnen ham ennå en gang.

Revolusjonen brøt ut, og et stort myrderi begynte. Mannen Svalberg tenkte på sitt vakre hus og grep efter geværet. Han tok avskjed med sin hustru og fikk straks i det første håndgemeng merke sakens alvor. Så lå han da i et stinkende skur. Han hadde ville drømmer, og da han efter lang tid kom til bevissthet, fikk han vite at huset hans lå i grus og aske, de røde hadde tendt på det. Kveg og mennesker og vel også den vakre unge kvinne var gått med. Da ble mannen grepet av veldig raseri. Han stakk om sig som en vill. Alltid sto den vakre unge hustru for hans øine, han så hvorledes flammene knitret i hennes kjole, og det drev ham til stadig villere ting. Og så var plutselig alt forbi og mannen Svalberg rullet som en ball over jorden. Han dro til Kalkutta og handlet med raps- og linfrø, det forsto han sig ennå på.

En vakker by, Kalkutta, den lærer en å se på tingene med humør, også sig selv. Mannen Svalberg lærte altså å betrakte sig selv med humør. Han begynte å leke med sitt liv som med en snurrebas, snurret rundt snart her, snart der, men alltid ga det fra sig den samme blikk-klang som om det var noe i veien med mekanismen. Han lærte noen kvinner å kjenne, men han ble aldri mere beruset av dem. Han trodde heller ikke mere på at man kunde bli beruset av slike saker. Han var blitt forretningsmann og betalte nå for sine fornøielser. To ganger i løpet av tre år hadde han hjemlengsel, det føltes som om en nål risset gjennem maveregionen.

Da fikk han plutselig et brev, der sto det at denne vakre, unge kvinne ennå var i live og endog hadde brakt til verden et søtt lite barn. Det traff mannen Svalberg som et slag i nakken, han pakket sine saker, han vilde leve, leve og bli god og bedre, han setter for siste gang alt på ett kort."

Jeg merket hvor jeg skalv. Jeg sto foran døren og dekket den med kroppen min.

„Her kommer De ikke inn", sa jeg, „De må da begripe, der har knyttet sig nye bånd, De vilde bare ødelegge . . ."

Han lo og slengte sigaretten fra sig i en stor bue.

„Det søte, uskyldige lille barnet," sa han, „forresten har jeg allerede vært hos henne."

Knærne mine ga plutselig efter.

„Og", spurte jeg bare.

Da sa han. „Å dra til helvede!" og så var han dukket ned i mørket.

Efterpå levde vi meget rolig, jeg talte aldri med min hustru om møtet med Svalberg og hun også unngikk enhver hentydning til det. År igjennem levde jeg i overbevisningen om å ha gått av med seiren over hennes hjerte, og denne tanke var en særlig tilfredsstillelse for mig. Like efter hennes død, som jeg forresten hadde underrettet Svalberg om, fikk jeg besøk av en Sylvester St. Erth fra Kalkutta. Jeg husket straks hans adresse. Han var en gretten, uromantisk liten mann som utførte sitt opdrag uten mange ord.

„Greve", sa han, „jeg har i opdrag å gi Dem meddelelse om hr, von Svalberg død. Han falt av hesten."

„Min herre", sa jeg trett, „jeg kjente hr. von Svalberg godt, jeg sto selv ved hans grav."

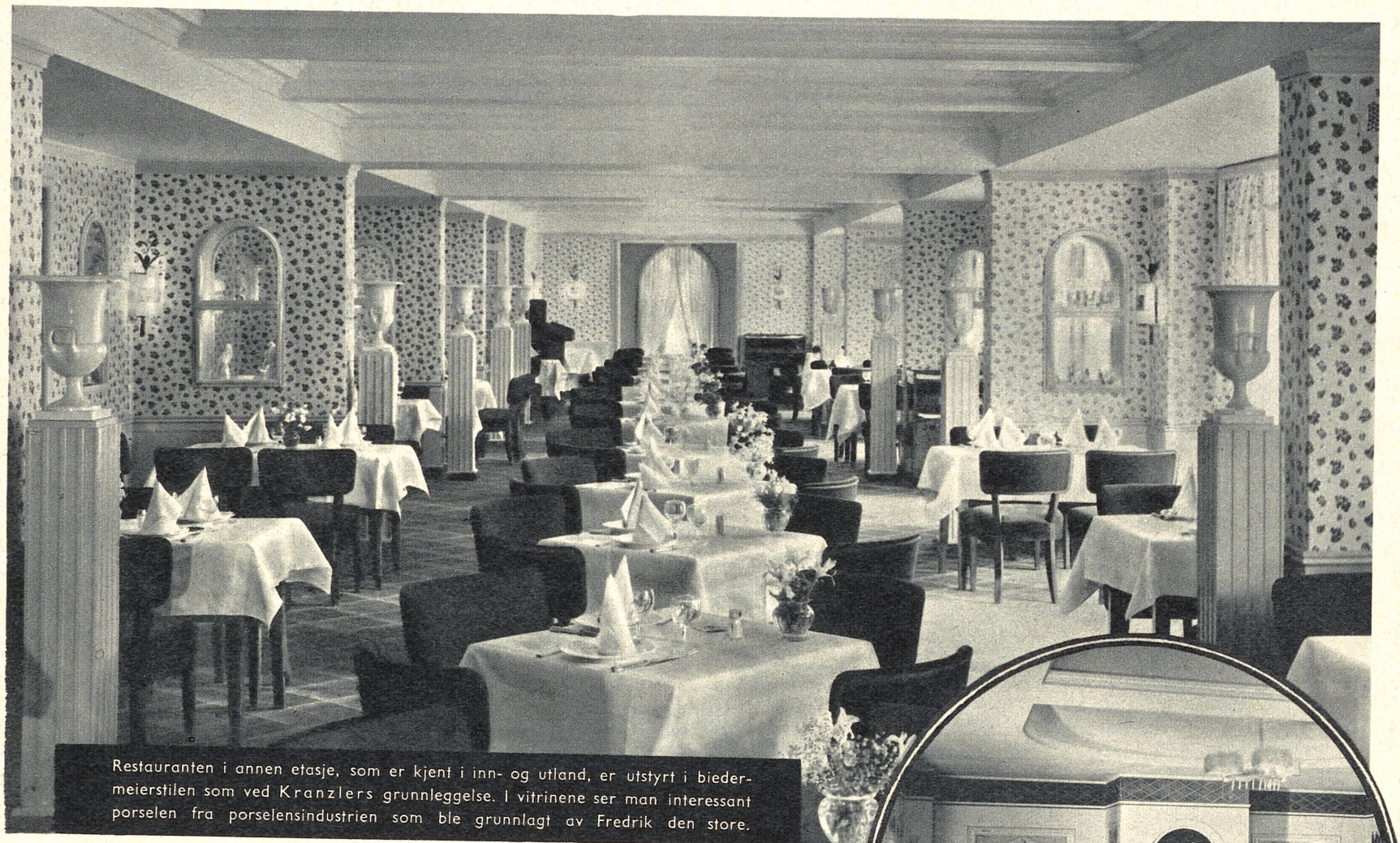
Men den lille myste bare mistroisk mot mig: „Det må De vite best selv", sa han tørt," jeg har bare utelukkende å overrekke Dem denne skrivelse. Hr. von Svalberg har gitt mig i opdrag personlig å overrekke Dem den efter hans død. Da han bare på denne betingelse innsatte mig som sin universalarving, så jeg mig nødsaget til å foreta denne besværlige og ubehagelige reise, jeg ber Dem derfor bevidne at De har mottatt skrivelsen av mig."

Da jeg var blitt alene, åpnet jeg brevet hvor der var skrevet med Svalbergs hånd: „Da jeg er av den urokkelige overbevisning at De i beste velgående vil overleve mig, vilde jeg gjerne, mens der ennå er tid, meddele Dem at den avdøde, da hun dengang fant for godt å gi Dem fortrinnet, ikke handlet av lidenskap for Deres person men ene og alene av omsorg for Gracia, hennes barn, som hun ikke vilde berøve lykken ved en sorgløs ungdom. Det er kanskje ikke særlig edelt av mig ennå efter min død å ville avfyre skudd i det blå, men jeg kan ikke nekte mig fornøielsen av, efterat De har overvært min egen, legemlige begravelse, i det minste åndelig å delta i Deres. Enhver bevegelse i verdensaltet skyldes en forutgående. Idet jeg uttaler min høiaktelse, forblir jeg Deres Michael von Svalberg."

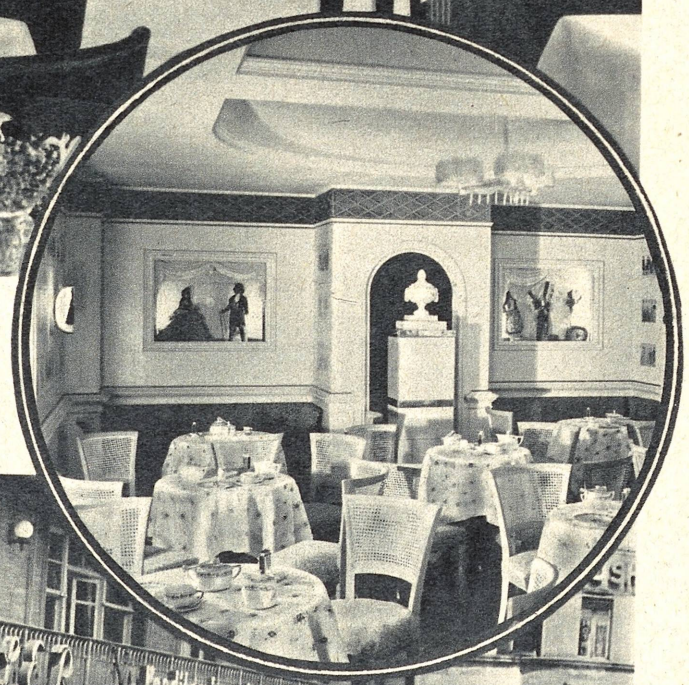
Greven gjorde en pause, efter en stund føide han til:

„Han hadde ikke tatt feil, denne opdagelse kostet mig livet."

Signal nr. 21, 2. årgang, 1. novembernummer 1941. / Utkommer hver 14 dag / Fungerende sjefredaktør: Heinz Medefind / Forlag og trykning: Deutscher Verlag, Berlin SW 68, Kochstraße 22-26 / All rett forbeholdes
All rights reserved / Entered as second-class matter at the Postoffice of New York, N. Y.

Restauranten i annen etasje, som er kjent i inn- og utland, er utstyrt i biedermeierstilen som ved Kranzlers grunnleggelse. I vitrinene ser man interessant porselen fra porselensindustrien som ble grunnlagt av Fredrik den store.

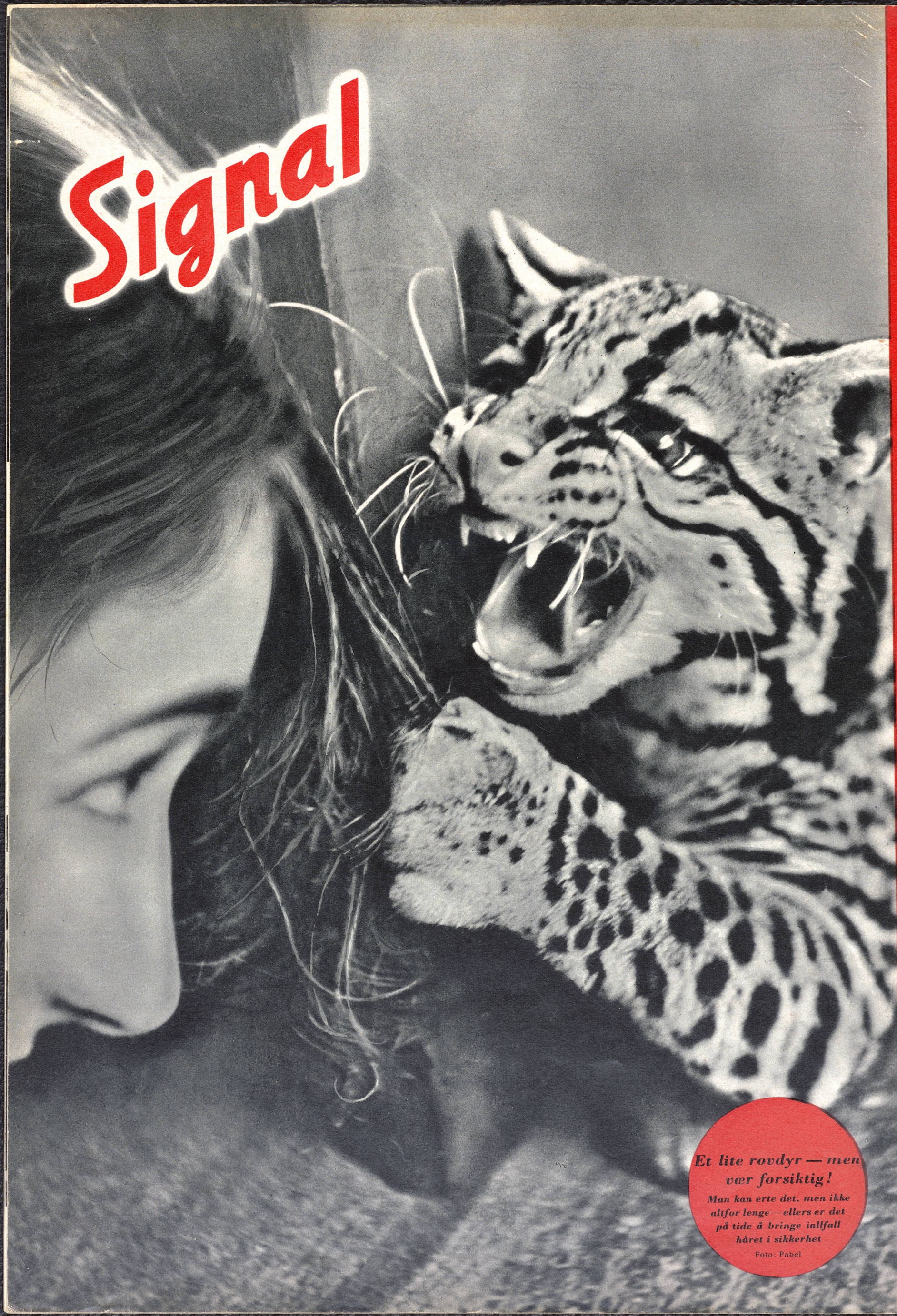
KRANZLER

I de siste hundre år et velkjent begrep for Berlin ved det berømte hjørnet „Unter den Linden“ Det er også nå Berlin W's mest søkte hjørne.

Kranzlerkonditoriets terrasse er den største og vakreste kaféterrasse på Berlins vestkant og danner brennpunktet for den internasjonale ferdsel på Kurfürstendamm.

Signal

Et lite rovdyr — men vær forsiktig!

Man kan erte det, men ikke altfor lenge — ellers er det på tide å bringe iallfall håret i sikkerhet

Foto: Pabel